जिल्ला विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८१

District Disaster Preparedness And Response Plan 2024

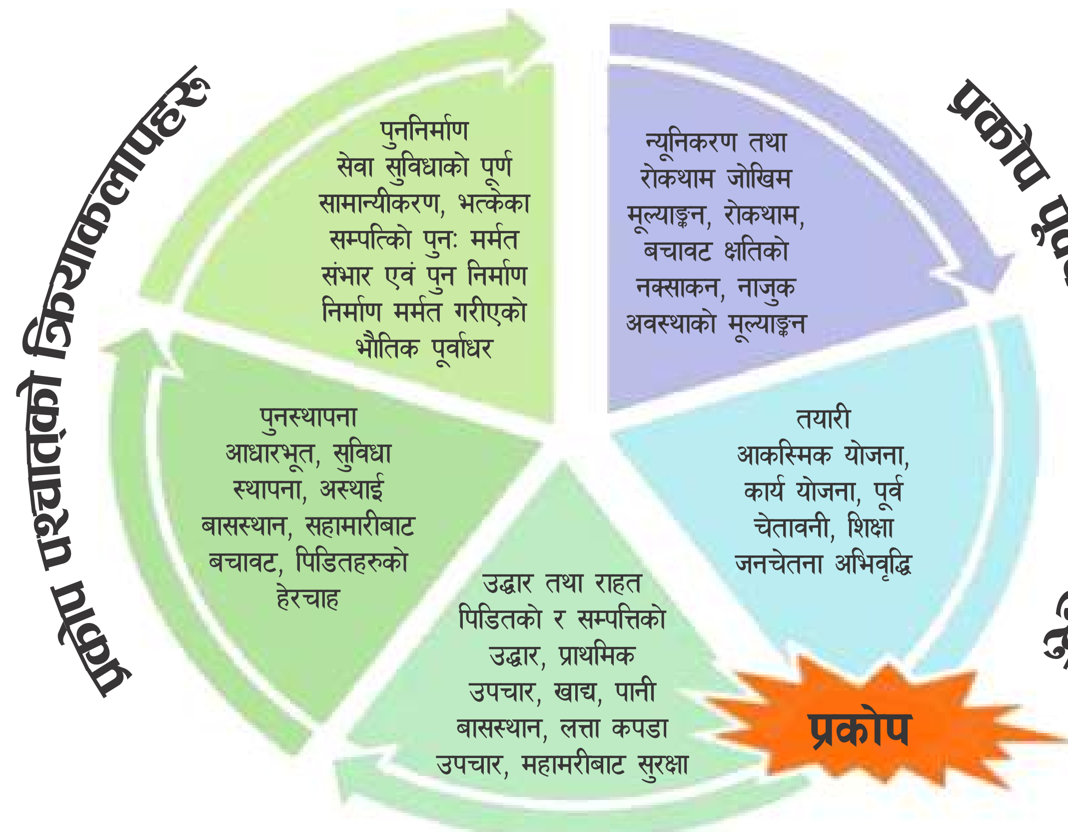

दस्तावेज : जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८१

District Disaster Preparedness and Response Plan, 2024

प्रकाशक : जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, बर्दिया

प्रकाशन मिति : २०८१ श्रावण

सर्वाधिकार : ©प्रकाशकमा

सल्लाहकार / मुख्य सम्पादक : श्री रुद्रादेवी शर्मा, प्रमुख जिल्ला अधिकारी, बर्दिया

सम्पादक : श्री रोशन कुमार कठायत, सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी, बर्दिया
श्री बिमल गुरुङ, प्रशासकीय अधिकृत, जिल्ला प्रशासन कार्यालय

कम्प्यूटर : श्री गंगाराम अधिकारी, कम्प्यूटर अपरेटर, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, बर्दिया

जोखिम नंक्शां : गुलरिया, मधुवन, राजापुर, ठाकुरबाबा, बाँसगढी र बारबर्दिया नगरपालिका तथा बढैयाताल र गेरुवा गाउँपालिका

तथ्याङ्क : स्थानीय तह, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC)

आर्थिक सहयोग : प्लान इन्टरनेशनल नेपाल क्षेत्रीय कार्यालय सुर्खेत र थारु महिला उत्थान केन्द्र, गुलरिया / LWF नेपाल

कार्यकारी सारांश

बर्दिया जिल्ला विभिन्न प्रकारका प्रकोपबाट उत्पन्न हुने विपद्‌बाट उच्च प्रभावित जिल्ला हो । यो जिल्लामा हरेक वर्ष बिशेष गरी बाढी/डुबान, आगलागी, मानव वन्यजन्तु द्वन्द्ध, हावाहुरी, सर्पशंद, शितलहर, लू:, महामारी, भुकम्प जस्ता प्रकोपका कारण उत्पन्न विपद्‌बाट बढी प्रभावित भइरहेको पाईन्छ । त्यसैगरी सुख्खा खडेरी, फौजीकिराको प्रकोप, सडक दुर्घटनाबाट पनि जनधनको क्षति भइरहेको पाईन्छ । कर्णाली नदी, बबई नदी, औरही खोला, मान खोलामा आउने बाढी, बर्षाका कारण हुने डुबान, घर वरिपरि निस्कने सर्पको टोकाई र गर्मीयाममा हुने आगलागीका घटना एवम् हिउँदमा हप्तौं चल्ने शितलहरका कारणले जिल्लाका अधिकांश विपन्न घरपरिवार तथा समुदाय विपद् जोखिममा रहेका छन् । तुलनात्मक रुपमा हरेक वर्ष दोहोरिने र एकैपटक धेरै जनसंख्यालाई प्रभाव पार्ने भएकाले बर्दिया जिल्लामा बाढी/डुबान र हावाहुरी मुख्य प्रकोपको रुपमा रहेको छ । यसर्थ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना बाढी विपद्‌को प्रतिकार्यका लागि बढी केन्द्रित रहेको पाईन्छ । यसका साथसाथै, विगत केही वर्षदेखि विभिन्न माहामारीका प्रभावबाट मानविय क्षती भएको छ । यसकारण यस पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा महामारी रोकथाम र नियन्त्रणका लागि आवश्यक पूर्वतयारी र प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरु समेत समेटिएको छ ।

नेपाल सरकार, गृह मन्त्रालयबाट जारी भएको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन, २०६७ (प्रथम संशोधन २०७६), राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य कार्यढाँचा, २०७० (प्रथम संशोधन, २०७५), विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (प्रथम संशोधन, २०७६) जस्ता दस्तावेजहरुका मार्गदर्शन तथा स्थानीय गाउँपालिका र नगरपालिकाबाट निर्माण भएका कानून एवम् संकलित सूचना र सुरक्ष निकायका साथै जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रबाट प्राप्त सूचनाको आधारमो **"विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८१"** तयार गरिएको छ ।

विगतका वर्षहरुमा भएका विपद्का घटनाहरुको असर र प्रभावको आधारमा बर्दिया जिल्लामा विद्यमान वा अनुमानित प्रकोपका कारण सृजित बिभिन्न बिपद्‌बाट २० हजार घर परिवारका १ लाख व्यक्तिहरु प्रभावित हुने अनुमान सहित क्षेत्रगत अवधारणा अनुरुप ८ वटा विषयगत क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना र प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारीको कार्य सहितको योजना समावेश गरिएको छ । यसका अलावा बिषयगत क्षमता (Capacity) र खाडल (Gap) पहिचान गरिनुका साथै गाउँ/नगरपालिकाहरुको साझा पूर्वतयारी कार्यहरु, स्वास्थ्य आपतकालिन सेवा र जल तथा मौसम विज्ञान कार्यालयको प्रतिकार्य योजना समेत समावेश गरिएको छ । यसरी नै सबै बिषयगत क्षेत्रको प्रतिकार्य तथा पूर्वतयारी योजनामा Gender in Emergency र विपदमा वालवालिकाको संरक्षणलाई मुलप्रवाहीकरण गरिएको छ । साथै, विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि प्रमुख क्रियाकलापहरू कार्यान्वयन गर्न र मौसम पूर्वानुमानका आधारमा बाढी पूर्व तयारीका लागि जिल्ला स्तरीय कार्य सञ्चालन विधि (Standard Operating Procedure) लाई सन्दर्भ सामग्रीको रुपमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अंगको रुपमा समावेश गरिएको छ ।

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
गुलरिया, बर्दिया

४/३१
रुद्रादेवी शर्मा
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
बर्दिया,गुलरिया

प.सं.:०८१/०८२
च.नं.:स्था.प्र./

Google Plus Code:
683V+HM Gulariya

प्राक्कथन

बर्दिया जिल्लामा बर्षेनी बाढी, डुवान, नदीकटान, आगलागी, हावाहुरी, खडेरी, शितलहर, महामारी, जंगली जनावर आतङ्क, सडक दुर्घटना, भुकम्प जस्ता विपद्‌बाट जनधनको ठूलो क्षति भई रहेको छ । विपद्‌का घटनाहरुको जोखिम न्यूनीकरण, प्रतिकार्य तथा त्यसको पूर्वतयारीका दृष्टिकोणले सरोकारवालाहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने हिसावले विगतदेखि नै विभिन्न कार्यक्रमहरु भइरहेका छन् । महामारी रोगको संक्रमण नियन्त्रण, रोकथाम र उपचारका सम्बन्धमा सिकिएका कुराहरु समेतलाई समावेश गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, बर्दियाले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, (DPRP) २०८१ निर्माण गरी कार्यान्वयनका लागि मिति २०८१/०४/३१ गते जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकबाट अनुमोदन गरेको छ ।
विपद् व्यवस्थापनका लागि जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना एउटा महत्वपूर्ण दस्तावेजको रुपमा रहेको छ । योजनाको कार्यान्वयनमा स्थानीय तह, जिल्लास्थित संघीय, प्रदेशस्तरीय कार्यालय, निजी क्षेत्र, जिम्मेवार सघं संस्थाहरुले महत्वपूर्ण योगदान गर्दै आएका छन् । यति हुँदा हुँदै पनि बिगतको सिकाई तथा चुनौतीहरुबाट पाठ सिक्दै विपद् व्यवस्थापनका लागि जिल्ला तहबाट समन्वयात्मक भूमिकालाई थप प्रभावकारी र स्थानीय तहहरुलाई अझ बढी जिम्मेवार बनाउदै यस वर्षको विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरिएको छ ।

प्रस्तुत योजनाले विषयगत क्षेत्रको नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यलाई विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि पूर्व तयारी गर्न विपद्‌मा खोज, उद्धारलाई प्रभावकारी बनाउन र विपद् पश्चात राहत, पुनर्स्थापना तथा पुन:निर्माण गर्न महत्वपूर्ण योगदान गर्ने विश्वास लिएको छु । योजना अद्यावधिक गर्ने क्रममा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरुको सक्रियता प्रति आभारी छु। त्यसैगरी, विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना (DPRP), २०८१ छपाईमा सहयोग गर्नुहुने संघ संस्थाहरुलाई धन्यबाद र योजना निर्माण तथा अद्यावधिकमा सक्रिय भई भूमिका निर्वाह गर्ने सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी श्री रोशन कुमार कठायत, प्रशासकीय अधिकृत एवम् विपद् सम्पर्क व्यक्ति श्री बिमल गुरुङ्ग र कम्प्यूटर अपरेटर श्री गंगाराम अधिकारीलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

अन्त्यमा, यस योजनाले विपद्‌का समयमा गरिने प्रतिकार्यलाई सहज र योजनावद्ध गर्न थप मद्दत गर्नेछ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

धन्यवाद ।

श्रावण, २०८१

२०८१/०४/३१

रुद्रादेवी शर्मा
प्रमुख जिल्ला अधकिारी एवम्
अध्यक्ष, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति,
बर्दिया

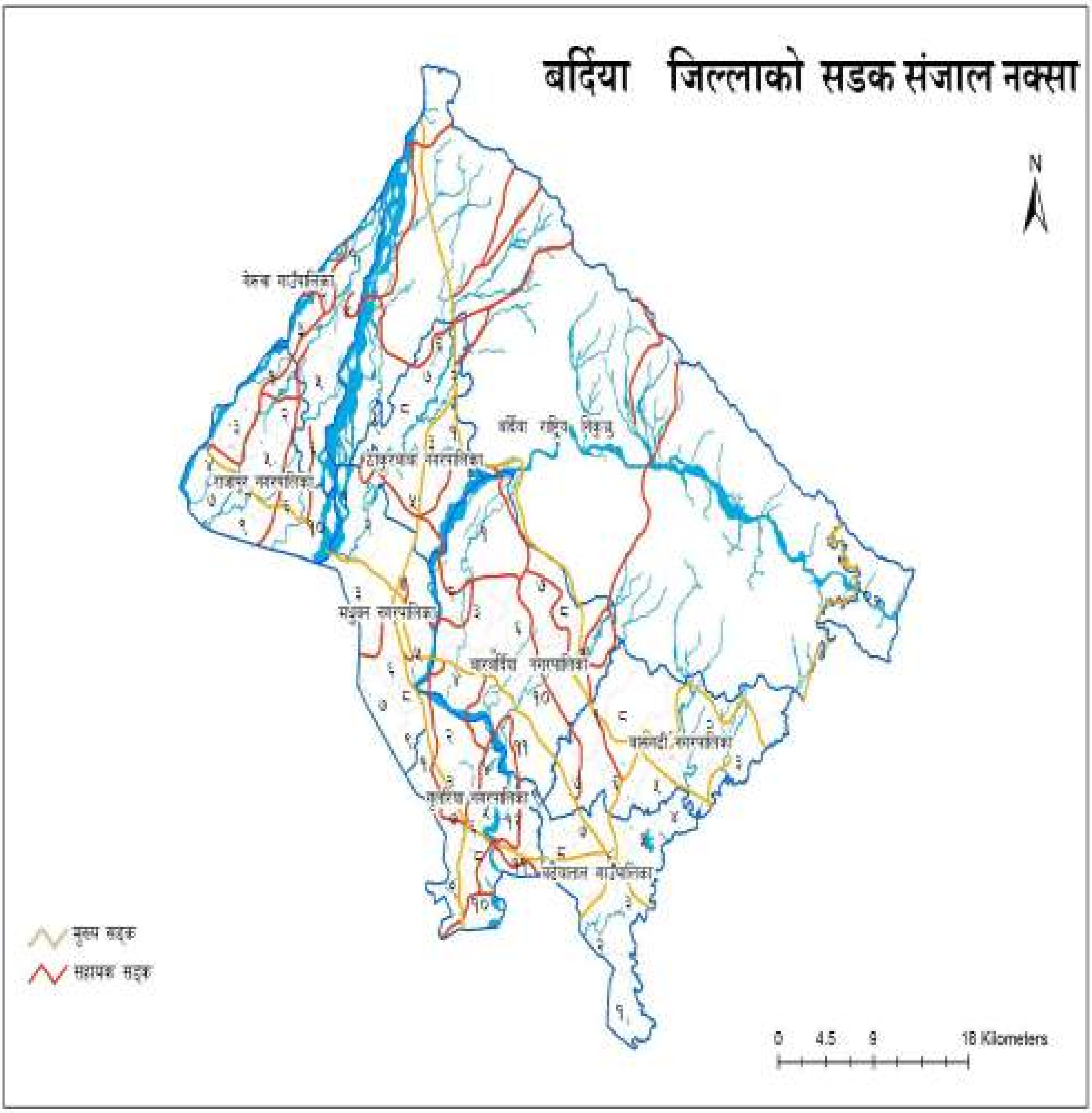

बर्दिया जिल्लाको सडक संजाल नक्सा
N
मधुवन नगरपालिका
मुख्य सडक
सहायक सडक
0 4.5 9 18 Kilometers

बिषय सूचि

क्र.सं.	विषय	पेज
खण्ड एक		**१**
१.	बर्दिया जिल्लाको संक्षिप्त परिचय	१
१.१.	जिल्लाको पृष्ठभूमीज्ञ	१
१.१.१	भौगोलिक अवस्थिति, सीमाना	१
१.१.२	प्रमुख नदी-नाला र ताल तलैयाहरूः	१
१.१.३	पर्यटकीय स्थल	१
१.१.४	व्यापारिक महत्वका स्थानहरूः	२
१.१.५	राजनैतिक एवं प्रशासनिक विभाजनः	२
१.१.६	भू-क्षेत्रको वर्गीकरणः	२
१.१.७	जलवायु तथा हावापानीः	२
१.१.८	जनसंख्या विवरणः	३
१.२	विपद् जोखिम र संकटासन्नता	३
खण्ड दुई		**८**
२.	विपद् जोखिम तथा प्रभाव आंकलन	८
२.१.	पृष्ठभूमीः	८
२.२	विपद् पूर्वतयारी	९
२.३	कार्ययोजनाको उद्देश्यः	९
२.४	कार्ययोजना निर्माण प्रक्रिया	९
२.५	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा निम्न तीन चरणका कार्यहरू समेटिनेछन् :	१०
२.६	योजनाको सीमितताः	१०
२.७	विपद् व्यवस्थापनका लागि अवलम्बन गरिने रणनीतिः	११
२.८	विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी संबैधानिक कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाहरू	११
२.८.१	नेपालको संविधानः	११
२.८.२	स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ः	११
२.८.३	विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४, नियमावली, २०७६ः	११
२.८.४	१६औं आवधिक योजना (२०८१/८१-२०८५/८६):	१२
२.८.५	विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय नीति, २०७४	१२
२.८.६	राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्यको कार्य ढाँचा, २०७०	१२
२.८.७	दीगो विकास लक्ष्यहरू (सन् २०१५-२०३०)	१२
२.८.८	विपद् प्रभावित निजी आवास पुनर्निर्माण तथा पुर्नर्स्थापना कार्यविधिहरु	१२
२.८.९	लुम्बिनी प्रदेश सरकारबाट जारी भएको विपद् सम्बन्धी ऐन, नियम, कार्यविधि, मापदण्डहरु	१२
२.८.१०	स्थानीय तहबाट जारी भएको विपद् सम्बन्धी ऐन, नियम, कार्यविधि, मापदण्डहरु	१२
२.९	कार्ययोजना कार्यान्वयन	१६
२.१०	मानबीय प्रतिकार्यमा लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण प्रवर्द्धन	१६
२.११	विपद्को अवस्थामा आधारित आपतकालीन प्रतिकार्य योजनाः	१७
२.१२	गैर खाद्य सामाग्री र शिविर व्यवस्थापन	१८
खण्ड तीन		**१९**
३.	विपद् जोखिम अवस्थाको विश्लेषण	१९
३.१	विपद्जन्य जोखिम विश्लेषण	१९
३.२	चालु आ.व. २०८१/८२ को विपद्को पूर्वानुमान	२१
३.३	चालु आ.व. २०८१/८२ को विपद्को जोखिमको आंकलन	२१
३.४	जिल्लास्थित स्रोत-साधनको आँकलन	२२
३.५	भौतिक साधन श्रोतको आवश्यकता	२३
खण्ठ चार		**२४**
४.	विपद्को समिक्षा र सिकाइ	२४
४.१	आ.व. २०८०/०८१ को विपद्को समिक्षा र सिकाई	२४
४.२	आ.व. २०८०/०८१ को विपद्बाट भएको क्षति	२५
४.३	उच्च प्राथमिकता दिई तत्काल गर्नु पर्ने कार्यहरु	२५

खण्ड पाँच		**२७**
५.	सम्बन्धित निकायको जिम्मेवारी	२७
५.१	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	२७
५.२	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति :	२७
५.३	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	२८
५.४	जिल्ला समन्वय समिति	२९
५.५	स्थानीय तहको जिम्मेवारी	२९
५.६	सुरक्षा निकाय (नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल, नेपाल प्रहरी र नगर प्रहरी)	३०
५.७	राजनीतिक दल	३१
५.८	निजी क्षेत्रको जिम्मेवारी	३१
५.९	स्वास्थ्य कार्यालय/जिल्ला अस्पताल/आयूर्वेद केन्द्र	३१
५.१०	खानेपानी तथा सरसफाई कार्यालय	३१
५.११	संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई र शहरी विकास तथा भवन कार्यालय	३२
५.१२	एकिकृत कृषि तथा पशुपंक्षी विकास कार्यालय	३२
५.१३	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	३२
५.१४	डिभिजन वन कार्यालय	३३
५.१५	बर्दिया जिल्ला कार्यक्षेत्र भएका आयोजनाहरु	३३
५.१६	टेलिकम	३३
५.१७	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	३३
५.१८	संघसंस्थाको जिम्मेबारी	३३
खण्ड छ		**३५**
६.	प्रतिवेदन तथा अभिलेखन	३५
६.१	प्रतिवेदन तथा संचार	३५
६.२	संस्थागत व्यवस्थाः	३५
६.३	अभिलेखिकरणः	३५
खण्ड सात		**३६**
७.	अनुसूचीहरु	३६
	अनुसूची-१ जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीको सम्पर्क नं.	३६
	अनुसूची-२ विषयगत क्षेत्रका कार्यालय/संस्थाहरुको विवरण	३७
	अनुसूची-३ हेभी इक्यूपमेन्टको विवरण	४२
	अनुसूची-४ खोज तथा उद्धारमा प्रयोग हुने डुङ्गाको विवरण	४४
	अनुसूची-५ जिल्ला प्रहरी कार्यालय र मातहतका सुरक्षा युनिटहरु	४५
	अनुसूची-६ सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल र मातहतका सुरक्षा युनिटहरु	४६
	अनुसूची-७ स्वास्थ्य संस्थानहरुको विवरण	४६
	अनुसूची-८ एम्बुलेन्सहरुको विवरण	४९
	अनुसूची-९ राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संघसंस्थाहरु	५०
	अनुसूची-१० पत्रकार/संचारकर्मीको विवरण	५०
	अनुसूची-११ हेलिप्याड र हेलिकप्टर बस्ने सक्ने स्थानहरुको विवरण	५१
	अनुसूची-१२ दमलको विवरण	५२
	अनुसूची-१३ खोज तथा उद्धारका सामग्रीको विवरण	५३

शब्द सक्षेंप

सि.नं.	छोटकरी	विस्तृत
	जि.वि.व्य.स. DDMC	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति District Disaster Management Committee
	स्था.वि.व्य.स. LDMC	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति Local Disaster Management Committee
	जि.स.स.	जिल्ला समन्वय समिति
	प्र.जि.अ.	प्रमुख जिल्ला अधिकारी
	जि.स.अ.	जिल्ला समन्वय अधिकारी
	प्र.प्र.अ.	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
	न.पा.	नगरपालिका
	गा.पा.	गाउँपालिका
	स्वा.का.	स्वास्थ्य कार्यालय
	प.से.का.	पशु सेवा शाखा
	ने.रे.सो.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	ने.से.	नेपाली सेना
	सं.प्र.	संघीय प्रहरी
	प्र.प्र.	प्रदेश प्रहरी
	न.प्र.	नगर प्रहरी
	स.प्र.ब.ने.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल
	म.बा.शा.	महिला तथा बालबालिका शाखा
	डि.व.का.	डिभिजन वन कार्यालय
	ज.उ.प्र.नि.बि.	जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण बिभाग
	रा.अ.गै.स.स.	राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था
	UNICEF	United Nations International Children’s Emergency Fund
	DHM	Department of Hydrology and Metrology
	D-WASH CC	District Water and Sanitation and Hygiene Coordination Committee
	NRCS	Nepal Red Cross Society
	PDNA	Post Disaser Need Assessme
	LDCRC	Local Disaster Climate and Resilient Committee
	LDCRP	Local Disaster Climate and Resilient Plan
	CSDA	Cluster Specific Details Assessment
	ACT	Assessment Coordination Team
	IRA	Initial Rapid Assessment
	MIRA	Multi Cluster Rapid Assessment
	DPRP	District Disaster Preparedness Plan
	PEOC	Province Emergency Operation Center
	DUDBC	Department of Urban Development and
	DCC	District Coordination Committee
	NFRI Kit	Non Food Relief Iteam kit
	SAM	Severe Acute Malnutrition
	SFP	Supplementary Feeding Programme
	RRT	Rapid Response Team
	EDPS	Epidemiology Development Programms
	ECD Kit	Early Child Development kit
	LLIN	Long Lasting Insecticidal Net
	QRT	Quick Response Team
	RRT	Rapid Resonse Team
	DRR Portal	Disaster Risk Riduction Portal
	DRR&M Act	Disaster Risk Riduction and management Act
	CC	Camp Coordination
	CM	Camp Management

खण्ड एक
बर्दिया जिल्लाको संक्षिप्त परिचय

१.१. जिल्लाको पृष्ठभूमी
लुम्बिनी प्रदेशमा पर्ने बर्दिया जिल्ला नेपालको पश्चिम क्षेत्रको अन्न भण्डारको रुपमा चिनिन्छ। यो जिल्लाको पुर्वमा बाँके, पश्चिममा कैलाली, उत्तरमा सुर्खेत र सल्यान तथा दक्षिणमा भारतको उत्तर प्रदेशको बहराईच जिल्ला पर्दछ। यस जिल्लाको कुल क्षेत्रफल २०२५ वर्ग कि.मी. मध्ये दुई तिहाई भन्दा बढी भु-भाग (६८.७६ प्रतिशत) तराईको समथल जमिनले ओगटेको छ भने बाँकी भाग (३१.२४ प्रतिशत) चुरे पर्वत पर्दछ। बिगतमा आदीबासी थारुहरुको बाहुल्यता रहेको यो जिल्ला पछिल्ला दिनहरुमा बाहिरी जिल्लाहरुबाट बसाईसराईको क्रम बढेसंगै जातिय र साँस्कृतिक बिबिधता रहेको छ।

सुगौली सन्धीबाट गुमेको भु-भाग मध्ये बि.स. १९१७ मा बाँके, बर्दिया, कैलाली र कंञ्चनपुर नेपाललाई फिर्ता आएकोले बर्दिया लगायत उल्लेखित जिल्लाहरु नयाँ मुलुकको रुपमा पनि चिनिन्छन्। यस जिल्लाको नाम बर्दिया रहनुको पछाडी विभिन्न जनश्रुति, धार्मिक एवम् पौराणीक आख्यानहरु रहेको पाइन्छ। ती मध्ये केही यस प्रकार छन्।

- थारु भाषामा गाईगोरु पाल्नेलाई वर्दवा भनिन्छ। बर्दिया जिल्लामा गाईगोरुलाई प्रशस्त चरनक्षेत्र भएकोले धेरै गाई गोरु पाल्ने र वर्दवाहरु धेरै बसोबास गर्ने भएकाले पछि वर्दवाबाट अपभ्रंस भई बर्दिया जिल्ला नामकरण रहेको हो भन्ने भनाई छ।
- साविक पदनाह गा.वि.स. हालको बारबर्दिया नगरपालिकामा वारवर्दिया भन्ने गाँउ छ, पहिले यसै ठाँउमा हरिहर उपाध्याय नामका ठुला जमिन्दारको महल थियो। बर्दियामा खेतिको लागि उपयुक्त जमिन भएको कारण बाहिरबाट बसाई सराई गरी यसै ठाउँमा आउन थाले र यो ठाउँ प्रसिद्ध हुन थाल्यो, अन्तमा यसै ठाउँको नामबाट बर्दिया जिल्ला नामाकरण रहन गएको हो भन्ने भनाई छ।

जैविक विविधता, दुर्लभ वन्यजन्तु कृष्णसार संरक्षण, बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज, देशकै लामो कर्णाली नदी, धार्मिक-भाषिक विविधता, अन्न भण्डार, विविध धार्मिक पर्यटकीय स्थल, धार्मिक साँस्कृतिक, सहिष्णुता सहितको समाज समेतले बर्दियाको चिनारी दिइरहेको छ।

१.१.१. भौगोलिक अवस्थिति, सीमाना
यस जिल्लाको भौगोलिक अवस्थालाई संक्षेपमा निम्न तालिकाबाट प्रस्तुत गर्न सकिन्छ।

तालिका-१ भौगोलिक अवस्थिति र सीमानाः

अक्षांस	२८°१७० उत्तरदेखी २८°३९० उत्तर सम्म
देशान्तर	८१°३० पूर्वदेखी ८१°४१०
पूर्व	बाँके जिल्ला
पश्चिम	कैलाली जिल्ला
उत्तर	सुर्खेत र सल्यान जिल्ला
दक्षिण	भारतको उ.प्र.को बहराईच जिल्ला
क्षेत्रफल	२,०२५ व. कि. मि.
औषत लम्बाई	६४ कि.मि.
औषत चौडाई	३५.७१ कि.मि.
उचाई	समुन्द्र सतहबाट १३८ मि. १२७९ मि.सम्म
अधिकतम उचाई	१२७९ मि.(चेपाङ गाउँ)

१.१.२ प्रमुख नदी-नाला र ताल तलैयाहरूः
जलसाधनलाई सबैभन्दा महत्वपूर्ण प्राकृतिक श्रोतको रुपमा लिन सकिन्छ। कृषि, उर्जा, उद्योग जस्ता आर्थिक क्षेत्रको विकास गर्न यसको महत्वपूर्ण भुमिका हुनसक्छ। भौगोलिक बनावटका कारण यस जिल्लामा धरातलीय जलश्रोत प्रचुर मात्रामा रहेको छ। यहाँका जलभण्डारहरूमा मूलतः नदिनाला र तालतलैयाहरू पर्दछन्। यस जिल्लामा बग्ने मुख्य नदी र खोलाहरूमा कर्णाली नदी, गेरुवा नदी, बबई नदी, ओराही खोला, बुढीकुला, मानखोला, डुडुवा नाला, रेउखोला, कुठरा लगनिया खोला आदि पर्दछन्। बाह्रै महिना पानी बग्ने यहाँका नदी र खोलाहरूबाट सिंचाईको सुविधा लिनसक्ने प्रचुर सम्भावना रहेको छ।

१.१.३ पर्यटकीय स्थल
बबई नदी, सरयु नदी, वेहनावा नाला, भचना ताल, निमकोठिया, सिर्कोया, इन्टेक पार्क, बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज मध्यवर्ती क्षेत्र, बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज, बढैयाताल, सतखलुवाताल, चिसापानी पुल, कोठियाघाटमा रहेको नेपालको सवैभन्दा लामो पक्की पुल, कृष्णसार संरक्षण क्षेत्र, पर्बतिया मन्दीर, कोटही मन्दीर, बागेश्वरी मन्दीर, लक्ष्मीनारायण मन्दीर, थारु संग्रालय, सन्तोषी मन्दीर, बालापुर झोलुङ्गे पुल, गोल पार्क, बालापुर झोलुङ्गे पुल चेपाङ्ग गाउँ, ठाकुरद्वारा, डल्ला/गोबिन्दपुर/जनकनगर होमस्टे, ठाकुरबाबा मन्दिर, राजापुर गणेश मन्दिर, केदारेश्वर धाम (बाँसगढी), इन्टेक गेरुवा आदि यहाँका पर्यटकीय स्थलका रुपमा रहेका छन्।

१.१.४ व्यापारिक महत्वका स्थानहरूः

यस जिल्लाको मुख्य बजारको रुपमा रहेको गुलरिया बजारका साथ साथै मधुवन, राजापुर, भुरीगाँउ, बाँसगढी, मैनापोखर, सितलाबजार, बगनाहा, स्याउलीबजार, ठाकुरद्वारा, भोलागौडी, कतर्निया, शान्तिबजार, खोल्टी वजार, पथरैया, विहानी बजार, मनाउँ, जयनगर, मानपुरटपरा, ओराली बजार आदि बर्दियाका मुख्य ब्यापारिक क्षेत्रहरु हुन् ।

१.१.५ राजनैतिक एवं प्रशासनिक विभाजनः

लुम्बिनी प्रदेश भित्र पर्ने यो बर्दिया जिल्लालाई २ वटा गाउँपालिका र ६ वटा नगरपालिका सहितको स्थानीय तह कायम गरीएको छ भने जसमा जम्मा ७५ वडाहरु रहेका छन् । २ गाउँपालिका र ६ नगरपालिकालाई २ वटा संघीय र ४ वटा प्रदेश निर्वाचन क्षेत्रमा विभाजन गरीएको छ। यसको विस्तृत विवरण यस प्रकार छ।

तालिका नं. २ जिल्लाको राजनैतिक बिभाजनः

विवरण	संख्या	नगरपालिका/गाउँपालिका
संघीय निर्वाचन क्षेत्र	२	क्षेत्र नं.१ बाँसगढी नगरपालिका, बढैयाताल गाउँपालिका, गुलरिया न.पा. र बारबर्दिया नगरपालिका
प्रदेश निर्वाचन क्षेत्र	४	क्षेत्र नं.२ मधुवन नगरपालिका, ठाकुरद्धारा नगरपालिका, राजापुर नगरपालिका र गेरुवा गाउँपालिका
नगरपालिका	६	क्षेत्र नं.१ बाँसगढी नगरपालिका र बढैयाताल गाउँपालिका
गाउँपालिका	२	क्षेत्र नं.२ गुलरिया नगरपालिका र बारबर्दिया नगरपालिका वडा नं. ४ देखि ११ सम्म
जम्मा वडा	७५	क्षेत्र नं.३ मधुवन नगरपालिका, ठाकुरबाबा नगरपालिका र बारबर्दिया नगरपालिका वडा नं.१ देखि ३ सम्म

१.१.६ भू-क्षेत्रको वर्गीकरणः

बर्दिया जिल्लाको भौगोलिक क्षेत्रलाई मुलतः दुई भाग चुरे क्षेत्र र तराई क्षेत्रमा वर्गीकरण गरिएको छ। यो क्षेत्रमा २० डिग्रीभन्दा कम भिरालोपना छ। माथिल्लो क्षेत्रमा चुरेबाट आउने बाढी गाउँ बस्तीमा प्रवेश गर्ने जोखिम छ भने तल्लो क्षेत्र समथर भू-भागको क्षेत्रमा भिरालोपनको अभावले गर्दा बर्षायाममा पानी जम्ने र निकासको समस्याले बाढी डुवानको रुप पनि लिने गर्दछ।

१.१.७ जलवायु तथा हावापानीः

यस जिल्लाको भौगोलिक बनावट अनुसार हावापानी पनि तीन प्रकारको पाईन्छ। चूरे क्षेत्रमा शितोष्ण र तराइ क्षेत्रमा उष्ण (त्वयउष्अबी) प्रकारको हावापानी पाईन्छ। अधिकतम वार्षिक वर्षा २०५० मि.मि.रेकर्ड भएको पाइन्छ। बर्दिया जिल्लाको जलवायुको अभिलेख अनुसार औषत न्युनतम वर्षा १११८ मी.ली. छ। जसमध्ये ८५ प्रतिशत वर्षा मनसुन याममा हुने गर्दछ। तुलनात्मक रुपले उत्तरी क्षेत्रमा बर्दिया निकुञ्जको घना जङ्गलको प्रभावले बढी पानी पर्दछ। यस जिल्लाको औसत सापेक्षिक आर्द्रता ७१.४ छ। हावाको औसत वेग ३ कि.मि. प्रति घण्टा छ।

हावापानीको दृष्टिले बर्दिया जिल्लालाई मुलतः ३ भागमा विभाजन गर्न सकिन्छ।

क) गर्मी सुख्खा र समशितोष्ण हावापानी (Hot Dry sub–tropical climate)

ख) न्यानो सुख्खा समशितोष्ण हावापानी (Warm Dry sub–tropical climate)

ग) शितोष्ण आद्र हावापानी (Cool moist Tropical)

१.१.८ जनसंख्या विवरणः

जनगणना २०७८ अनुसार बर्दिया जिल्लामा कुल जनसंख्या ४,५९,९०० रहेको छ। जसमा पुरुषको जनसंख्या २,१६,७६६ जना र महिलाको जनसंख्या २,४३,१३४ जना छ। यस जिल्लामा कुल परिवार संख्या १,०६,३२६ छ। औषत घरपरिवारको आकार ४.३३ छ। जनघनत्व २२७ प्रति वर्ग कि.मि र बार्षिक जनसंख्या बृद्धि दर ०.७२ रहेको छ। यस जिल्लाको २०३८ देखि २०७८ सम्मको जनसंख्यालाई तालिका ३ मा देखाइएको छ।

तालिका ३ जनसंख्याको विवरणः

जनगणना (बर्ष)	जनसंख्या					बृद्धि प्रतिशत	घरधुरी संख्या	परिवारको औषतआकार
	कुल	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत			
२०३८	५९९०४४	२९०३१३	४८.४६	९५१६५	५१.५४	३.८५		७.५
२०४८	२९०३१३	१७४४५४	५०.७९	१४२३८६	५०.७९	३.७	४१२९८	७.०
२०५८	३८२६४९	१९२६५५	५०.३५	१८९९९४	५०.३५	२.७९	५९५६९	६.४२
२०६८	४२६५७६	२०५०८०	४८.०७	२२१४९६	५१.९३	१.०९	८३१४७	५.१३
२०७८	४५९९००	२१६७६६	४७.१	२४३१३४	५२.९	०.७२	१०६३२६	४.३३

तालिका ४ स्थानीय तह अनुसारको जनसंख्याः

स्थानीय तह	परिवार संख्या	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला	परिवारको औसत आकार	लैङ्गिक अनुपात	वार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर (%)	जनघनत्व
बढैयाताल गा.पा.	१२९६१	५२८१८	२४३८४	२८४३४	४.०८	८५.७६	०.९४	४५९
बाँसगढी न.पा.	१५०९१	६३२५२	२९३०७	३३९४५	४.१९	८६.३४	१.१९	३०७
बारबर्दिया न.पा.	१६८९७	७२५३३	३४१२६	३८४०७	४.२९	८८.८५	०.६२	३२१
गेरुवा गा.पा.	७७६२	३३५१४	१५३६३	१८१५१	४.३२	८४.६४	–०.३८	४२७
गुलरीया न.पा.	१६००२	७४५०५	३६७२७	३७७७८	४.६६	९७.२२	१.०७	६३०
मधुवन न.पा.	१२४४४	५०७३९	२३३१०	२७४२९	४.०८	८४.९८	०.८५	३९१
राजापुर न.पा.	१३६५९	६०८३१	२८६०७	३२२२४	४.४५	८८.७८	०.२०	४७९
ठाकुरबाबा न.पा.	११४६९	४९४२०	२२८७०	२६५५०	४.३१	८६.१४	१.०५	४७३
संस्थागत	४१	२२८८	२०७२	२१६	–	–	–	–
जम्मा	१०६३२६	४५९९००	२१६७६६	२४३१३४	४.३३	८९.१५	०.७२	२२७

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

१.२ विपद् जोखिम र संकटासन्नता

बर्दिया जिल्ला बहु प्रकोपीय दृष्टिकोणले उच्च जोखिममा रहेको जिल्ला मध्य एक हो। यस जिल्लाको भौगोलिक अवस्थिति, धरातलीय स्वरुप, माटो, जलवायु विविधता र संवेदनशीलता नै प्रकोपका मुख्य कारण हुन् खासगरी भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक श्रोतसाधनको उचित व्यवस्थापनमा कमी, अव्यवस्थित भू-उपयोग, भवन आचारसंहित अनुरुप संरचना तथा निर्माणमा कमी एवम् खडेरी, आगलागी, जंगली जनावरको आक्रमण एवं जलउत्पन्न प्रकोपहरुबाट सिर्जना भईरहेको छ। विगतदेखि हालसम्मको प्रकोपको इतिहासलाई नियाल्दा यस जिल्ला देहायका प्रकोपहरुबाट बढि प्रभावित भएको देखिन्छ। बर्दिया जिल्लामा रहेका प्रमुख प्रकोपहरुको रुपमा बाढी/डुबान, जंगली जनावरको आतंक, आगलागी, सडक दुर्घटना, हावाहुरी, शितलहर, खडेरी, असिना, किटजन्य आतंक, शर्पदंश, लु जस्ता प्रकोपहरुको रहेको छन्। यस बाहेक बर्दिया जिल्लामा रहेका पुराना सरकारी तथा नीजि संरचनाहरु, विद्यालय भवनहरु भवन निर्माण आचारसंहिताको बिना तथा प्रायः कुनैपनि प्राविधिक परामर्श बिना नै निर्माण गरिएकाले भूकम्पीय दृष्टिकोणबाट पनि संवेदनशील रहेका जिल्लाको रुपमा हेर्न सकिन्छ।

तालिका नं. ५ बाढी प्रभावित स्थान र सुरक्षित स्थलहरु

सि.नं.	स्थानीय तह	प्रभावित हुन सक्ने वडा नं. र गाँउ टोल		सुरक्षित आश्रयस्थल रहेको वडा नं., स्थान र अटाउने संख्या		
१	गुलरिया न.पा.	१	चौधरी टोल, नवजागरण टोल, पार्वति मन्दिर टोल, मिलनटोल, केरावारी, सँगम टोल, दर्जी टोल, छेदापुर, सगाहपुर, मलरिया टोल, १६ नं. गाँउ, १० नं. गाँउ र भगरीया टोल।	१	पर्वतिया मन्दिरको हल	५०
२	गुलरिया न.पा.	२	संगमबस्ती, पण्डितपुर, पचासखल्ला, भगहर, जैनपुर र खैरापुर पटाह।	२	ने.रा. शम्भुशरण मा.वि. खैरापुर, कृष्णसार संरक्षणक्षेत्र।	५५०
३	गुलरिया न.पा.	३	हरियालीटोल, मनकामनाटोल, चेतना, उदयपुर, उदयपुर क, आन्नदनगर, शिवमन्दिर, मनिकापुर, राधाकृष्ण क, शान्तिटोल, दर्गाटोल, शंकरटोल, जानकी, सिकहिया र भगौतिटोल।	३	ने.रा.प्रा.वि. तेजिपुर।	७५
४	गुलरिया न.पा.	४	वगही, तुलसीपुर, गणेशचोक उत्तर, तुलापुर, सानो वेचैपुर, लक्ष्मी नारायणटोल, कारागार, तुरुन्तपुर, हरियालीटोल, कैशालनगर र प्रगति नगर।	४	धुर्व मा.वि. तुल्सिपुर।	१६०
५	गुलरिया न.पा.	५	वालापुर, सोहेलवा र सन्तोषीटोल।	५	मानव वचाव केन्द्र बालापुर।	४०
६	गुलरिया न.पा.	६	भेटनरीटोल, दिपेन्द्र नगर, आन्नदटोल, आदर्श नगर, विद्युतटोल, हस्पिटल हुदै दक्षिण भानुभक्तटोल, शिवशंकर, शान्तिटोल, राधाकृष्णटोल र समृद्धिटोल।	६	गुलारिया नगपालिकाको टाउन हुल।	१००
७	गुलरिया न.पा.	७	चौगुर्जी, सर्जुनदी, टपरा, भन्सार वरिपरी र खल्ला।	७	हिमालय आ.वि. तुल्सिपुर	४५
८	गुलरिया न.पा.	८	कोठियागाँउ, थपुवा, मुक्तिनारायण, परसपुर, गंगानगर, सुरजपुर, टेपरा, लक्ष्मणपुर, आशापुर र पकडिया।	८	विपद् व्यवस्थापनको सेल्टर थपुवा, महाकवी देवकोटा उ.मा.वि. र वाल विद्या स्कुल।	१२०
९	गुलरिया न.पा.	९	गोडियनपुर, टपरी, खालीपुर, प्रयागपुर, बाह्रबिगाह उत्तर, डब्बागाऊव, पदमपुर, रामनगर र पण्डापुर।	९	गायत्री आ.वि. टेपरी।	३५
१०	गुलरिया न.पा.	१०	मस्जिदिया, रत्नापुर, बाजी प्रसिया, जयरामपुर, उँगीपुर, शिवशंकरटोल, राधाकृष्णटोल, चमनटोल, लटकनिया, दलितटोल, नयाँ प्रयागपुर, पुरानो प्रयागपुर, कालाबन्जर, थारु प्रसिया र रामजीटोल	१०	क्षेत्रपाल मेवालाल बबई प्र.वि.रत्नापुर।	४५
११	गुलरिया न.पा.	११	लालपुर, ईन्द्रपुर, डाँडालालपुर।	११	भादा प्रा.वि.ईन्द्रपुर।	३०
१२	गुलरिया न.पा.	१२	सानो विक्री, ठुलो विक्री, भैसाही, टड्डवा, , सुर्यगौडी, लालपुर र दुद्या।	१२	ने.रा.मावि. भैसाही।	१२०
१	राजापुर न.पा.	१	टिहुनि, दौलतपुर, चनौरा, भदाली टोल, प्रेम नगर, मुर्गहवा, सोनाहा, दुर्गनगर, धोबिनपुर, मौलाबारगद्दी र सिन्द्रा।	१	बुद्ध प्रा. वि. टिहुनी, जनज्योति प्रा. वि. छोट्की दौलतपुर र कालिका मा.वि.प्राविधिक शिक्षालय झबई।	४८०
२	राजापुर न.पा.	२	संघर्ष नगर, दलाई, अन्नतपुर र खल्लाटोल।	२	ज्ञान दर्शन प्रा.वि. चैनपुर, ने.रा. मा.वि.नयाँगाउँ, नवज्योति प्रा.वि.नयाँगाउँ,ज्ञानदिपप्रा.वि. वर्गदही र ज्ञानज्योतिप्रा.वि. सोहरिया।	६६०
३	राजापुर न.पा.	३	सिन्द्रा, मुरैया, बसन्ता, तिघ्रा, राजपुरवा, टेरिया र चंखापुर।	३	बागेश्वरी प्रा. वि. मुरैया र सरस्वती प्रा. वि. लक्ष्मीपुर।	१८०
४	राजापुर न.पा.	४	संघर्ष नगर, दलाई, अन्नतपुर र खल्लाटोल।	४	अ. श. द. च. मा. वि. राजापुर, सरस्वती प्रा. वि. राजापुर र सरस्वती पद्या प्रा. वि.संघर्षनगर।	४८०
५	राजापुर न.पा.	५	जयपुर, भौरा र टंकिटोल।	५	ज्ञानोदय प्रा. वि. बसन्ता, ने. रा. आ. वि. बदालपुर, प. कु. मा. वि.जयपुर र किसान मा. वि. खल्लाजयपुर।	७२०
६	राजापुर न.पा.	६	कोईली, मौवा, झप्टी र जोगिपुर।	६	ने. रा. प्रा. वि. जोगिपुर, प्राथमिक विद्यालय पहाडीनगर र मानपुर मा. वि. टपरा।	४८०
७	राजापुर न.पा.	७	शंकर पुर, भालुफाँटा, लालचिपुर र वेलासा।	७	बुद्ध आ.बि.लाहुरे टोल	५०
८	राजापुर न.पा.	८	काप्ले टोल, कोईलिगाँउ, बन्जारीतारा, उस्ताजपुर, मन्निपुर, भोगपुर, सुकुम्बासि टोल, भिमापुर र धोविनपुर	८	भेरी मा. वि. ललितापुर, मुनाल प्रा. वि. सडुवा, विद्या ज्योति प्रा. वि. ओस्ताजपुर र भिमसेन प्रा. वि. कोइली	५७०
९	राजापुर न.पा.	९	मैलानाल, ईश्वरी गंज, दलइपुर, बनियापुर, चैनपुर, दुर्गानगर र गोडियाना	९	ने. रा. आ. वि. इश्वरीगंज।	२४०
१०	राजापुर न.पा.	१०	लालपुर, भप्टी, ढुण्डिपुर, मझारा र पाहाडीपुर।	१०	जनचेतना मा. वि. मंगलपुर र चन्द्रोदय प्रा. वि खैरिचन्दनपुर।	१८०

सि.नं.	स्थानीय तह	प्रभावित हुन सक्ने वडा नं. र गाँउ टोल		सुरक्षित आश्रयस्थल रहेको वडा नं., स्थान र अटाउने संख्या		
१	गेरुवा गा.पा.	१	सरखोल, भठेरा, वनखेत र वघैपुर ।	१	बगैहीपुर सेल्टर भवन , श्री जनता आधारभुर बि. सर्खोल र जानकी मा.बि. जनकनगर ।	२५
२	गेरुवा गा.पा.	२	टिकुली गड, राजिपुर र वनघुस्रा ।	२	राजीपुर सेल्टर भवन , श्री बनधुश्रा सेल्टर भवन, खैरावाङ आ.बि. राजिपुर र श्री एकप्रिय मा.बि.पाताभार ।	८०
३	गेरुवा गा.पा.	३	सनकट्टी, बनकट्टी र लोहारपुर	३	बनकट्टी सेल्टर भवन , श्री सरस्वती आ.बि. बनकट्टी ।	१३०
४	गेरुवा गा.पा.	४	डिकुनिया, गद्दीटोल, खल्लागाँउ र खोल्टीबजार ।	४	गोला सेल्टर भवन, श्री जनता मा.बि. गोला र श्री नेपाल राष्ट्रिय आ.बि. गिद्धरपुर ।	२५
५	गेरुवा गा.पा.	५	बिन्द्रा, बनाजरिया र स्याउलि बजार ।	५	श्री पशुपति मा.बि.पशुपतिनगर र श्री सरस्वती आ.बि.बिन्दा ।	१३५
६	गेरुवा गा.पा.	६	सोनाहा फाँटा, दुखिपुरसैजनवावाजपुर र हात्तिखल्ला ।	६	सोनाहपाँट सेल्टर भवन र गुप्तिपुर सेल्टर भबन र श्री नेपाल राष्ट्रिय मा.बि.पर्सेनिपुर ।	१२०
१	ठाकुरबाबा न.पा.	१	डुम्रेनी, त्रिभुनटोल, सिम्रहवाफाटा र खोदाउ ।	१	त्रिभुवन मा.बि.	१७५
२	ठाकुरबाबा न.पा.	२	रानीपुर, कर्मला गाउँ, आम्बासा, बलाती, सत्घरूवा, पेरहनी, सुजनपुर, फुलपुर र तिनघरूवा ।	२	रानीपुर कबर्ड हल, रोड बिभागको अफिस र ने.रा.मा.बि.कर्मला	२००
३	ठाकुरबाबा न.पा.	३	गोदाना, मिर्चैया र नेउलापुर ।	३	चुरे मा.वि. बग्नाहा	५३५
४	ठाकुरबाबा न.पा.	४	खैलार, सैनवार, मैनवार र बरगर्दा ।	४	बबई मा.वि. बर्गदा	७७८
५	ठाकुरबाबा न.पा.	५	बनकट्टी, तकिया, गोबिन्दपुर, ढुङ्गहवा र खुनपुर ।	५	किसान मा.बि.	६५०
६	ठाकुरबाबा न.पा.	६	बकुवा, मनिकापुर र खोकरपुर ।	६	जनज्योती मा.बि.बकुवा	१४०
७	ठाकुरबाबा न.पा.	७	लंकापुर, कर्मला बठनपुर, मोहनपुर, कालि गौडी, सुन्दरपुर, मुक्तिपुर, भदेली र पहाडीपुर सनिगाउँ ।	७	शिव सुन्दर मा.वि. बथनपुर	१५०
८	ठाकुरबाबा न.पा.	८	सुखाड, गोदाला, भुट्कैया चिट्टकैया र सुतैया ।	८	जग्दबा मा.बि.मढेला	१२०
९	ठाकुरबाबा न.पा.	९	ठाकुरद्धारा,बानु गाउँ बेतहनी ।	९	नेरा.मा.बि.ठाकुरद्वारा	१३५
१	बढैयाताल गा.पा	१	शान्तिपुर, सानो डाँफे र ठुलो डाँफे ।	१	शान्तिपुर जगदम्बा मा.बि को ग्राउण्ड,अम्मर ज्योती मा.बि सितापुर, शरस्वती मा.बि	३५०
२	बढैयाताल गा.पा	२	नकहनाला वरिपरीको वस्ति, फुटाहा, सितापुर, रानिपुर र शिवालय टोल ।	२	शिबशक्तिपुर फुटाहा २ न.वडा का.को ग्राउण्ड	३००
३	बढैयाताल गा.पा	३	गौडी, प्रगति टोल, साविक हुलाकी रोडको उत्तर तर्फको वस्ति, साविक ८ वटानी नाला, साविक ९ पुष्पनगर, दौलतपुर र पिपलपुर ।	३	मान झुण्डी सामुदायिक को फुटबल ग्राउण्ड	४३०
४	बढैयाताल गा.पा	४	गन्धर्व वस्ती, भगरा, वुटाहा, सिक्टी, रिहार र गोला वस्ति ।	४	ज्ञान ज्योती मा.बि को प्राङ्गर,	२६०
५	बढैयाताल गा.पा	५	पासिपुर, भसैला, साधुपुर, मोहनपुर, जगतिया, सिक्टी रिगार, स्कुल टोल र बढैयागाँउको उत्त र पुर्व ।	५	सरस्वती मा.बि.को प्राङ्गर	६५०
६	बढैयाताल गा.पा	६	पेले टोल, बगदैली, कोठारपुर, चपला वस्ति, भेटेनरि हुदै हुलाकरोड लल्ला चोक ।	६	श्री शारदा माद्यामिक बिद्यालय मैनापोखर	७००
७	बढैयाताल गा.पा	७	सहगापुर, राजापुर हुलाकी रोड वरीपरिको वस्ति, श्रीलंका टोल, कर्णालीपुर, मर्घटिया, तिलकाना, प्रगति वस्ति र रामनगर ।	७	श्री युवक आधारभुत विद्यालय बोकटिया	३००
८	बढैयाताल गा.पा	८	नयाँवस्ति, सितलाबजार क, ख, हुलाकि रोडको दक्षिण वस्तिदैलेखि टोल र पशुपतिबजार ।	८	मयुर बस्ती युवा क्लबको फुटबल ग्राउँण्ड	४२०
९	बढैयाताल गा.पा	९	लठ्वा बजार, श्रीलंका र टेसनपुर ।	९	मुक्ति कमैया आधारभुत प्रथामिक विद्यालय, शिव शक्ति आधारभुत विद्यालय,टेसनपुर	५००
१	बाँसगढी न.पा.	१	चेपाङ, खोटे, कुरुल्ले, बटुल्ले र भगाहा ।	१	लक्ष्मी मा.बि.चेपाङ	२००
२	बाँसगढी न.पा.	२	अमैया, बनमुढवा, वेतहनी, हजारीबगिया, भुरिया, नयाँवस्ति, राँभा, बिजौरा, अछरिया, पुर्व नौलो बगिया र रँगिटोल ।	२	जिवन ज्योती मा.बि.राभा, सरस्वती आ.बि.बेतानी र जनता मा.बि.बनमुडवा ।	१२००

सि.नं.	स्थानीय तह	प्रभावित हुन सक्ने वडा नं. र गाँउ टोल		सुरक्षित आश्रयस्थल रहेको वडा नं., स्थान र अटाउने संख्या		
३	बाँसगढी न.पा.	३	महादेवा, सुन्दरवस्ति, वेलवा पुवगाँउ, लखना, शान्तिपुर, लक्ष्मणापुर, उत्तर भकारी (चमकपुर), सल्यानीटोल, गौरी र खल्ला भकारी	३	पृथ्वी मा.बि.लखना, महादेव आ.बि.महादेव र शिव आ.बि.उत्तर भकारी।	११००
४	बाँसगढी न.पा.	४	अस्नेरी, नेवडा, मदहा, बठुवा, लक्ष्मणपुर, पहाडिपुर, सखरिया र भागरपुर।	४	अशदच आ.बि.मटरीया, जनता मा.बि. बठुवा, ने.रा.मा.बि. लक्ष्मणपुर, प्रभात आ.बि.मदाहा, सरस्वती प्रा.बि.अस्नेरी, कालिका प्रा.बि. शंखरीया र मगरपुर कभर हल	२०००
५	बाँसगढी न.पा.	५	खानेपानिटोल, फिलिमहलटोल, उत्तर रामपुर, मिलन चोक, हस्नापुर तथा कर्णालीपुर, बाह्रबिगाह, हाउपुर, दक्षिणरामपुर र मोतिपुर।	५	ने.रा.मा.बिबाँसगढी, सिदार्थ आ.बि.हाउपुर र एकेडेमी पब्लिक स्कुल बाँसगढी	१२००
६	बाँसगढी न.पा.	६	नारायणपुर, पुर्वि दमौली, रिहारपुर, मोतिपुर पश्चिम भाग, प्रगतिनगर, १० नं. टोल, दंगपुर, दमौली, अमेलिया र जाजरकोटिटोल।	६	जन प्रिय मा.बि.दमौली	३००
७	बाँसगढी न.पा.	७	बडकी देउडा, गौरी, राधाकृष्नटोल, चौधरीटोल, गौरीधारा, सगहापुर, बोभनपुर,कालाबन्जर, छोटकी देउडा, हरैया र पर्सुहवा।	७	भृकुटी मा.बि.देवडाकला र दशरथ चन्द नि.मा.बि.भवन गौरीपाटा	१२००
८	बाँसगढी न.पा.	८	बनगौरी,लक्ष्मणापुर्वीटोल,रेशमटोल, खैरापुरटोल, ककौराचोक, बेलौली, पश्चिमपहाडिपुर, भैसासुर, रिहारपुर र दागपुर।	८	त्रिभुवन मा.बि.ककौरा, कृष्णसार आ.बि. थानफेना, युवा मा.बि.दुद्रा र सरस्वती आ.बि.	१२३०
९	बाँसगढी न.पा.	९	थुमही, दुर्गाफाँटा, खैरानिटोल, शान्तिनगर, कुनैठी, तोरैया, तिकुनुवा र पहाडीपुर।	९	करुणा प्रा.बि.बनगाई र धर्मभक्त मा.बि. कतर्निया, विश्वज्योती आ.बि.कुइनेटी र दुर्गा फाटा टोल बिकास संस्थाको भवन	१७००
१	मधुवन न.पा.	१	दुर्गानगर, कुसुम्बा, पथ्थरबोभी, ईन्द्रापुर, छोटकीटडुवा, बड्की टडुवा, भर्नाटोल, डल्ला र सोमलपुर।	१	वडा नं. १ को कार्यालय, स्वास्थ्य चौकी, कैलासी खाली चौर, त्रिभुवन मा.बि., श्री.बि.पी. प्र.बि., टडुवा खाली चौर र सरस्वती प्रा.बि.।	९७०
२	मधुवन न.पा.	२	रजवारा, खैरेनी, गंगाबटुवा, कोठिया, सोनहवा, बंगलीपुर र अम्मरपुर।	२	सुर्य प्रा.बि.रजवारा, शहिद प्रा.बि. गंगापटुवा, मन्जुश्री शिशु वाटिका बंगालीपुर, अम्बापुर सामुदायिक भवन सुर्यपटुवा, वडा कार्यालय भवन औराही बजार र खैरेनी खाली मैदान खैरेनी	६८०
३	मधुवन न.पा.	३	सुकुम्बासीटोल, भग्रैया, खाता, मुक्त कमैया र भगतपुर,	३	ने.रा.मा.बि. धनौरा, जनआधार आ.बि. खाता, जनचेतना आ.बि. भगतपुर, खाता साममुदायिक भवन खाता, ३ नं. वडा कार्यालयको भवन बालकुमारी, खाता खाली चौर खाता र कर्णाली गेरुवा पुल कोठियाघाट।	६३०
४	मधुवन न.पा.	४	कोठियाफाँटा, ढोढरी उत्तरटोल, बाँदरभरिया, महुवा, बसन्ता, बेलवा, माचड र जब्दाटोल।	४	ने.रा.नमुना मा.वि.ढोढरी,४ नं.वडा कार्यालय,नेपाल रेडक्रस सोसाईटी उपशाखा,श्री सौभाग्यदेवी प्रा.वि.	६८०
५	मधुवन न.पा.	५	शान्तिपुर, बरगाँउ, कृष्णनगर र रामनगर।	५	५ नं.वडा कार्यालय,स्वास्थ्य चौकी रत्ननगर,भृकुटी मा.वि. चित्तले, आनन्द आ.वि.रातामाटे	५३०
६	मधुवन न.पा.	६	सिरकैरा, नयाँबजार, श्रीनगर र बुद्धनगर।	६	६ नं.वडा कार्यालय,कालिका मन्दिर धमिनि चोक,दहित वंगुर फर्म,श्री ग्रामिण महिला सामुदायिक भवन श्रिनगर,श्री भगवती प्रा.वि.,श्री कुसुम्वा देवी वचत तथा रिण सहकारी संस्था,श्री गुरास मा.वि.,वि.पि.स्मिर्ती प्रतिष्ठान,नेपाल रेडक्रस सोसाईटी उपशाखा सानोश्री,स्वास्थ्य चौकी सानोश्री	५७०
७	मधुवन न.पा.	७	गंगाबस्ति, शुक्रबस्ति, दशरथ बस्ति र मुक्त कमैयाबस्ति।	७	श्री गंगा प्रा.वि.गंगाबस्ति, श्री गंगा आ.वि.गंगाबस्ति, स्वास्थ्य चौकी ताराताल शुक्रबस्ति, पशु सेवा केन्द्र ताराताल शुक्रबस्ति, ७ नं. वडा कार्यालय शुक्रबस्ति, शुक्र मा.बि. र प्रगति हाट बजार।	७६०
८	मधुवन न.पा.	८	टिसिएन फाँटा, सानोश्री, दुर्गापुर, गणेशपुर र शिवनगर।	८	कुसुम्मा बजार हाट बजार कुसुम्बा बजार, ८ नं. वडा कार्यालयको भवन दुर्गापुर, श्री गणेश शिव दुर्गा सामुदायिक भवन दुर्गापुर र श्री शिवदुर्गा आधार भुत विद्यालय दुर्गापुर।	२६०

सि.नं.	स्थानीय तह	प्रभावित हुन सक्ने वडा नं. र गाँउ टोल		सुरक्षित आश्रयस्थल रहेको वडा नं., स्थान र अटाउने संख्या		
९	मधुवन न.पा.	९	धर्मबस्ति, ईन्द्रपुर, कुशुम्बादेवी र विकास टोल।	९	बजार लाईन चौर धर्मबस्ति र श्री धर्म ज्योति मा.बि. धर्मबस्ति।	६५०
१	बारबर्दिया न.पा.	१	राजिपुर, सैलाहि, छोटकीपुर, लगहवा, मदरहवा, जमुनिया, जमुना फुलवारी, पहाडीपुर, दाड्पुर, मुर्गिहवा, कुशुमडाँडा, भगाहा र जोधिपुर।	१	सरस्वती मा.बि.जमुनिया र जनता आ.भु.वि.दाड्पुर।	४००
२	बारबर्दिया न.पा.	२	बेपत्तापुर, गिधरपुर, शान्तिपुर, लठ्ठहवा, लामिदमार, हस्नापुर, दाड्पुर, घोघिपुर, जितपुर, ढुड्ग्राही, कुशुमडाडा, पाँचघरुवा, नारायणपुर र बडकापुर।	२	जनचेतना आ.बि.नारायणपुर, शान्ती आ.भु. बि. कुमरागाउँ र युवक मा.बि.जोगीगाउँ।	१०००
३	बारबर्दिया न.पा.	३	तगवापुल, बज्जा, बेलौली, झुण्डीपुर, बनगई, खुरखुरे, बनहुवाफाँटा, लक्ष्मणपुर, रामपुर, मरघतान टोल, झप्किपुर, जब्बरपुर, लालपुर, भैसाखानी, सिम्रहवा, राजी वस्ति र नेपालगंज	३	ने.रा.मा.बि.बेलबज्जा,	५००
४	बारबर्दिया न.पा.	४	पदनाहा बजार, तारानगर, बैरिया ज्वाला गिरी, जगतिया, खैरानी, घोरपिट्टा, रानीपुर, बरपिट्टा,राजिपुर, गुरुवागाँउ र फत्तेपुर।	४	पन्चजन्य मा.बि.पदनाहा, ज्वाला जनजाग्रिती प्रा.वि.ज्वालागिरी, कुसुम्बा देबी आ.वि.रानिपुर र गुरु जन प्रा.वि.गुरुवागाउ।	१५००
५	बारबर्दिया न.पा.	५	बनघुम्री, बबुवाफाँटा, बारबर्दिया, मगरागढी, तर्कापुर, सदाशिवा, पथ्थरपुर, धोविया र जब्दहवा।	५	ने.रा. आ.बि.तर्कापुर बर्दिया, जनशक्ति आ.वि.बनघुम्री र जनप्रिय आ.बि.जब्दहवा बर्दिया	३००
६	बारबर्दिया न.पा.	६	पथ्थरडाडा, गिरीटोल, कोठारपुर, जयपुर, गुलरा, (गुमस्ता), गुलरा, जोगनटोल, सिउनिया, बाहुनटोल, मन्दिरटोल, खाढाबस्ति, सम्झना, भातपुर, दक्षिणटोल, मनिकापुर, दुल्ली पकडिया र शान्तिनगर।	६	जनजागृती प्रा.बि. गुलरा बर्दिया, नवज्योती प्रा.बि. शक्तिनगर बर्दिया र अंशुबर्मा मा.बि. जयनगर बर्दिया	५००
७	बारबर्दिया न.पा.	७	सोनपुर, सिउनिया, हर्नहवा, घुम्रा, राजिपुर, जाकर र शिवनगर।	७	जनता मा.बि. रम्मापुर बर्दिया, भानुभक्त मा.बि. सिउनिया बर्दिया, भगवती प्रा.बि. हर्नवा बर्दिया र बाल कल्याण प्रा.बि. सोनपुर बर्दिया	५६०
८	बारबर्दिया न.पा.	८	भगतपुर, राजकुलाटोल, अलवलवाटोल, श्रीलंका, नहर देखी उत्तर तर्फको वस्ति, सम्झना, उत्तर थानफेना, बरगदी र कालिका।	८	जनज्योती आ.बि. औरी बर्दिया, सरस्वती प्रा.बि. भगतपुर बर्दिया	२५०
९	बारबर्दिया न.पा.	९	खल्ला कतर्निया, पर्सहवा, माथिल्लो बनगाई, बनखेत, सुकुम्बासी वस्ति र जुम्लिटोल।	९	करुणा प्रा.बि.बनगाई र धर्मभक्त मा.बि. कतर्निया, विश्वज्योती आ.बि.कुइनेटी र दुर्गा फाटा टोल बिकास संस्थाको भवन	१७००
१०	बारबर्दिया न.पा.	१०	हौसलपुर, गुमस्ता, डफैया, मेरैया, बैदा, सिम्रहवा, लम्किफाँटा र बिजयनगर।	१०	सहित प्रा.बि.गुमस्ता, जन चेतना प्रा.बि.धधवार, डफैया खोप केन्द्र र मज्दुर प्रा.बि.लम्कीफाटा	७५०
११	बारबर्दिया न.पा.	११	खुन्तिपुर, जब्दी, बेलभार, फच्कहवा, अकलभरवा र शान्तिटोल।	११	सिमा मा.बि.बेलभार, नेपाल प्राज्ञिक आ.बि.जब्दी र वाढी सेल्टर भवन खुन्टीपुर	११००

खण्ड दुई
विपद् जोखिम तथा प्रभाव आंकलन

२. परिचय

२.१.पृष्ठभूमीः

नेपाल बाढी, पहिरो, आगलागी, खडेरी, अतिवृष्टी, शितलहर तथा भूकम्प जस्ता प्रकोपबाट उच्च जोखिममा रहेको छ। यस्ता प्रकोपबाट हुने जोखिमलाई न्युनिकरण गर्न र प्रकोप सृजित विपद्को समयमा प्रभावकारी रुपमा मानवीय सहायता परिचालन गर्न र सम्बन्धित निकायहरुको जिम्मेवारीलाई प्रष्ट किटान गर्नका लागि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दछ। आपत्कालीन अवस्थामा गरिने प्रभावकारी मानवीय प्रतिकार्यमा संलग्न सरोकारवाला निकायहरूको पूर्वतयारीको स्तर र उनीहरुको क्षमता तथा उपलब्ध स्रोत साधनको ठूलो प्रभाव पर्दछ। तसर्थ, प्राकृतिक तथा मानव सिर्जित जुनसुकै विपद्का घटनाबाट हुन सक्ने जीउधनको जोखिम न्यूनीकरण गर्नका लागि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना एउटा महत्वपूर्ण पक्ष हो। यसले विपद्को सामना गर्ने क्षमतालाई वृद्धि गर्ने र समुदायहरुलाई विपद् उत्थानशील गराउने कार्यमा मद्दत पुऱ्याउँदछ। यसै सन्दर्भमा गृह मन्त्रालयले तयार गरेको "विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७" पहिलो संशोधन २०७६ को आधारमा जिल्लास्थित सरोकारवालाहरु तथा विषयगत क्षेत्रको नेतृत्व गर्ने सदस्यसंगको छलफल र अन्तक्रिया गरी विपद्को जोखीम न्यूनीकरण र सामना गर्ने क्षमताको विकास गर्न जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०६८ साल देखि नै तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्दै आएको छ। सोही योजनालाई समयसापेक्ष पुनरावलोकन तथा अद्यावधिकरण गर्ने क्रममा "विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७" ले निर्धारण गरेका विधि तथा प्रक्रिया पूरा गरी "विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८१" तर्जुमा गरीएको छ।

मुख्यतया सुख्खायाममा आगलागीको उच्च जोखिम हुनुका साथै मनसूनको दौरानमा बाढी डुबान, आकस्मिक बाढी, जमिन कटान, चट्याङ, सर्पदंश, झाडापखाला, टाईफाईड जस्ता विपदहरुबाट स्थानीय जनसमुदायहरु आक्रान्त बन्ने गरेका छन्। मानवीय क्षतिका साथसाथै व्यक्तिगत घरटहरा लगायत पुल, पुलेसा, सडक, खानेपानीका संरचना, विद्यालय भवन, विद्युतका संरचना, सरकारी भवन लगायत अन्य भौतिक संरचनाको क्षति हुने गरेको छ। २०७१ सालमा आएको बाढीबाट बर्दिया जिल्ला पुर्ण प्रभावित भई १ लाख ६५ हजार जनसंख्या प्रभावित भएकमो २० जनाले ज्यान गुनाउनुका साथै १३ जना वेपत्ता भएको थियो भने भौतिक तर्फ ३ अरब ७६ करोड ६९ लाख ८३ हजार ७ सय ४ रुपैया ३२ पैसा क्षति भएको जिल्ला प्रशासन कार्यालय बर्दियाको अभिलेखमा रहेको छ। तसर्थ विपद्ले मानवीय तथा भौतिक क्षति मात्रै नपुर्याई समग्र जिल्लाकै विकासको क्रमलाई नै असर पार्ने हुँदा यस प्रति सजक र सतर्क रहि प्रभावकारी प्रतिकार्यको निमित्त सम्बन्धित निकायहरुले समयमानै पूर्वतयारी गर्नु अत्यन्त जरुरी रहेको छ। यस्ता ठूला विपद्हरु आइलागेको अवस्थामा समेत तत्काल प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गरी विपद्को सामना गर्न यस योजनाले सहयोग पुऱ्याउने अपेक्षा गरिएको छ।

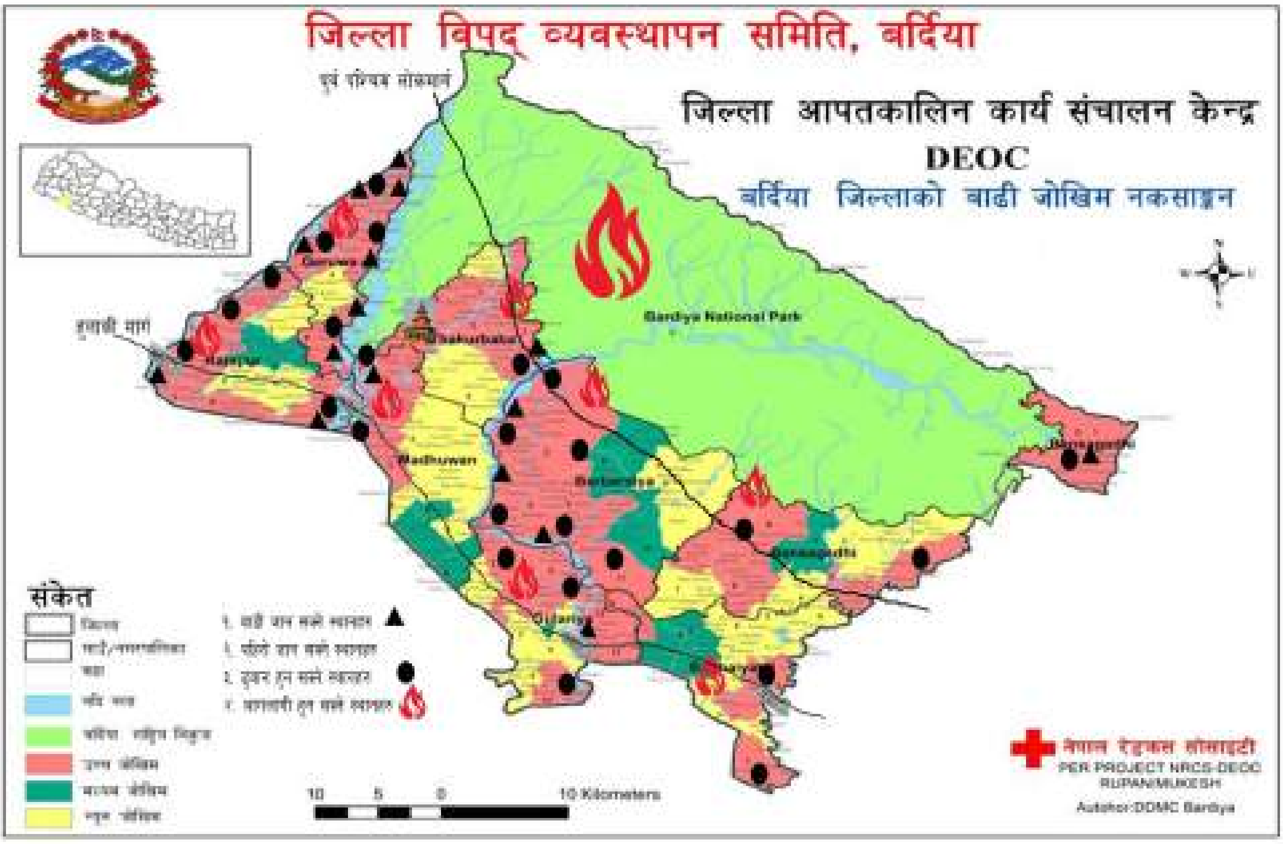

२.२ विपद् पूर्वतयारी

नेपालको संविधान, २०७२ को अनुसूची ७ मा प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक विपद् पूर्वतयारी, उद्धार तथा राहत र पुनर्लाभ कार्यलाई संघ र प्रदेशको साझा अधिकारको सूचीमा सूचीकृत गरिएको छ भने अनुसूची ९ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीनै तहको साझा अधिकारको सूचीमा विपद् व्यवस्थापनलाई राखिएको छ। अनुसूची ८ ले विपद् व्यवस्थापनलाई स्थानीय तहको एकल अधिकारको सूचीमा समेटेकोले यसमा स्थानीय तहको महत्वपूर्ण भूमिका हुनपर्ने स्पष्ट छ।

विपद्को प्रभावलाई न्यूनीकरण तथा रोकथामको लागि विगतदेखिनै जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले विभिन्न प्रयासहरु गर्दै आएको छ। यसै क्रममा जिल्लामा रहेका स्थानीय तह, संघीय तथा प्रादेशिक कार्यालयहरु, गैरसरकारी संस्थाहरु, विकास साझेदार एवम् निजी क्षेत्र र समुदायको सहकार्य तथा सहयोग हुदै आएको छ।

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिबाट अनुमोदन भई लागु गरिएको जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८१ ले यस बर्ष विपद्मा हुनसक्ने बाढी, डुबान, आगलागि, हावाहुरी, चट्याङ, सर्पदंश, शीतलहर, लगायतले पुर्याउने प्रभाव र त्यसबाट उत्पन्न हुने विपद् तथा सम्भावित क्षतिको आकलन र विश्लेषण गरेको छ। विपद् पूर्वतयारी कार्यले विपद् भन्दा अघि गरिने कार्यलाई प्राथमिकतामा राखेको हुन्छ भने आपत्कालीन कार्ययोजनाले विपद्को समयमा र विपद्बाट उत्पन्न असहज अवस्थामा आधारभूत मानवीय सेवा उपलब्ध गराउने कार्यलाई महत्व दिएको हुन्छ। साथै, उक्त विश्लेषण र आकलनमा आधारित रही जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा अन्य सहयोगी निकायहरुको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, क्षमता तथा विभिन्न निकायबाट प्राप्त हुने प्रतिकार्य सामग्री, जनशक्ति र तिनको क्षमताको विवरण जस्ता आधारभूत विषयबस्तु समेत यस योजनाले समेटेको छ। त्यसैगरी यस योजनाको अधिनमा रही विपद् को प्रकृति समय अनुसार आगलागी, शीतलहर, वन डढेलो, मनसून जस्ता विषयगत कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ। तसर्थ विपद्को प्रयाप्त पूर्वतयारी तथा विपद्को प्रतिकार्यलाई प्रभावकारी बनाई धनजनको क्षतिको रोकथाम तथा न्यूनीकरण गर्न जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरुले यस कार्ययोजनालाई आत्मसाथ गर्दै योजनाको मर्म र निर्देशन अनुरुप कार्यसम्पादन गर्नुपर्नेछ।

२.३ कार्ययोजनाको उद्देश्यः

यस कार्ययोजनाको उद्देश्य निम्न अनुसार रहेको छ।

- वि.सं. २०८१ सालको जिल्ला विपद्को पूर्वानुमानका आधारमा विपद्को जोखिम आकलन गर्ने।
- विगतका विपद्का घटना र प्रभावका तथ्यांक तथा जोखिम संकटासन्नताको अवस्थाहरुको विश्लेषण गरीविपद्को सम्भावित जोखिम पूर्वानुमान गर्ने।
- विपद् व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित सुरक्षा निकाय, स्थानीय तह तथा सरोकारवाला निकायको विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्य कार्ययोजना एकीकरण गर्ने।
- विपद्को समयमा स्थानीय तह, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको समन्वय र सहकार्यमा प्रभावकारी प्रतिकार्यका लागि अघि बढाउने।
- उपलब्ध न्यूनतम साधन स्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै साधन स्रोतको खोजी गरी नेपाल सरकारबाट भएका निर्णयको कार्यान्वयन गर्न सरोकारवाला निकाय तथा सघंसंस्थासँग प्रभावकारी समन्वयको सुनिश्चितता गर्ने।
- प्रकोपका कुनै पनि घटनाबाट हुन सक्ने विपद् र त्यसवाट सृजित मानवीय तथा भौतिक असरहरुलाई न्यूनीकरण गर्ने।
- विपद् प्रतिकार्यका सन्दर्भमा न्युनतम रुपमा उपलब्ध स्रोत, साधन तथा जनशक्तिको अधिकतम परिचालन गर्ने।
- विपद्को अवस्थामा यस विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना अनुरुप जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा दोहोरोपना हुन नदिई एकद्धार प्रणाली अवलम्बन गरी प्रतिकार्य गर्ने।
- विपद् पूर्वतयारी, प्रतिकार्य तथा पुनर्लाभका लागि विभिन्न सरकारी, गैरसरकारी निकाय, राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय गै.स.स.हरुसँग विपद् पूर्व नै आकस्मिक योजना तयार गरी विपद् सामना गर्न सक्ने (Coping Capacity) को पहिचान गर्ने र अन्तराल परिपूर्तिका लागि समन्वय र सहकार्य गरी प्रभावकारी कार्यसम्पादन गर्ने।

२.४ कार्ययोजना निर्माण प्रक्रिया

जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माणको निमित्त मिति २०८१।०२।३२ गते बसेको जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको निर्णय नं.८ बमोजिम समितिका सदस्य सचिव एवम् सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारीको संयोजकत्वमा विषयगत निकाय तथा सरोकारवाला निकाय सहितको कार्यदल गठन भई निर्माणको क्रम शुरु भयो।

योजना निर्माणको क्रममा नेपालको संविधान, विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४, विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीति कार्ययोजना २०१८-२०३०, राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य कार्यढाँचा २०७०, लगायत विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित कानून, नीति तथा योजनालाई आधार मानिएको छ। स्थानीय तहहरु, विषयगत कार्यालयबाट प्राप्त जोखिम नक्सांकन सहितको विवरण एवम् यस क्षेत्रसँग सम्बन्धित कार्यालय र संघसंस्थाहरुसँगको छलफल एवम् अन्तरसम्बाद गरी प्राप्त पृष्ठपोषण संकलन, विपद् जोखिम, संकटासन्नताको अवस्थाका लागि स्थानीय तहका पदाधिकारीसँग छलफल गरिनुका साथै मुख्य मुख्य जोखिमयुक्त स्थानहरुको निरीक्षण, अवलोकन, विभिन्न ९ वटा विषयगत क्षेत्रका संयोजक (Cluster Lead) मध्ये उपलब्ध निकाय तथा सदस्यहरुसँग छलफल गरी आ-आफ्नो क्षेत्रको क्षमता पहिचान, जिल्लामा कार्यान्वयनमा रहेको मनसुन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, स्थानीय विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना बमोजिम कार्ययोजना निर्माण गरिएको छ।

२.५ **विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा निम्न तीन चरणका कार्यहरू समेटिनेछन् :**

(क) सामान्य पूर्वतयारी

सामान्य पूर्वतयारी सम्बन्धित कामहरूमा विपद् घटना अगावै गरिने, प्रायः सबै प्रकोपका लागि गर्नपर्ने जोखिम न्यूनीकरण, विपद् प्रतिकार्य गर्न संस्थागत तथा भौतिक संरचना, मेशिन औजार, शीप विकास, जनचेतना, कृत्रिम घटना अभ्यास जस्ता गतिविधिहरू समावेश हुनेछन् । यी सबै क्षमता र तयारी आवधिकरुपमा अद्यावधिक गर्न जरुरी हुन्छ ता कि विपद्को स्थितिमा प्रतिकार्य गतिविधिहरू समयमा नै कार्यान्वयन गर्न सकियोस् । विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गर्नु पनि पूर्वतयारी कार्य हो ।

(ख) पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचनामा आधारित पूर्वतयारी

यो चरणका कार्यहरू प्रकोपको प्रकृति, समय र संभावित प्रभावक्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित भरपर्दो आधिकारिक सूचनाको आधारमा तय गरिनेछन् । सही पूर्वानुमान र उपलव्ध अग्रिम समयको आधारमा पूर्वतयारीका कार्यहरू निर्धारण गरिनेछन् । यसमा सामान्य सतर्क रहनेदेखि जोखिमयुक्त ठाउँमा रहेका समुदाय र स्थानान्तरण गर्न मिल्ने धनसम्पत्ति अस्थायी रुपमा सुरक्षित ठाउँमा सार्नेसम्मका हुन सक्नेछन्।

(ग) आपत्कालीन प्रतिकार्य

यो चरणका कामहरुमा विपदजन्य प्रकोप आएको वा आसन्न खतराको अवस्थामा तत्कालको आवश्यवता अनुसार गर्ने कार्यहरु समावेश गरिनेछन् । यसमा विपद्को समय र विपद् पश्चात् तुरुन्तै चाल्नुपर्ने उद्धार, उपचार एवं जोखिम क्षेत्रबाट प्रभावितहरूलाई सुरक्षित स्थानमा मार्ने जस्ता राहत गतिविधिहरू समावेश हुनेछन् । खोज, उद्धार र स्थानान्तरण तथा विपद् पश्चात् परिस्थिति सामान्य नहुन्जेल सम्म गर्नुपर्ने प्रतिकार्य तथा शिघ्र पुनलाभका कार्यहरु यस चरणमा पर्दछन् ।

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि नेपाल सरकारको विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीति कार्ययोजना २०७५ ले निम्न बमोजिमका ११ वटा विषयगत क्षेत्रहरुको परिकल्पना गरेकोमा बर्दिया जिल्लाको साविककै ९ वटा विषयगत क्षेत्रलाई निरन्तरता दिईएको छ । विषयगत क्षेत्रमा नेतृत्व प्रदान गर्ने जिल्लास्थित सम्बन्धित निकायहरुसँग समन्वय गरी मानवीय गतिविधि संचालन गर्नका लागि निम्न लिखित विषयगत क्षेत्रहरु गठन गरिएको छ। साथै सो क्षेत्रसँग सम्बन्धित सहयोगी निकायहरुको विवरण तपसिल बमोजिम उल्लेख गरिएको छ।

२.६ **योजनाको सीमितताः**

- संकटासन्नताको अवस्थालाई वैज्ञानिक सर्वेक्षणका आधारमा नभई विपद्को प्रवृत्ति (Trend)। पालिकास्तरमा स्थानीय जनप्रतिनिधिहरू तथा विपद् व्यवस्थापनको क्षेत्रमा कार्यरत गै.स.स.हरूसँगको छलफल अन्तरक्रियाका साथै विगतका योजना, तथ्याङकहरूका आधारमा अवस्था पहिचान गरिएको ।
- सबै स्थानीय तहबाट स्थानीय विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा भइ नसकेकोले स्थानीयस्तरको योजनाको आधारमा जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको निर्माण गर्न नसकिएको ।
- जोखिम तथा प्रकोपहरूको स्तरीकरण, जलवायु परिवर्तन तथा विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना, यस अघिका विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, मनसून पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य कार्ययोजनाहरूको अध्ययन एवम् विभिन्न सरोकारवालाहरूसँगको छलफल तथा प्रतिवेदनलाई आधार मानी तर्जुमा गरिएका कार्यहरुलाई सम्पन्न गर्न ।
- योजना मुताविक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न पर्याप्त आर्थिक तथा मानवीय स्रोतको कमी भएमा योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा प्रभाव पर्न सक्नेछ ।
- Cluster lead हरू अन्य जिल्लामा हुनु, Co-lead को उपस्थिति नहुनु, स्थानीय तहमा यसको अभ्यास शुरुवात नहुनु, जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिसँग विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य गर्ने रकम नहुनु ।

२.७ विपद् व्यवस्थापनका लागि अवलम्बन गरिने रणनीतिः

क. एकद्धार नीति (One Door Policy):

जिल्ला प्रशासन कार्यालय तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति मार्फत एकद्धार नीति अनुरूप समग्र समन्वय र व्यवस्थापनको काम हुनेछ। प्रमुख जिल्ला अधिकारी वा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले कुनै सरकारी निकायलाई समन्वयका लागि जिम्मेवारी दिन सकिनेछ।

ख. विषयगत समुह (विषयगत समूह):

विभिन्न कारणबाट हुन सक्ने विपद् व्यवस्थापनका लागि सरकारी, गैरसरकारी तथा नीजि क्षेत्रको सहभागितामा विभिन्न ९ (नौ) वटा विशिष्टिकृत विषयगत क्षेत्र तोकिने छ। ती विषयगत क्षेत्रहरूसँगको समन्वयमा विपद् व्यवस्थापनका कार्यहरू सञ्चालन गरिनेछ।

ग. मानव श्रोत बैंक (Human Resource Bank):

विपद व्यवस्थापनको क्षेत्रमा कार्य गर्ने सबै सरकारी, गैरसरकारी संघसंस्था तथा नीजि क्षेत्रहरूले विपद् पूर्व (Pre Disaster), विपतको समय (During Disaster), तथा विपद् पश्चात (Post Disaster), को समयमा कार्य गर्न सक्ने जनशक्ति तयार गरी जुनसुकै समयमा परिचालन हुनसक्ने गरी व्यवस्था मिलाउने। जनशक्ति तयार गर्दा जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिसँगको समन्वयमा सकेसम्म विपद् व्यवस्थापनका सोलार मनोसामाजिक परामर्श स्वास्थ्य परीक्षण सेवा ORT, QRT, STF, ERT, DDRT, Fire Fighting, स्वयमसेवक लगायत क्षमता विकास गर्नुपर्नेछ

घ. विपद् व्यवस्थापन गर्ने मुख्य जिम्मेवारी (Major Responsibility):

जुन स्थानीय तह अन्तरगतको क्षेत्रमा विपद्जन्य घटना घटेको छ, सोही स्थानीय तह विपद् व्यवस्थापन गर्न मुख्य जिम्मेवार हुनुका साथै अन्य स्थानीय तहहरूले सहयोगीको भूमिका निर्वाह गर्नेछन्। विपद्व्यवस्थापनका लागि स्थानीय तहहरू तथा संघीय र प्रदेश सरकारका विभिन्न निकायहरूवीच समन्वय गर्ने जिम्मेवारी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति एवम् जिल्ला समन्वय समितिको हुनेछ।

ङ. जिल्ला र प्रमुख सहयोग एजेन्सीः

विपद् व्यवस्थापन कार्यमा प्रमुख जिल्ला अधिकारीसँगको समन्वयमा विभिन्न गैरसरकारी संस्थाहरूसँग समन्वय गरी स्रोत व्यवस्थापन, विपद् व्यवस्थापन सामग्री व्यवस्थापन, विपद् जन्य घटना र त्यसको व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित तथ्याङ्कहरूको नियमित अद्यावधिक गर्ने विषयगत क्लष्टरहरूसँग समेत समन्वय सहकार्य गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिलाई आवश्यक सहयोग गर्नु सबैको कर्तव्य हुनेछ।

च. अन्य

जिल्ला तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले सबै क्लस्टरहरूसँग आवश्यक समन्वय, सहयोग, समझदारी, सहकार्य, निर्देशन र नियन्त्रण कायम गर्नेछ। विपद् व्यवस्थापनमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको सहकार्य हुनेछ साथै विपद् व्यवस्थापनमा सबै सरकारी गैरसरकारी, निजी क्षेत्रले सहयोग गर्नु कर्तव्य हुनेछ।

२.८ विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी संबैधानिक कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाहरू

२.८.१ नेपालको संविधानः

प्राकृतिक प्रकोपबाट हुने जोखिम न्यूनीकरण गर्न पूर्व सूचना, तयारी, उद्दार राहत एवम् पुनर्स्थापना गर्ने कार्यलाई प्राकृतिक साधन स्रोतको संरक्षण संवद्धन र उपयोग सम्बन्धी नीति मा समावेश गर्नुका साथै प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक विपद् पूर्वतयारी उद्धार तथा राहत र पुनर्लाभ संघ र प्रदेशको साझा अधिकारको रूपमा परिभाषित गरिनुका साथै विपद् व्यवस्थापन संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको साझा अधिकार तथा स्थानीय तहको अधिकार सुचीमा समेत समावेश गरी विपद् व्यवस्थापन कार्यलाई संवैधानिक रूपमा नै सुनिश्चित गरेको छ।

२.८.२ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४:

यस ऐन अनुसार स्थानीय तहलाई विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी देहाय बमोजिमको विभिन्न जिम्मेवारी निर्धारण गरेको छ

क. विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून मापदण्ड योजनाको कार्यान्वयन अनुगमन र नियमन गर्ने,

ख. स्थानीय स्तरमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना पूर्व सूचना प्रणाली खोज तथा उद्धार राहत सामग्रीको पूर्व भण्डारण वितरण र समन्वय गर्ने,

ग. स्थानीय तटबन्ध नदी र पहिरोको नियन्त्रण तथा नदीको व्यवस्थापन र नियमन गर्ने,

घ. विपद् जोखिम क्षेत्रको नक्साङ्कन तथा वस्तीहरूको पहिचान र स्थानान्तरण गर्ने,

ङ. विपद् व्यवस्थापनमा संघ, प्रदेश, स्थानीय समुदाय संघ संस्था तथा नीजि क्षेत्रसँगको सहयोग समन्वय र सहकार्य गर्ने,

च. विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत साधनको परिचालन गर्ने,

छ. विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी स्थानीय स्तरका आयोजनाको तर्जुमा कार्यान्वयन अनुगमन र मुख्याङ्कन गर्ने,

ज. विपद् पश्चात स्थानीय स्तरको पुनर्स्थापना र पूर्ननिर्माण,

झ. स्थानीयस्तरको विपद् सम्बन्धी तथ्याङ्क व्यवस्थापन र अध्ययन अनुसन्धान गर्ने,

ञ. स्थानीय आपतकालीन कार्य सञ्चालन,

ट. समुदायमा आधारित विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रमको सञ्चालन लगायत विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य कार्य गर्ने।

२.८.३ विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४, नियमावली, २०७६:

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको व्यवस्था गरी विपद् व्यवस्थापनका सम्बन्धमा तयारी, प्रतिकार्य तथा पुनर्लाभका विभिन्न जिम्मेवारी तोकिएको छ। नियमावलीले ऐनका प्रावधानहरूलाई प्रष्ट पार्नुका साथै प्रत्येक आर्थिक वर्ष समाप्त भएपछि प्रतिवेदन गर्नुपर्ने प्रावधान राखेको छ।

२.८.४ **१६औं आवधिक योजना** (२०८१/८२-२०८५/८६):

क. विपद्बाट हुने मानवीय, भौतिक, आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक र पर्यावरणीय क्षतिमा कमी. ल्याउन विभिन्न निकायहरूबाट हुने विपद् व्यवस्थापनको कार्यलाई समन्वय गरी एकिकृत रूपमा सञ्चालन गर्ने।

ख. एकीकृत सूचना केन्द्र स्थापना गराउने।

ग. आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रहरूमा अत्याधुनिक यन्त्र उपकरणहरूको उपयोग बढाउने ।

घ. संघसंस्थाहरुको समन्वय र सहकार्यमा विपद् जोखिम न्यूनीकरण र अल्पिकरणका कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने ।

ङ. बस्ती, समुदायस्तरसम्म विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य क्षमता विकासका लागि गाउँपालिका र वडाहरूमा विपद् सम्बन्धी जनचेतना मुलक गतिबिधिहरू सञ्चालन गर्ने/गराउने ।

च. जलवायू परिवर्तनका नकारात्मक असरहरू न्यूनीकरण गराउन बिशेष कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने/गराउने ।

२.८.५ **विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय नीति, २०७४**

क. पुनर्स्थापना र पुनर्निर्माणमा अझै राम्रो र अझै बलियो बनाऔ (Build Back Better) भन्ने अवधारणा अबलम्बन गर्ने,

ख. संघ, प्रदेश, स्थानीय र समुदाय स्तरमा विपद् व्यवस्थापन कोषको व्यवस्था गर्ने,

ग. संघदेखि स्थानीय तहसम्म उद्धार टोली स्थापना गर्ने,

घ. विकास सँग सम्बन्धित प्रत्येक सार्वजनिक संस्थाहरूले कम्तिमा पाँच प्रतिशत वार्षिक बजेट स्थानीय विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि छुट्याउनु पर्ने,

ङ. बैंक तथा वितीय संस्थाहरूबाट विपद् प्रभावित समुदायलाई सहुलियत कर्जाको व्यवस्था गर्ने,

च. विपद्का कारण पर्न सक्ने क्षतिलाई सम्बोधन गर्न जीवन र गैर जीवन वीमामा योजनाहरू प्रवर्द्धन गर्ने,

छ. स्थानीय तह समुदाय सामुदायिक संस्था विद्यालय तथा अस्पतालहरूमा समावेशी विपद् जोखिम व्यवस्थापन समितिहरू गठन गर्ने,

ज. असुरक्षित स्थानहरूमा बस्ती विस्तार नियन्त्रण गर्ने तथा असुरक्षित वस्तीहरूलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरणका लागि प्रोत्साहन गर्ने लगायतका नीतिहरू समावेश गरेको।

२.८.६ **राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्यको कार्य ढाँचा, २०७०**

राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय सहायता तथा समन्वयको ढाँचा उल्लेख गर्नुका साथै विपद् प्रतिकार्यका लागि तोकिएका जिम्मेवार नेतृत्वदायी निकायहरूले तोकिएको समायवधि भित्र सञ्चालन गर्नुपर्ने गतिविधिहरू समेत उल्लेख गरेको छ।

२.८.७ **दीगो विकास लक्ष्यहरू (सन् २०१५-२०३०)**

सुरक्षित पूर्वाधार निर्माण गर्ने, जलबायु परिवर्तन र यसका प्रभावको न्यूनीकरण गर्ने, समावेशी सुरक्षित दीगो शहरीकरण र बस्ती विकास गर्ने जस्ता लक्ष्यहरू समावेश गरेको छ ।

२.८.८ **विपद् प्रभावित निजी आवास पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना कार्यविधिहरू** (आगलागी र मनसुनजन्य विपद), विपद् व्यवस्थापन कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७९, स्वयंसेवक व्युरो गठन तथा परिचालन कार्यविधि, २०७८, विपद् लेखाजोखा मागदर्शन २०७२ को प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Initial Rapid Assessment (IRA) खण्ड, सम्भावित शीतलहर तथा हिमपात विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा प्रतिकार्य मार्गदर्शन, २०७७, विपद् पीडित उद्धार र राहत सम्बन्धी मापदण्ड (सातौ संशोधन), २०७७ ।

२.८.९ **लुम्बिनी प्रदेश सरकारबाट जारी भएको विपद् सम्बन्धी ऐन, नियम, कार्यविधि, मापदण्डहरू**

- विपद् जोखिम न्यूनिकरण रणनीतिक कार्ययोजना २०७९-२०८७
- हवाई उद्दार सम्बन्धी कार्यविधि, २०७९
- प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्य सञ्चालन (दोस्रो संशोधन) निर्देशिका, २०७८

२.८.१० **स्थानीय तहबाट जारी भएको विपद् सम्बन्धी ऐन, नियम, कार्यविधि, मापदण्डहरू:**

सि.नं.	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिबाट स्वीकृत दस्तावेज
१	1. जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, द्दण्ड१ 2. मनसून पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८ज्ञ 3. आगलागी आकस्मिक योजना, द्दण्डज्ञ 4. बर्दिया शीतलहर आकस्मिक योजना, द्दण्डण 5. जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र, बर्दियाको कार्यविधि, २०७६

स्थानीय तह तथा स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिबाट स्वीकृत दस्तावेज

१	बाँसगढी न.पा.	• विपद व्यवस्थापन कोष तथा श्रोत परिचालन कार्यविधि २०७५ • विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७७
२	बारबर्दिया न.पा.	• विपद जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७५ • वातावरण तथा प्राकृतिक श्रोत संरक्षण ऐन २०७५ • विपद व्यवस्थापन कोष तथा श्रोत परिचालन कार्यविधि २०७५
३	गुलरिया न.पा.	• विपद जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७५ • विपद व्यवस्थापन कार्यविधि २०७६ • स्थानीय आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र संचालन विधि २०७६ • राहत वितरण सम्वन्धी कार्यविधि २०७६ • गोदामघर संचालन कार्यविधि २०७६ • पिसिआर प्रयोगशाला संचालन कार्यविधि २०७७
४	मधुवन न.पा.	• विपद जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन गर्न बनेको ऐन २०७७
५	ठाकुरबाबा न.पा.	• विपद् व्यवस्थापन कोष संचालन र श्रोत परिचालन कार्यविधि २०७५ • विपद जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७५ • विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७५
६	राजापुर न.पा.	• विपद व्यवस्थापन कार्यविधि २०७६ • विपद व्यवस्थापन कोष संचालन कार्यविधि २०७६
७	बढैयाताल गा.पा.	• विपद व्यवस्थापन कोष संचालन कार्यविधि २०७५ • आकस्मिक कोष ऐन २०७४ • विपद जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७५
८	गेरुवा गा.पा.	• विपद जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७६ • वातावरण तथा प्राकृतिक श्रोत संरक्षण ऐन २०७६ • असंगठित क्षेत्रमा कार्यरत श्रमिक बर्ग तथा असहायहरुलाई उपलव्ध गराइने राहत सम्वन्धी मापदण्ड २०७६ • कोरोना भाइरसको संक्रमणको रोकथाम नियन्त्रणमा संलग्न जनशक्तिको जोखिम भत्ता व्यवस्थापन कार्यविधि २०७७

तालिका नं. ६ बिषयगत क्षेत्रहरु, अगुवा संस्था र सदस्यहरुः

अगुवा संस्था	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय	जिल्ला समन्वय स मिति, स्थानीय तह, नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल, नेपाल प्रहरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	DEOC, नेपाल टेलिकम, स्थानीय एफ.एम., पत्रपत्रिका नेपाल पत्रकार महासंघ, राष्ट्रिय अनुसन्धान, जल तथा मौसम विज्ञान कार्यालय, विभिन्न साझेदार राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संघसंस्थाहरु
जिल्ला प्रशासन कार्यालय,	नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल, नेपाल प्रहरी, स्थानीय तह, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	DEOC, राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय, विभिन्न साझेदार राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संघसंस्थाहरु
संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाइ, शहरी विकास तथा भवन कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	स्थानीय तह, डिभिजन वन कार्यालय, सुरक्षा निकाय,	सामुदायिक वन उपभोक्ता महासघ, उद्योग व्यापार संघ, गैसस महासंघ, निर्माण व्यवसायी, विभिन्न साझेदार राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संघसंस्थाहरु
एकीकृत कृषि तथा पशुपंक्षी विकास कार्यालय	स्थानीय तह, नेपाल प्रहरी, जिल्ला समन्वय समिति	नेपाल खाद्य संस्थान, गैसस महासंघ, उद्योग वाणिज्य संघ, विश्व खाद्य कार्यक्रम, नेपाल रेडक्रस, विभिन्न साझेदार राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संघसंस्थाहरु
खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तह	विभिन्न साझेदार राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संघसंस्थाहरु
जिल्ला प्रशासन कार्यालय	जि.स.स., स्थानीय तह, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल	विभिन्न साझेदार राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संघसंस्थाहरु
स्वास्थ्य कार्यालय, बर्दिया	जिल्ला अस्पताल, जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तह, आयुर्बेद अस्पताल, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	स्वास्थ्य सेवा प्रदायक निकायहरु, उद्योगा वाणिज्य संघ, औषधि व्यवसायी संघ, विभिन्न साझेदार राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संघसंस्थाहरु
शिक्षा बिकास तथा समन्वय इकाई	जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तह,	विभिन्न साझेदार राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संघसंस्थाहरु
संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाइ, शहरी विकास तथा भवन कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तह, डिभिजन वन कार्यालय, खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, विभिन्न आयोजना, नेपाल विद्युत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम	सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, विभिन्न साझेदार राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संघसंस्थाहरु

तालिका नं. ७ कार्यान्वयन योजना सहितको प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी कार्य

क्र.सं.	प्राथमिकता प्राप्त पुर्वतयारी कार्यको सुची	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयन गर्ने तरिका (वैठक, कार्यशाला, तालिम आदि)	समय सिमा (कार्य तालिका)
१.	जोखिममा रहेका व्यक्ति वा समुहको पहिचान गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति र सम्बन्धित गा.पा., न.पा	घरधुरी सर्वेक्षण, जि.स.स., स्थानीय तहको पार्श्वचित्र,	नियमित
२	क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरूसंग समन्वय बैठक गर्ने ।	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, DEOC आदि	बैठक	आवश्यकता अनुसार
३	विपद् व्यवस्थापन कार्यसंग सम्बन्धित कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने।	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल, जि.वि.व्य.स.	तालिम तथा कृत्रिम घटना अभ्यास	नियमित
४	उद्धार सामग्रीहरूको संकलन ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय तह, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल	समन्वय	नियमित
५	सुरक्षा निकायका इकाईहरु तथा समुदाय स्तरका तालिम प्राप्त स्वयम् सेवकहरुको सम्पर्क सुची तयार गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, रेडक्रस, स्थानीय तह आदि ।	फोन, इमेल, संकलन गरी राख्ने	निरन्तर
६	समुदायस्तरमा रहेका उद्धार टिमलाई अभिमुखिकरण	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय तह, रेडक्रस, सुरक्षा निकाय आदि ।	अभिमुखिकरण	आवश्यकता अनुसार
८	खोज तथा उद्धार टोलीलाई पौडी सम्वन्धि व्यवहारिक अभ्यास (Simulation) गर्ने	DDMC, सुरक्षा निकाय ।	तालिम दिने	आवश्यकता अनुसार एवम् निरन्तर
९	मौजुदा सामाग्रीहरुको जांच/परिक्षण गर्ने ।	DDMC, DEOC, सुरक्षा निकाय र स्थानीय समुदाय ।	अनुगमन गर्ने, पुर्व अभ्यास गर्ने ।	
१०	आवश्यकता अनुसारको सामाग्रीहरुको पुग/नपुग आँकलन गर्ने ।	DEOC, सुरक्षा निकाय, खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्र ।	संकलन, ढुवानी र आवश्यकता पहिचान गर्ने ।	

२.९ कार्ययोजना कार्यान्वयन

२.९.१. विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४ र नियमावली २०७६ बमोजिम केन्द्रदेखि स्थानीय तहसम्म विपद् व्यवस्थापनका लागि संरचना तयार भएको छ। जिल्लास्तरदेखि स्थानीय तहसम्म विषयगत क्षेत्रहरु सक्रिय रहेका र विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी तयारी अवस्थामा रहेका छन्।

२.९.२. राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य ढाँचा २०७० बमोजिम सम्पूर्ण सम्बन्धित निकाय सम्मिलित विपद् प्रतिकार्य संयन्त्र र प्रक्रिया तयारी अवस्थामा रहेको छ। विशेषत तीनवटै सुरक्षा निकाय (नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरी बल) बाट खोज तथा उद्धार टोली आवश्यकता अनुसार सबैलाई परिचालित गर्न सकिने भएता पनि तत्काल खटिने जनशक्ति १४० जना रहेका छन्। तीनै सुरक्षा निकायले आ-आफ्नो प्रतिकार्य योजना समेत अद्यावधिक गरीतयारी अवस्थामा रहेका छन्।

२.९.३ बाढी, आगलागी, चट्याङ, शीतलहर, हावाहुरी, करेन्ट आदिबाट हुनसक्ने अवरोधलाई तत्काल हटाई विपद्लाई व्यवस्थापन गरीनियमित सुचारु गर्न सुरक्षा निकाय, स्थानीय तह, विषयगत कार्यालय/आयोजना तथा निजी क्षेत्र मातहतका हेभी इक्युपमेन्टहरु आवश्यक श्रोत साधन सहित जिल्लाका विभिन्न स्थानमा तयारी अवस्थामा रहनेछन्।

२.९.४. जिल्लाका स्थानीय तहहरुका विभिन्न स्थानहरुमा ५ वटा जिपिएस सहितको हेलीप्याड र ३० वटा हेलिकप्टर बस्न सक्ने तथा सम्भावित स्थानहरु रहेका तथा जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय तह, सुरक्षा युनिट र नेपाल रेडक्रस सोसाईटीमा आवश्यक खोज तथा उद्धारका र राहत सामग्री आवश्यकता अनुसार व्यवस्थापन गर्ने व्यवस्था गरिएको छ।

२.९.५. विपद् प्रतिकार्यलाई प्रभावकारी, छिटोछरितो र समन्वयात्मक ढंगबाट कार्य गर्न जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति लगायत स्थानीय तहमा स्थापना भएका स्थानीय आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र, जिल्लामा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन डेस्क र स्थानीय तहमा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन डेस्क स्थापना भएका केन्द्रहरुलाई तयारी अवस्थामा राखिएको छ।

२.९.६. आ.व. २०८१/८२ मा करिब २० हजार घरधुरीका १ लाख जनसंख्या विभिन्न विपद्को प्रभावमा पर्नसक्ने आंकलन गरिएको छ। साथै ती मध्ये ४५ हजार ७ सय ६१ जनसंख्या अझ बढी प्रभावित हुनसक्ने हुँदा तत्कालको लागि उक्त संख्यालाई आवश्यक पर्ने खाद्यान्न लगायत मानवीय सहायता आवश्यकता पर्ने देखिएको छ। तसर्थ सोही बमोजिम स्थानीय तह, जिल्ला रेडक्रस र तीनका सहयोगी निकायको कार्ययोजना तयार गरिएको छ। उल्लेखित अनुमान निम्न आधारमा आधारित रही तयार गरिएको छ।

- विगतका बर्षहरुमा भएका विपद्का घटनाहरुको ऐतिहासिक विश्लेषणबाट
- मौसम पूर्वानुमान महाशाखाबाट जारी गरिएको मौसम पूर्वानुमान तथा पूर्वानुमानको विगतका बर्षहरुमा भएको बर्षाको मात्रा र प्रभावको तुलनात्मक आकलनबाट
- स्थानीय तहबाट प्राप्त गरिएको तथ्यांकबाट
- नेपाल प्रहरी तथा जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्रमा प्राप्त भएका विवरणहरुको मूल्यांकनबाट

२.९.७. जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन तथा प्रभावकारी समन्वय र सहकार्य गर्न जिल्लामा प्रमुख जिल्ला अधिकारीको संयोजकत्वमा जिल्ला समन्वय समितिको प्रतिनिधि, स्थानीय तहका प्रमुख, स्वास्थ्य सम्बन्धी विषय हेर्ने जिल्लास्थित कार्यालयको प्रमुख, जिल्लास्थित सुरक्षा निकायका प्रमुखहरु, जिल्लास्थित पूर्वाधार विकास तथा सामाजिक विकाससँग सम्बन्धित कार्यालयका प्रमुखहरु, राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त जिल्लास्थित राजनीतिक दलका प्रमुख वा प्रतिनिधि, नेपाल रेडक्रस सोसाईटीका जिल्लास्थित प्रमुख, गै.स.स.महासंघको प्रमुख, नेपाल पत्रकार महासंघको जिल्लास्थित प्रमुख, उद्योग बाणिज्य महासंघको जिल्लास्थित प्रमुख र प्रमुख जिल्ला अधिकारीले तोकेको अधिकृत रहने गरीजिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति रहेको र स्थानीय तहमा प्रमुख वा अध्यक्षको संयोजकत्वमा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति रहेको छ।

२.१० मानबीय प्रतिकार्यमा लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण प्रवर्द्धन

संकटको अवस्था आउनु अघि नै समाजमा लैंगिक तथा सामाजिक असमानता विद्यमान हुने गर्छन्। महिला, पुरुष, बालवालिका, अपांगता भएका व्यक्ति तथा वृद्धवृद्धाको हैसियत र भूमिका समाजमा फरक फरक हुने हुनाले, कुनै पनि प्रकोप र मानवीय संकट आइपर्दा, त्यसले उनीहरूलाई फरक फरक तरिकाले प्रभाव पार्छन्। लैंगिक असमानताका कारण संकटको समयमा हुने उच्च जोखिम र प्रभावलाई अपांगता, उमेर, लैंगिकता, धर्म, जाति, र भौगोलिक स्थान लगायतका अन्य अन्तर विषयक कारकहरूले थप जटिल बनाउन सक्छ। विपद्मा यी विद्यमान असमानताहरू थप जटिल भएर उपलब्ध स्रोत र सेवाहरूमा सीमान्तकृत समूहहरूको पहुँचलाई थप सीमित गर्ने सम्भावना हुन्छ तसर्थ समावेशी, प्रभावकारी, कुशल र सशक्तीकरणकारी प्रतिकार्यहरू सुनिश्चित गर्ने विपद्को आपत्कालीन प्रतिकार्य योजनामा लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणलाई एकीकृत गर्न आवश्यक हुन्छ।

कार्यक्रमको तर्जुमा, कार्यान्वयन र विश्लेषण गर्ने क्रममा लिंग, उमेर र अपांगताको खण्डीकृत तथ्याङ्क संकलन गर्नु लैंगिक तथा सामाजिक समावेशीकरणको पूर्व सर्त हो। पूर्वतयारी र प्रतिकार्य सम्बन्धी जानकारीमा पहुँच बढाउनको लागि, लक्षित समुदायका लागि उपयुक्त विविध माध्यमहरू प्रयोग गरेर ती जानकारी स्थानीय रूपमा बुझिने भाषाहरूमा उपलब्ध गराउनु महत्त्वपूर्ण हुन्छ। स्तनपान गराउने महिला, शिशु, बालबालिका, वृद्धवृद्धा र दीर्घकालीन रोग लागेका व्यक्तिहरूको आवश्यकतालाई राहत प्याकेजमा सम्बोधन गरीनु पर्छ .

२.११ विपद्को अवस्थामा आधारित आपतकालीन प्रतिकार्य योजना:

तालिका नं. ८

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था संबोधन गर्न गरीने पुर्वतयारी कार्य	पुर्वतयारी कार्य संवोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	पुर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
० देखि १ घण्टा भित्र	स्थानीय स्तरमा रहेका सम्पर्क निकाय/संयन्त्र/ब्यक्तिहरुद्वारा सम्बन्धित सबै मुख्य निकायहरुमा सुचना लिनेदिने ।	सम्पर्क ब्यक्तिको नाम,थर र सम्पर्क नं. टाँसगरी जो सुकैले सुचना दिन सक्ने ब्यबस्था मिलाउने र जिल्ला स्तरका सरोकारवालाहरुलाई सम्पर्क नं.हरु उपलब्ध गराउने ।	स्थानीय स्तरका सम्पर्क ब्यक्तिहरुलाई अभिमुखीकरण र हातेपर्चा छपाइ निर्माणको लागि श्रोतको कमी ।	सम्पुर्ण स्थानीय तहमा रहेका म.तथा बा.बा.शाखा तथा अन्य सरोकारवालाहरु ।	पुर्व सुचना तथा विपद् पुर्व तयारी वारे पुनर्ताजगी सुचना, रकम रु. १००००
१ घण्टा देखि ७ घण्टा भित्र	सुरक्षित आश्रय स्थलको सुनिश्चितामा सहयोग । सुचना संकलक, अनुगमनकर्ता र निगरानी कर्ताको उपस्थिती	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति बाट पहिचान गरिएका सुरक्षित मार्ग, स्थान, आश्रय स्थल र योजनाको जानकारी दिने ।	कार्यालयको सवारी साधन मोटर नभएको हुँदा समयमा सम्बन्धित स्थानमा पुगी सेवा दिन कठिन र अनुगमनकर्ताहरुलाई आधारभुत खर्च उपलब्ध नहुँदा खटिन कठिन ।	स्थानीय तह, सुरक्षा निकाय र अन्य सरोकारवाला ।	निर्माण भएको सुरक्षित स्थानहरुमा राख्ने ।
७ घण्टा देखि २४ घण्टा भित्र	जोखिममा पर्ने समुहहरु पहिचान गरी आबश्यक सहयोगको लागि सिफारिस गर्ने ।	द्रुत सर्बेक्षण फाराम विपद् पुर्व नै तयार गरी राख्ने। सम्भाब्य प्रभावित स्थानहरु स्थानीय स्तरमा पहिचान गरिएका निकायहरुलाई तयारी अबस्थामा राख्ने ।	बजेट तथा जनशक्तिको कमी। बालबालिका जेष्ठ नागरिक र अपांगता भएका ब्यक्तिहरुको लागि उपयुक्त आश्रय स्थल/ब्यबस्थापन नभएको ।	स्थानीय तह	अभिमुखीकरण
२४ देखि ४८ घण्टा भित्र	मानबीय सहयोगको अनुगमन र सुधार गर्न आबश्यक बिषयमा सुझाव संकलनको लागि टोली परिचालन गर्ने ।	स्थानीय तह	यातायात तथा सञ्चार खर्चको अभाव ।	स्थानीय तह र अन्य सरोकारवालाहरु ।	आवश्यकताको आधारमा ।
४८ घण्टा देखि ७२ घण्टा भित्र	हिंसा दुर्व्यबहारबाट संरक्षणकोलागि नियमित टोली वा ब्यक्ति परिचालन गर्ने । मनोसामाजिक परामर्शकर्ताहरु परिचालन गर्ने । हिंसामा परेका महिलाहरुलाई अल्पकालिन आश्रय र आबश्यकता अनुसार कानुनी सहायता प्रदान गर्ने ।	बिपदको समयमा अप्रत्याशित सेवा दिनुपर्ने भएकाले आबश्यक, श्रोतसाधन र दक्ष जनशक्तिको विवरण संकलन अद्यावधिक गर्ने ।	मनोपरामर्सकर्ताको व्यवस्था भएको नदेखिएको ।	जिल्ला महिला कानुनी सहयायता समिति	आवश्यकता अनुसार
७२ घण्टा देखि ७ दिन भित्र	गर्भवती, सुत्केरी, बिरामी/अशक्त जेष्ठ नागरिक,अपांगता भएका ब्यक्तिहरु,अनाथ, असहायहरुलाई सहायताकोलागि आबश्यक समन्वयकारी भुमिका निर्बाह गर्न नियमित रुपमा स्वमंसेवक परिचालनको ब्यबस्था मिलाउने । अपांगता सहायक सामाग्री उपलब्ध गराउने ।	प्रभावितहरु सेल्टरमा बस्नुपर्ने अबधिभर दैनिक आलो पालो गरी खट्ने स्वमंसेवकहरु र सुरक्षाकर्मीहरुको ब्यबस्था गर्ने सम्भावित संख्यामा प्रभावित हुन सक्ने अपांगता व्यक्तीहरुका लागी सहायक सामाग्रीहरु खरिद गरी राख्ने ।	सामाग्री खरिदको लागि रकमको अभाव । दिनभर खटिने स्वयंसेवकहरुलाई चिया, खाजा सम्मको ब्यबस्था नहुनु ।	स्थानीय तह, स्वास्थ्य कार्यालय र स्वयमसेवक राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संस्थाहरु	श्रोतको खोजी

विपद्को घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरीने आपतकालीन कार्य (विपद्को प्रकृतिमा आधारित)	आपतकालीन अवस्था संवोधन गर्न गरीने पुर्वतयारी कार्य	पुर्वतयारी कार्य संवोधन गर्न खाडलको पहिचान	मुख्य जिम्मेवार निकाय	पुर्वतयारी कार्यका लागि अनुमानित लागत
७ दिन देखि १५ दिनभित्र	प्रभावित बालबालिका तथा महिलाहरुलाई मनोसामाजिक सेवामा निरन्तरता			स्थानीय तह, स्वास्थ्य कार्यालय र राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संस्थाहरु	आवश्यकता अनुसार
१५ दिन देखि ३० दिन भित्र	बालमैत्री सुरक्षित स्थल निर्माण र उपयोग गर्ने । कानुनी तथा मनोसामाजिक सेवामा निरन्तरताका साथै बिशेष प्रकृतिका मुद्दाहरुलाई जिल्ला सेवा केन्द्र तथा सम्बन्धित निकायहरुमा पठाउने । अस्थाई आवासमा सम्भावित हिंसा बिरुद्ध सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने । विपद्बाट प्रभावितहरुको अभिलेख राख्ने । नियमित बैठकहरु र समिक्षा गर्ने । अनुगमन तथा प्रतिबेदन पठाउने।	सहयोगी सरोकारवालाको पहिचान र समन्वय गर्ने । सचेतनाको लागि आबश्यक पाठ्यसामाग्री, सहजकर्ता र कार्यक्षेत्र निर्धारण गर्ने ।	बिशेष आयमुलक क्रियाकलापहरुमा स्थाई सदस्य बाहेककालाई कार्यक्रम नराखिने र प्रभाव क्षेत्र भन्दापनि आफ्नो क्षेत्रलाई प्राथमिकता दिने र समन्वयको कमी ।	स्थानीय तह, स्वास्थ्य कार्यालय र राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संस्थाहरु	आवश्यकता अनुसार

२.१२ **गैर खाद्य सामाग्री र शिविर व्यवस्थापन**:

तालिका नं. ९

क्र. सं.	विवरण	अनुमानित आवश्यकता		जिल्लामा भएको परिणाम		अपुग परिणाम		सहयोग प्रतिवद्धता गर्ने संस्थाको नाम र सहयोगको संख्या	कैफियत
		संख्या	रु	संख्या	रु	संख्या	रु		
१	गैह्रखाद्य सामाग्री	५००० घर परिवार	३ करोड ५० लाख	४००	२८ लाख	४६००	३ करोड २२ लाख	जिल्लामा कार्यरत संघ संस्थाहरुले फण्ड संकलन गरी कोष खडा गर्ने र सामान स्टक तथा व्यापारी संग सम्झौता गर्ने	२०० सेट रेडक्रस
२	त्रिपाल	५०००	७५ लाख	७००		४२००		,,	२०० रेडक्रस ५०० थान युनिसेफ
३	टेण्ट	१००	१० लाख	-	-	१००	१० लाख		
४	अस्थायी आवास सामाग्री	५०००							
५	इराको फर्मेट र मोवाइल	५००० प्रति	३००००			५००० प्रति	३००००	म्ःऋ, स्थानीय तह,रेडक्रस	करिव ५०० जनालाई क्ष्च्ब मोवाइल एप्लीकेशन चलाउने जनशक्ति उत्पादन
६	बिस्तृत सर्वेक्षणको फर्मेट छाप्ने	१५०००	२ लाख			१५०००	२ लाख	स्थानीय तह	

खण्ड तीन
विपद् जोखिम अवस्थाको विश्लेषण

३.विपद् जोखिमको अवस्थाको विश्लेषण

३.१ विपद्जन्य जोखिम विश्लेषण

जिल्लाको भौगोलिक तथा जलवायुको अवस्था, हरित ग्यास उत्सर्जनका कारण जलवायुमा भइरहेको सूक्ष्म परिवर्तन, अव्यवस्थित मानव बस्ती विकास, वनजंगलको फडानी, अनियन्त्रित प्राकृतिक स्रोतको दोहन, जथाभावी हुने गरेका संरचनाहरूको निर्माण तथा विपद् प्रतिकार्यमा रहेका कमी कमजोरी लगायतका कारणहरूबाट विपदका घटनाहरू घटदा ठूलो जनधनको क्षति हुने गरेको छ। साथै जलवायु परिवर्तनको असर स्वरूप अकल्पनिय विपद्का घटना समेत देखा पर्न थालेको छ । स्थानीय तहबाट तयार भएका योजना, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा छलफलबाट प्राप्त तथ्यगत विवरण, नमूना स्थलगत अवलोकन एवम् जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्रमा प्राप्त विपद्का घटनाहरुको विवरण एवम् बर्दिया जिल्लाको विपद् जोखिमको अवस्था विश्लेषण गरी संकटासन्नताको अवस्था निम्नानुसार पहिचान गरिएको छ।

संकटासन्नताको अवस्थालाई विश्लेषण गर्दा बर्दिया जिल्लाको विपद् जोखिमलाई निम्नानुसार प्राथमिकता अनुसार प्रस्तुत गर्न सकिन्छ।

- बाढी डुबान
- आगलागी, वन डढेलो
- सडक दुर्घटना
- हावाहुरी
- जंगली जनावरको आक्रमण
- शीतलहर
- विद्युत (करेन्ट)
- सर्पदंश
- महामारी
- चट्याङ्
- भुकम्प

विपद् व्यवस्थापनको क्षेत्रमा भएको प्रगतिलाई मनन् गर्दा विपद् प्रतिकार्यलाई प्रभावकारी तुल्याउन जिल्ला प्रहरी कार्यालय एवम् जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्रमा अभिलेखीकरण गरिएका तथ्याङ्कलाई केलाउँदा विगत केही बर्षको घटना तथ्याङ्क तपसिल बमोजिम रहेको देख्न सकिन्छ।

तालिका न.: १० विगत १० वर्षको विवरण :

क्र.सं.	आ.ब.	प्रभावित घर र जनसंख्या					मानवीय क्षति		
		घरपरिवार	महिला	पुरुष	बालबालिका	जम्मा	मृत्यु	बेपत्ता	घाइते
१	२०६४/०६५	४३१४	८६३१	८५९१	९२४०	१७२२२	८	१६	४
२	२०६५/०६६	२८५९	९०३३	७०८४	१५९३	१६११७	-	-	-
३	२०६६/०६७	२८७०	८९१७	७६१२	६९१	१६५२९	२	-	-
४	२०६७/०६८	६	१३	१५	१०	२८	-	-	-
५	२०६८/०६९	१४	३९	४५	-	८४	-	-	-
६	२०६९/०७०	-	-	-	-	-	-	-	-
७	२०७०/०७१	५९०	१७६९	१८१९	-	३५८८	-	-	-
८	२०७१/०७२	१७३७६	-	-	-	९३१८९	३१	-	२२
९	२०७२/०७३	०	०	०	०	०	०	०	०
१०	२०७३/०७४	१	०	१	१	१	१	०	०
११	२०७४/०७५	२०९८१	-	-	-	१११७६४	-	-	-
१२	२०७५/०७६	१३५	-	-	-	०	३	०	१९
१३	२०७६/०७७	८४	०	०	०	०	५	०	२२
१४	२०७७/०७८	११०	०	०	०	२०	१२	०	१९
१५	२०७८/०७९	१२०				५३५०	९	०	६
१६	२०७९/०८०	६२३	-	-	-	३६१५	४	०	२६
१७	२०८०/०८१	१४००	-	-	-	३६१५	८२	०	१७२

३.१.१ बाढी तथा डुबान
विगत १० बर्षको तथ्यांकको विश्लेषण गर्दा बर्दिया जिल्लामा विपद्को प्रमुख कारण बाढी रहेको छ। जसबाट मानवीय तथा भौतिक क्षति पुर्याउने विपद् रहेका छ। बाढीको स्रोतको विश्लेषण गर्दा अत्यधिक बर्षाका कारण नदी नालामा पानीको बहाब बढ्ने, नदी कटानबाट भु-क्षय हुने गरेको छ। त्यस्तै मानव बस्तीहरुमा उचित ढलको निकास नहुँदा खोला नालाको बहाब क्षेत्र नै मिचेर भौतिक संरचना निर्माण गरिदा मनसुनमा परेको पानीले उचित निकास नपाई डुबानको समस्या सिर्जना हुने गर्दछ।

३.१.२ हावाहुरी
बर्दिया जिल्लामा हावाहुरी दोस्रो ठूलो विपद्को कारण रहेको छ। विगत केही वर्षको अभिलेखलाई हेर्दा जिल्लामा सयैंको संख्यामा घरहरु क्षति भएको देखिन्छ। खासगरी चैत्र महिनादेखि जेष्ठ महिनासम्म हुरीबतासजन्य प्रकोपको कारण धनजनको क्षति भएको पाइएकोमा केही समययता असार महिनामा समेत हावाहुरी आई ठूलो धनको क्षति हुने गरेको छ। हावाहुरीका कारण बर्दिया जिल्लाका घर तथा बस्तीहरुमा क्षति बढ्दोक्रमका देखिन्छ। मापदण्ड बमोजिमका घरहरु नबनाउनु एवम् न्यून आर्थिक अवस्थाका कारण सुरक्षित घरहरु बनाउन नसकिरहेको मुख्य कारणले गर्दा हावाहुरीले बढी प्रभाव पार्ने गरेको देखिन्छ।

३.१.३ आगलागी
विशेषगरी यस जिल्लामा गर्मीयाम बढ्नासाथ आगलागीका घटनाहरु अत्याधिक हुने गरेको पाइन्छ। विगत दुई तीन वर्ष यता आगलागीको घटनाहरुको तथ्याङ्कलाई विश्लेषण गर्दा अन्य मौसमी अवस्थाहरुमा पनि आगलागीका घटनाको संख्या वृद्धि भएको देखिन्छ। यस्ता घटनाहरुमा आर्थिक विपन्नता घरहरु उच्च जोखिममा रहेको पाइन्छ। समुदायका मानिसहरूको असावधानीपूर्वक आगोको प्रयोग, घरको बनोटले र असुरक्षित तथा अव्यवस्थित विद्युतीय उपकरणहरुको प्रयोगले गर्दा आगलागीका घटना बढी हुने गरेको पाइन्छ।

३.१.४ जंगली जनावारको आतंकः
जिल्लाको कुल क्षेत्रफल २०२५०० हेक्टरमध्ये वन क्षेत्र १२१६८२ हेक्टर रहेको छ। जसमध्ये सामुदायिक वनले १८४२५.०८ हेक्टर, राष्ट्रिय निकुञ्जले ८७,९३६.०० हेक्टर जमीन ओगटेको छ। यसरीनै मध्यवर्ती क्षेत्रको वनले ११९७० हेक्टर ओगटेको छ भने राष्ट्रिय वनले १८६९४.६ हेक्टर ओगटेको छ। जिल्लाको अधिकांश भूभाग राष्ट्रिय निकुञ्ज वन, राष्ट्रिय वन तथा सामुदायिक वन र छिमेकी मुलुक भारतको राष्ट्रिय निकुञ्ज वन, जैविक मार्ग क्षेत्र पर्दछ। फलस्वरुप बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज, मध्यवर्ती क्षेत्र, सामुदायिक वन, राष्ट्रिय वन र भारतीय निकुञ्ज आसपासका मानवीय बस्तीहरुमा जंगली जनावरको आतंक अत्याधिक रहने गरेको पाइन्छ। जंगली जनावारको आतंकको कारण मानिसको ज्यान जाने, भौतिक संरचनामा क्षति पुग्नुका साथै वालीनालीको समेत क्षति हुने गरेको छ। यसरी हुने मानव तथा वन्यजन्तु द्वन्द्वका कारण जैविक विविधतामा असर पर्ने देखिन्छ। राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्रहरुमा सुरक्षाको उचित प्रबन्ध नगरेका कारण यस जिल्लामा वार्षिक रुपमा मानवीय क्षति व्यहोर्नु परिरहेको छ। पछिल्ला वर्षहरुमा बाघको आक्रमणबाट ज्यान गुमाउनेको संख्या ह्वात्तै बढेको छ। त्यसैगरी कृषि बाली तथा जंगल आसपासमा बसोवास गर्ने समुदायहरुमा जंगली हात्तीको आक्रमणबाट जिविकोपार्जनको क्षेत्रमा असर पुऱ्याएको पाइन्छ।

३.१.५ सडक दुर्घटनाः
यस जिल्लामा सडक दुर्घटनाको प्रमुख कारणहरुमा मानवीय, यान्त्रिक, सडक अवस्था, वातावरणिय प्रभाव (बाक्लो कुहिरो) प्रमुख रहेका छन्। विकाससंगै सवारी साधनको चाप यस जिल्लामा पनि अत्याधिक बढिरहेको छ। मुख्यगरी मानवीय कारण लापरवाही पूर्वक सवारी साधन चलाउनु, मादक पदार्थ सेवन गरी सवारी साधन चलाउनु, ट्राफिक नियमको पालना नगर्नु, पैदल यात्रीमा ट्राफिक नियमको बारेमा जानकारीमा कमी हुनु तथा सवारी साधनको अवस्था ठिक नहुनु, सडकमा पशुपंक्षी छाडा हुनु, सवारी क्षमता भन्दा बढी भार बोक्नु र पुराना र साँघुरा सडकहरु हुनु, सवारी अनुमति नभएकाले सवारी चलाउनु, कम उमेरका चालकले वर्षेनी सडक दुर्घटना बढ्दो छ। यस जिल्लाको मुख्यगरी गुलरिया बजार, भादा नदी, गणेशपुर, सितलावजार, मैनापोखर, भोलागौडी र राजमार्ग तर्फ मानखोला नजिक, लखना चोक, बाँसगढी, माछागढ, बैदी, कतर्नियां, भुरीगाउँ बजार, ठाकुरद्वारा बजार, कुसुम्बा बजार, वेलवा चोक, ओराली बजार, कोठियाघाट, मानपुरटपरा, राजापुर बजारक्षेत्र सडक दुर्घटनाको दृष्टिकोणले अति जोखिम यूक्त ठाउँहरु मनिन्छ।

३.१.६ शीतलहरः
तराईका जिल्लाहरूमा हिउँदको महिना मंसिर देखि माघ/फाल्गुनसम्म बाक्लो हुस्सु लाग्ने र अत्यधिक चिसो हुने गर्दछ। चिसोबाट बालबालिका, सुत्केरी, गर्भवती, वृद्धवृद्धा तथा गरीब परिवार शीतलहरको उच्च जोखिममा रहेका छन्। त्यसैगरी शितलहरका कारण कृषिबालीमा समेत क्षति पुऱ्याउने र कृषि उत्पादनमा कमी हुने गरेको छ।

३.१.७ सर्पदंश
बर्दिया जिल्ला तराई क्षेत्रमा पर्ने जिल्ला हुनुका साथै वन क्षेत्र, घरसँग जोडिएका गोठ, घाँस दाउराहरु राख्ने एवम् अव्यवस्थित घरटहरले गर्दा यस जिल्लामा सर्पदंश एउटा जनस्वास्थ्य समस्याका रुपमा रहने गरेको छ। भने बैशाख देखि असोजसम्म बढी गर्मी एवम् जताततै पानीको मात्रा रहने भएकाले यो समयमा सर्पहरु बढी देखिने र सुख्खा स्थान खोज्दै घरगोठमा आउने हुँदा हरेक वर्ष बर्दियाबासीले ज्यान गुमाएका छन्।

३.१.८ महामारी
बर्दिया जिल्ला तराई क्षेत्रमा पर्ने एवम् गर्मीमा बढी गर्मी र जाडोमा बढी जाडो हुने हुँदा मानिसहरुले आफ्नो स्वास्थ्यमा ध्यान नदिदा महामारी समेत एक समस्याको रुपमा देखा परेको छ।

३.१.९ भूकम्प
विगतका वर्षहरुको विपद् प्रतिकार्य योजनामा भूकम्पीय विपद्लाई योजनावद्ध रुपमा समावेश गर्न सकिएको थिएन। भुकम्पको प्रभाव बर्दिया जिल्लामा सामान्य देखिएको भए पनि हालसम्म भुकम्पका कारण कुनै त्यस्तो ठूलो क्षती व्यहोर्नु परेको छैन र भुकम्प प्रतिकार्यको अनुभव पनि छैन। तर Humanitarian Country Team (HCT) and key partners engaged Durham University ले गरेको

अध्ययन अनुसार नेपालको मध्य तथा सुदुर पश्चिम भागमा भुकम्प जान सक्ने सम्भावना रहेको र ठुलो मात्रामा जनधनको क्षति हुनसक्ने अनुमान गरेको छ । भुकम्पीय दृष्टिकोणबाट जिल्लाका नगरपालिका तथा गाउँपालिकामा रहेका अधिकांश पुराना विद्यालय, निजी भवनहरु तथा संरचनाहरु जोखिममा रहेका छन् । भवन निमार्ण आचार संहिता बमोजिम निर्माण गरिएका घर कम भएका तथा जिल्लाका पुराना वजार क्षेत्रहरु भुकम्पीय सुरक्षा दृष्टिकोणले सम्वेदनसील देखिन्छ ।

३.२ चालु आ.व. २०८१/८२ को विपद्को पूर्वानुमान

जल तथा मौसम विज्ञान विभागले आगामी मनसून अवधि (जेठ १८ गतेबाट असोज १४ गतेसम्म) को जलवायुको आंकलन गरेको छ। सोबाट यस जिल्लाको अधिकांश भू-भागमा सरदरभन्दा अधिक बर्षा हुने सम्भावना रहेको देखिन्छ। अनुमान बमोजिम बाढी तथा डुबानको जोखिम यस जिल्लामा रहेको देखिन्छ। त्यसैगरी यस जिल्लामा अत्यधिक गर्मीका कारण सर्पदंश, महामारीको विपद् जोखिम समेत रहेको देखिन्छ। तराई क्षेत्रमा पर्ने यस जिल्लामा शीतलहरका कारण बर्षेनी सडक दुर्घटना, बालीनालीमा क्षति, बढी चिसोका कारण स्वास्थ्यमा असर जस्ता विपद्का घटनाहरु घट्ने गरेका छन् । जल तथा मौसम विज्ञान विभागले ऋतुगत मौसमको आँकलन गरी विशेष बुलेटिन निकाल्ने गर्दछ भने विशेष अवस्था आउने देखिएमा मन्त्रालय तथा प्राधिकरणले छुट्टै सूचना एवम् सरोकारवाला कार्यालयलाई परिपत्र गर्दछ।

३.३ चालु आ.व. २०८१/८२ को विपद्को जोखिमको आंकलन

लुम्बिनी प्रदेशको तराई क्षेत्रमा पर्ने बर्दिया जिल्ला बहुप्रकोपिय जोखिम रहेको जिल्ला अन्तर्गत पर्दछ । यसमा विशेषत बाढी, डुबान, जमीन कटान, हावाहुरी, आगलागी, जंगली जनावरको आक्रमण, शीतलहर, चट्याङ्ग, महामारी, करेन्ट, सर्पदंश मुख्य समस्याका रुपमा रहेकाले स्थानीय समुदायहरुलाई उल्लेखित प्रकोपले सताउने गरेको छ। त्यस्तै मनसूनको बर्षा, त्यसले निम्त्याउने डुबान र गर्मी मौसमको समिस्रण हुँदा महामारी जस्ता समस्या समेत यस जिल्लामा विगतमा स्थानीयहरुले समस्या भोग्नु परेको देखिन्छ भने अत्यधिक बर्षा, सर्पदंश, चट्याङ्गो विपद्बाट पनि यस जिल्ला प्रभावित हुँदै आएको छ।

तालिका नं. ११ विपद् तह निर्धारण

सामान्य	मध्यम	ठूलो	उच्च (विनाशकारी)
२,००० जनासम्म मानिस प्रभावित वा १०० जनासम्म मानिस विस्थापित वा १० करोडसम्मको आर्थिक क्षति	५,००० जनासम्म मानिस प्रभावित वा २०० जनासम्म मानिस विस्थापित वा ५० करोडसम्मको आर्थिक क्षति	१०,००० जनासम्म मानिस प्रभावित वा १,००० जनासम्म मानिस विस्थापित वा ५ अर्बसम्मको आर्थिक क्षति	१०,००० जनाभन्दा बढी मानिस प्रभावित वा १,००० जनाभन्दा बढी मानिस विस्थापित वा ५ अर्बभन्दा बढी आर्थिक क्षति

तालिका नं. १२ विपद् तहमा आँकलन गरिएको जनसंख्याः

विपद्	प्रभावित हुनसक्ने घरपरिवार संख्या	जम्मा जनसंख्या (१०० प्रतिशत)	जम्मा बालबालिका (२० प्रतिशत)	जम्मा जेष्ठ नागरीक (१० प्रतिशत)	जम्मा अपांगता भएका नागरीक (१.५ प्रतिशत)
बाढी	२००००	१०००००	२००००	१००००	१५००
जंगली जनावरको आक्रमण	२००	५००	१००	५०	८
आगलागी	२००	१०००	२००	१००	१५
भुकम्प	१०००	५०००	१०००	५००	७५
महामारी	१००००	५००००	१००००	५०००	७५०
चट्याङ	१००	१०	२	२	२
करेन्ट	१००	२५	५	३	४
सर्पदंश	१००	३०	१०	५	५
हावाहुरी	२५००	१०००	५०	५०	१०

३.४ जिल्लास्थित स्रोत–साधनको आँकलन

तालिका न.: १६ आवश्यकताको लेखाजोखा तथा खाडल (GapÚs) को पहिचान

क्र. स.	खाडल (Gap's)	खाडल (Gap's) पुरा गर्न पुर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोग गर्ने प्रतिवद्धता	समय सिमा	संयोजक
१	तथ्यांक संकलन र विषयगत तथ्यांक संकलनमा समस्या	मोवाइल एप्लीकेशन मार्फत तथ्यांक संकलनका लागि IRA, MIRA फर्मेटबारे तालिम, ब्क्ष्त को व्यवस्थापन IRA, MIRA /CSDA सूचना लिने फर्मेटको छपाइ गर्ने मोवाईल डाटा मार्फत तथ्यांक संकलन गर्न प्रयास गर्ने ।	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल रेडक्रस, डिईओसी,	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संघसंस्था	असार मसान्त सम्म	जिल्ला प्रशासन कार्यालय
२	खोज तथा उद्धार सामाग्रीको कमी	खोज तथा उद्धारका सामाग्री -(जस्तै रवर ट्युव, डुंगा, डोरी, लाइफज्याकेट) तीनवटै सुरक्षानिकाय र आठ ओटै स्थानीय तहमा भण्डार गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय (जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति / स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति)	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, रेडक्रस,	असार मसान्त सम्म	जिल्ला प्रशासन कार्यालय
३	सुरक्षा निकायमा पौडी खेल्ने जनशक्तिको कमी	सुरक्षा निकायका करीव ९० जनालाई (जिल्ला र इलाकामा गरी) पौडी सम्वन्धी ७ दिने तालिम दिने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	स्थानीय तह	असार मसान्त सम्म	सुरक्षा निकाय
४	जिल्लामा गैर खाद्य सामाग्रीको अभाव (एन.एफ.आई किट)	करीव ५००० परिवारलाई पुग्ने गैर खाद्य सामाग्रीको वन्दोवस्ती गरी ८ वटा स्थानीय तहमा स्टक गरी राख्ने	जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	जि.स.स., राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संघसंस्था	असार १५	जि.स.स, स्थानीय तह,
४	विपद्को समयमा कम्तिमा ७२ घण्टा सम्म पुग्ने सुख्खा खाद्य सामाग्रीको अभाव	करीव ५००० परिवारलाई पुग्ने सुख्खा खाद्य सामाग्रीको वन्दोवस्ती गरी ८ वटा स्थानीया तहले स्टक गरी राख्ने	स्थानीय तह	स्थानीय तह, उद्योग वाणिज्य संघहरु, विश्व खाद्य, खाद्य संस्थान	असार १५	स्थानीय तह, जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समिति
६	वर्षात भन्दा पहिले बाढी संकटासन्नता पहिचान र रोकथामका कार्य गर्न नसकिएको	वर्षात भन्दा पहिले बाढी संकटासन्नता पहिचान र रोकथामका कार्य गर्न	स्थानीय तहहरु, जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समिति, जल उत्पन्न प्रकोप बबई, ओराही नदी नियन्त्रण कार्यालय, कर्णाली नदी नियन्त्रण कार्यालय	जिसस, स्थानीय तह, नेरेसो, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैससहरु	असार मसान्त सम्म	स्थानीय विपद् ब्यवस्थापन समिति, जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समिति
७	अन्तर संस्था समन्वयको कमी (संस्थाहरु वीच अस्वस्थ प्रतिस्पर्धा) राहत एउटै स्ट्याण्डर्ड नभएको	स्थानीय तहले विषयगत क्षेत्र हरुको छुट्टा छुट्टै प्रतिकार्य योजना बनाइ कार्यान्वयन गर्ने । (स्थानीय तहको प्रतिकार्य योजना जिल्ला विपद् प्रतिकार्य योजनामा समावेस गराउने)	सम्पूर्ण स्थानीय तह, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र क्षेत्रगत अगुवा निकायहरु	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैससहरु	असार मसान्त	स्थानीय तह, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
८	प्रभावित स्थलमा जानका लागि बाटोको समस्या	हेलिकप्टर तथा मोटर वोटको व्यवस्था गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति / स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	जिल्ला समन्वय समिति, सुरक्षा निकाय, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैससहरु	आवश्यकता अनुसार	जिल्ला प्रशासन, स्थानीय तह, सुरक्षा निकाय

क्र.स.	खाडल (Gap's)	खाडल (Gap's) पुरा गर्न पुर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोग गर्ने प्रतिवद्धता	समय सिमा	संयोजक
९	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति को सक्रियता वढाउने ।	स्थानीय तहमा राहत सामाग्री तयारी अवस्थामा राख्ने । आपतकालिन कोष स्थापना गरी राख्ने । कर्मचारीहरुलाई तयारी अवस्थामा रहन र बर्षातको समयमा विदा नलिने वारेमा पत्राचार गर्ने । स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई अभिमूखिकरण गर्ने ।	स्थानीय तहहरु, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	सम्वन्धित् गाँउपालिका, नगरपालिकामा काम गर्ने संस्था	निरन्तर	स्थानीय तह
१०	DEOC मा स्थायी प्रकृतिको जनशक्तिको व्यवस्थापन	DEOC मा दक्ष जनशक्तिलाई निरन्तरता दिने र तालिम दिने अधिकृत स्तरको कमाण्डमा DEOC लाई निरन्तरता दिने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैससहरु	निरन्तर	जिल्ला प्रशासन कार्यालय
११	प्रत्येक स्थानीय तहमा स्थानीय आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्र स्थापना गर्ने	सबै स्थानीय तहमा विपद् सुचना संयन्त्र तयार गर्ने । विपद् फोकल पर्सनलाई सुचना व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम दिने । दक्ष जनशक्तिको अभिलेख तयार गर्ने ।	सम्पुर्ण स्थानीय तहका प्रमुखहरु	राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैससहरु	अषाढ मसान्त	स्थानीय तह

३.५ भौतिक साधन श्रोतको आवश्यकता

तालिका नं.: १७

सामाग्रीको विवरण	आवश्यकता	जिल्लामा श्रोत	संभावित सहयोग
सामग्री ढुवानी ट्रक र ट्रिपर	५ नगरपालिका र २ गाउँपालिकामा	गु.न.पा.संग २ ट्रिपर र १ ट्याक्टर	स्थानीय तह
जनशक्ति तथा खाद्यान्न ओसार पसार साधन र जिप हलुका सवारी		जि.प्रहरी	जिल्ला प्रहरी, WFP, NRCS
राहत सामाग्री भण्डारका लागि गोदाम	२५० मे.टन क्षमता भएको २ वटा गोदामघर (गुलरिया न.पा.मा १ र राजापुरमा १)	राजापुर खाद्य संस्थान १	स्थानीय तह, स्थानीय तथा अन्तराष्ट्रिय गै.स.स.हरु
मान खोलामा वाढी पुर्व सुचना प्रणालीको स्थापना	वर्षा मापन केन्द्र र सुचना संयन्त्र		जिल्ला समन्वय समिति
ओराही खोला वाढी पुर्व सुचना प्रणालीको स्थापना			ठाकुरबाबा र मधुवन नगरपालिका
ऱ्याफ्टिङ्ग वोट उद्धार सामाग्री	२ थान		जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तह र अन्य सहयोगी निकाय
सुरक्षित आवास (उच्च मचान)	१० वटा(गु.न.पा.४, बारबर्दिया ३, राजापुर न.पा.३ वटा)		स्थानीय तह, प्रदेश सरकार, केन्द्र सरकार र दातृ निकायहरु

खण्ड चार

समिक्षा र सिकाइ

१. विपद्को समिक्षा र सिकाइ

४.१ आ.व. २०८०/०८१ को विपद्को समिक्षा र सिकाई

बर्दिया जिल्लामा आइपर्न सक्ने विपद्हरुलाई प्रभावकारी ढंगले सामना गर्न सक्ने क्षमताको विकास तथा पुर्वतयारीको आवश्यकतालाई महसुस गरी विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना (DPRP) निर्देशिकामा भएको प्रावधान अनुसार जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति वर्दियाको अग्रसरतामा यस जिल्लामा वि.सं.२०६८ सालदेखि विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरी बार्षिक रुपमा नियमित आवश्यक परिमार्जन गरी प्रकाशन गर्ने गरिएको छ । यस बर्ष विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा निर्देशिका, २०७६ को आधारमा यो योजना अद्यावधिक गरिएको छ । गृह मन्त्रालयले वि.स.२०६४ देखि विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा संलग्न निकायहरुको प्रतिकार्य क्षमतालाई सुधार गर्ने कार्यको प्रारम्भ गरेको देखिन्छ । विपद् सम्बन्धी साझा धारणा निर्माण तथा उद्धारकर्ताको संगठनात्मक भूमिका, प्रकृया र पद्धतिमा सुधारका लागि गृह मन्त्रालयले विभिन्न तह र क्षेत्रमा राष्ट्रसंघीय निकाय, अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्था, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, रेडक्रसको अन्तर्राष्ट्रिय महासंघ तथा सरकारी अधिकारीहरुको संलग्नतामा विभिन्न गोष्ठी तथा छलफल गर्ने गरेको छ ।

यी छलफलबाट प्राप्त सुझाव तथा निचोडलाई मध्यनजर गर्दै जिल्ला स्थित सरोकारवाला निकाय बीच विपद् सम्बन्धी साझा धारणा र बुझाई कायम गरी योजना तर्जुमाका लागि विभिन्न चरणमा बैठक, कार्यशाला गोष्ठी सम्पन्न गरी जिल्ला स्तरीय विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरिएको छ । हाल बर्दिया जिल्लामा आपत्कालीन अवस्थामा प्रतिकार्य तथा सूचना र समन्वयका लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति को नेतृत्वमा सन्चालन हुने गरी जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (DEOC) स्थापना भई कार्यान्वयनमा रहेको छ । पूर्वानुमानमा आधारित बाढी पूर्वतयारीको लागि कार्य सञ्चालन विधि र पूर्वसूचना प्रणाली, आपत्कालीन कोष कार्य सञ्चालन विधि समेत तत्कालिन जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिबाट पारित भै कार्यान्वयमा रहेको छ । साथै जिल्ला भित्र साविकका स्थानीय निकाय र न.पा.मा स्थानीय जलवायु अनुकुलन योजना तयार भएका छन् ।

बर्दिया जिल्लामा बिभिन्न निकायहरुबाट बिभिन्न समयमा विपद् सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान एवं योजना सम्बन्धी प्रतिवेदनहरु प्रकाशन भएका छन् । यस विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमाका लागि विभिन्न सन्दर्भ सामाग्रीहरुको अध्ययन गरिएको छ । केही महत्वपूर्ण सामाग्रीहरु र त्यसबाट प्राप्त असल अभ्यासहरु तपसिल बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. १३

क्र.स.	प्रतिवेदन/प्रकाशनको नाम	सिकाई/असल अभ्यासहरु
१	विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०६८-२०७८	जिल्लास्तरको विपद् जोखिम स्तरिकरण र विषयगत अभ्यासहरु ।
२	विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा निर्देशिका, २०७६	कार्ययोजना निर्माण एवम् कार्यान्वयनमा सहजीकरण भएको ।
३	प्रकोप व्यवस्थापन कार्ययोजना २०६६, बर्दिया	समग्र जिल्लाको विपद् जोखिमको अवस्थाको चित्रण ।
४	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति का वार्षिक प्रतिवेदनहरु	जिल्लामा हुने गरेको विपद्का घटनाहरु र समाधानका उपायहरु बारे जानकारी ।
५	विभिन्न गै.स.स.को सहयोगमा समुदाय स्तरमा तयार गरिएका स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन कार्ययोजना र अनुभवहरु	स्थानीय निकायले गरेको प्रयास र सफलताका कथाहरु एवं गाउँ स्तरमा योजना निर्माण गर्ने प्रक्रिया स्थानीय समुदायको प्राथमिकताहरु बारे जानकारी भएको विपद् को स्थिति र स्थानीयस्तरबाट गरेका परम्परागत असल अभ्यास र सम्भावित उपायहरु।
६	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी जिल्ला शाखा बर्दियाको आपत्कालीन जनस्वास्थ्य योजना-२०६९ (२०७० दोस्रो संसोधन)	२०६८ मा बनेको आपत्कालीन जनस्वास्थ्य योजना २०६९ अद्यावधिक गरिएको । स्वास्थ्य क्षेत्रमा तत्काल मानवीय सहयोग पुऱ्याउन रु ७,४४,९१३ को आपत्कालीन कोष स्थापना र सो कोषमा रकम थपिदै जाने रणनीति रहेको
७	विपद् जोखिम न्युनीकरणका लागि राष्ट्रिय रणनीति, २०६६	राष्ट्रिय स्तरमा तयार भएको नीतिबारे जानकारी र जिल्ला स्तरमा समायोजन गर्ने प्रक्रिया बारे स्पष्टता ।
८	विपद जोखिम न्युनीकण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४ को पहिलो संशोधनन २०७५	ऐनले व्यवस्था गरेको मापदण्ड र सरकारी संरचना बारे बुझाई
९	स्थानीय सरकार सञ्चालन सम्वन्धमा व्यवस्थापन गर्न वनेको ऐन, २०७४	विपद् जोखिम न्युनीकरणमा स्थानीय निकायको भुमिकाबारे स्पष्टत ।
१०	स्फेयर परियोजना	राहत मापदण्ड र न्युनतम आवश्यकता बारे जानकारी भएको
११	ह्योगो कार्य संरचना सन् २००५ देखि १५(सेन्डाई कार्य संरचना २०२०-२०३०) तथा फ्लागसिप फोर, २००९	विपदलाई प्राथमिकता क्षेत्र अन्तर्गत समावेश गर्न ।
१२	प्रकोप पिडितलाई राहत प्रदान गर्ने मापडण्ड २०४५, तेश्रो संशोधन २०७४	राहत सम्बन्धी मापदण्ड निर्धारण गरिएको ।
१३	राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य कार्य ढाँचा २०७० को पहिलो संशोधन २०७५	तत्कालको प्रतिफल सम्बन्धी पुर्वानुमानमा सहजता ।

क्र.स.	प्रतिवेदन/प्रकाशनको नाम	सिकाई/असल अभ्यासहरु
१४	स्थानीयस्तरमा तयार गरिएका स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना	कार्ययोजना तत्काल प्रतिकार्यमा सहज।
१५	लेखाजोखा मार्गदर्शन, २०७२	लाभान्वित पहिचानको आधार।
१६	नेपाल सरकारद्वारा गरिने निर्देशन तथा परिपत्रहरु।	प्रतिकार्यमा सहजता।
१७	जिल्ला आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्रबाट प्राप्त सुचना	तथ्यांक एकीकृत तथा प्रतिकार्यमा सहजता।
१८	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी बर्दिया जिल्ला शाखाबाट प्राप्त तथ्यांकहरु	तथ्यांक एकीकृत तथा प्रतिकार्यमा सहजता।
१९	पुर्वानुमानमा आधारीत बाढी पुर्वसुचना कार्यविधि, २०७५	विषयगत क्षेत्रको जिम्मेवारी बाँडफाँडमा सहजता।
२०	दिगो विकास लक्ष्य २०२०-३०	दिगो विकास लक्ष्यका उद्देश्य नं. १३ को परिपुर्तिमा प्रत्यक्ष सहयोग पुग्ने।
२१	आपतकालिन संचार प्रणालीको तहगत आवद्धता र संचालन मापदण्ड, २०७५	विपद्का वेला सवै तह सरोकारवाला वीच आपतकालिन सञ्चार संचालनाको सही व्यवस्थापन
२२	विपद् जोखिम न्युनीकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७६	सबैको भुमिका र अधिकार बारेमा स्पष्टता।

४.२ आ.व. २०८०/०८१ को विपद्बाट भएको क्षति

तालिका न.: १४ आ.व.२०८०/८१ मा विपद्बाट भएको क्षतिको विवरण तपसिल बमोजिम रहेको छ।

घटना	घटना संख्या	मानिस			चौपाया		सरकारी कार्यालय	घर	गोठ	अन्य	अनुमानित क्षति रु.
		मृत्यु	घाईते	बेपता	मृत्यु	घाईते्					
बाढी/डुबान	७७	२४	१	०	०	०	०	०	०	०	
आगलागी	९२	१०	१९	०	३४	२२	०	२५	३४	६१	३१४९५३२०
चट्याङ	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०
हावाहुरी	१०४८	५	३		४	२	२	८२३	११०	८८	२२४८१२७४
जंगली जनावरको आक्रमण	६९	६	२८	०	३२	६	०	२०	०	५	२२७४४५०
सडक दुर्घटना	८०	२६	९९	०	०	०	०	०	०	०	
करेन्ट	१८	९	७	०	२	०	०	०	०	०	
सर्पदंश	१५	१	१५	०	०	०	०	०	०	०	
भुकम्प	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
	१४००	८२	१७२	०	७२	३०	२	८६८	१४४	१५४	

४.३ उच्च प्राथमिकता दिई तत्काल गर्नु पर्ने कार्यहरु

संवन्धित निकायलाई तोकेको भूमिकाको आधारमा उच्च प्राथमिकता दिई तत्काल गर्नुपर्ने कार्यहरु निम्नानुसार रहने छन्।

- बन्दोवस्ती विषयगत क्षेत्र (Logistics Cluster) को नेतृत्व गर्दै सहयोगी संस्थाहरू समेतको सहयोगमा यस क्षेत्रलाई कियाशील गरी आपत्कालीन सामग्रीको ढुवानी सुचारू राख्ने, विपद् प्रतिकार्य तथा राहत सामग्रीहरूलाई सम्भावित आवश्यकताका स्थानहरूमा (Strategic Locations) भण्डारण गर्ने व्यवस्था मिलाउने।
- तीनवटै सुरक्षा निकायले विपद् सहायताका लागि तालिम प्राप्त जनशक्तिलाई तयारी अवस्थामा राखे।
- सरोकारवाला निकायहरूसँग रहेका प्रतिकार्य तथा राहत सामग्रीहरूको जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति (DDMC) को समन्वयमा आवश्यकताका आधारमा परिचालन गर्ने/गराउने।
- आवश्यकता अनुसार अन्तर्राष्ट्रिय र राष्ट्रिय आपत्कालीन कोषहरू परिचालन गर्न समन्वय गर्ने।
- सबै आपत्कालीन विषयगत क्षेत्र (Emergency Cluster) हरूलाई समयमै क्रियाशील गर्ने/गराउने।
- विपद्को जोखिमवारे आम जनमानसलाई निरन्तर सूचना प्रवाह गर्न पूर्व सूचना प्रणालीको सूचना २४ सै घण्टा टेलिफोन तथा इन्टरनेटको सेवा सुचारू गर्ने प्रवन्ध मिलाउने।
- विपद्का कारण तत्काल गर्नुपर्ने खोज, उद्धार, र राहतका कार्य सञ्चालन गर्न नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरी बल नेपाललाई तयारी अवस्थामा राखे र विपद्को घटना हुनासाथ परिचालन गरी नागरिकको जीउधनको रक्षा गर्ने।
- सबै स्थानीय तहहरूलाई मनसुन अगावै यस सम्बन्धी पूर्वतयारी, जोखिम न्यूनीकरण तथा प्रतिकार्यको सम्वन्धमा मनसुन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गर्न लगाई अद्यावधिक गर्ने/गराउने।

- सीमावर्ती जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारी तथा सुरक्षा निकायका प्रमुखहरु र भारतका सीमावर्ती क्षेत्रका जिल्ला मजिष्ट्रेटलगायत सम्बद्ध पक्षहरु बीच बैठक गरी नाला तथा ड्रेनेजहरु सफा गर्ने प्रवन्ध मिलाइ पानीको प्राकृतिक बहावलाई कायम गराउने
- स्थानीय तहमा भएका वाढी, डुवान र पहिरो सम्बन्धी पूर्वसूचना प्रणाली चुस्त रूपमा सञ्चालन गर्न स्थानीय तहहरूसँग समन्वय गर्ने ।
- वाढी, डुवान, पहिरो तथा अन्य पानीजन्य विपद्का साथै आकस्मिक जनस्वास्थ्यसँग जुघ्न अत्यावश्यक वस्तुहरूको सूची तयार गरी अतिरिक्त मौज्दात व्यवस्थापन गर्ने । पेट्रोलियम पदार्थहरू एल. पि. ग्यास, नुन तथा खाद्य पदार्थको अतिरिक्त मौज्दात व्यवस्थापन गर्ने।
- विपद्को अवस्थामा उपभोग्य वस्तु तथा सेवाको सहज आपूर्ति हुने गरी आम उपभोक्ताले उचित मूल्यमा गुणस्तरीय वस्तु तथा सेवाको उपभोग गर्न पाउने व्यवस्था मिलाउने ।
- DEOC / LEOC लाई क्रियाशिल बनाई समन्वयात्मक रुपमा कार्य गर्ने ।
- औपधि तथा औषधिजन्य सामग्री समयमै खरिद गरी मौज्दात राख्न स्वास्थ्य कार्यालय र स्थानीय तहहरुलाई अनुरोध गर्ने ।
- खाद्य वस्तुको नियमित आपूर्तिको व्यवस्था मिलाउने ।
- विशेषगरी बालबालिका, गर्भवती तथा स्तनपान गराउने महिलाहरूलाई विपद्को जोखिमबाट बचाउन तथा कुपोषणको रोकथाम तथा उपचारका लागि आवश्यक पोषण सामग्रीहरूको पर्याप्त मौज्दात राखे व्यवस्थाको लागि समन्वय गर्ने ।
- खाद्य, स्वास्थ्य, संरक्षण, खानेपानी तथा सरसफाइ जस्ता विभिन्न विषयगत क्षेवहरूसँग समन्वय गरी कार्य गर्ने ।
- सरसफाइ र शुद्ध पानी पिउनका लागि जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने ।
- बाढी र पहिरोको जोखिमवाट क्षतिग्रस्त हुने सम्भावनालाई मध्येनजर गरी वैकल्पिक ल्याण्ड फिल्ड साइट पहिचान गर्ने ।
- जिल्लामा पर्याप्त मात्रामा खानेपानीका पाइपहरु लगायतका फिटिङ सामग्रीको पर्याप्त मौज्दात राखें ।
- आवश्यकता अनुसार अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण सामग्रीहरूको व्यवस्थापनमा सहकार्य गर्ने ।
- नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, विभिन्न विकास साझेदार संस्थाहरुले १०० का दरले आपत्कालीन आश्रयस्थलका रुपमा टेन्ट र गैर खाद्य सामाग्रीहरु तयारी अवस्थामा राखे ।
- उद्योग वाणिज्य संघसँगको समन्वयमा खाद्य सामाग्रीको भण्डारण र सहज उपलब्धता गराउने ।
- कुनै पनि स्थानमा कुनै किसिमको विपद हुने वा जाने वा जान सक्ने स्थानहरूको जानकारी/पहिचान भएमा त्यसको जानकारी यथाशीघ्र प्रमुख जिल्ला अधिकारी वा स्थानीय तहका नगर प्रमुख वा अध्यक्ष वा नजिकको सुरक्षा निकायमा तत्काल गराउने ।
- जिल्ला विपद् व्यस्थापन समिति र स्थानीय विपद् व्यस्थापन समितिहरूले बिपदको घटना पश्चात उक्त स्थानमा आवश्यकता अनुसार हेल्प डेस्क स्थापना गर्ने ।
- अति विपन्न र संकटासन्न समूदायको आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्ने गरी संयन्त्र स्थापना गर्ने।
- खोज तथा उद्धार र राहत व्यवस्थापनको दौरान अपुग साधन स्रोत व्यवस्थापनको निमित्त साझेदार संघ संस्थाहरुसंग नियमित सम्बाद र बैठक गर्ने ।
- विपद् प्रतिकार्यको समन्वर्यलाई अझ बढी प्रभावकारी तुल्याउन सरोकारवाला निकायहरू सम्लग्न गरी Whats App Group तयार गर्ने।
- विपद्को दौरान तत्काल परिचालन गर्न सकिने गरी Flying Squad टोलि गठन गरीसम्भावित विपद प्रभावित क्षेत्रहरुमा परिचालन गर्ने।

खण्ड पाँच
सम्बन्धित निकायको जिम्मेवारी

५ सम्बन्धित निकायको जिम्मेवारीः

विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य सम्बन्धमा विभिन्न निकायहरुको जिम्मेवारी निम्न अनुसार हुनेछ

५.१ जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति

जिल्लास्तरमा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यको लागि देहाय बमोजिमको जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति रहनेछः-

(क)	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	-अध्यक्ष
(ख)	जिल्ला समन्वय समितिको प्रतिनिधि	-सदस्य
(ग)	जिल्ला भित्रका स्थानीय तहका अध्यक्ष तथा प्रमुख	-सदस्य
(घ)	स्वास्थ्य सम्बन्धी विषय हेर्ने जिल्लास्थित कार्यालयको प्रमुख	-सदस्य
(ङ)	जिल्लास्थित सुरक्षा निकायका प्रमुखहरु	-सदस्य
(च)	जिल्लास्थित पूर्वाधार तथा सामाजिक विकाससँग सम्बन्धित कार्यालयका प्रमुखहरू	-सदस्य
(छ)	राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त दलका जिल्लास्थित प्रमुख वा प्रतिनिधि	-सदस्य
(ज)	नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको जिल्लास्थित प्रमुख	-सदस्य
(झ)	गैरसरकारी महासङ्घको जिल्लास्थित प्रमुख	-सदस्य
(ञ)	नेपाल पत्रकार महासङ्घको जिल्लास्थित प्रमुख	-सदस्य
(ट)	उद्योग वाणिज्य महासङ्घको जिल्लास्थित प्रमुख	-सदस्य
(ठ)	प्रमुख जिल्ला अधिकारीले तोकेको अधिकृत	-सदस्य सचिव

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) परिषद्, कार्यकारी समिति तथा प्रदेश समितिबाट स्वीकृत नीति, योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सहयोग गर्ने, गराउने,
(ख) जिल्लाको विपद् प्रतिकार्य योजना तयार गरी लागू गर्ने, गराउने,
(ग) जिल्लास्तरमा रहेका आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको सञ्चालन गर्ने,
(घ) उपलब्ध स्रोतको उच्चतम प्रयोग तथा प्रवाह गरी विपद् प्रभावित क्षेत्रमा खोजी तथा उद्धार गर्ने,
(ङ) नेपाल सरकारबाट स्वीकृत मापदण्ड अनुसार राहत वितरण गर्ने, गराउने तथा जिल्लास्थित सरकारी तथा गैरसरकारी कार्यालयलाई सोही अनुसार राहत वितरण गर्न लगाउने,
(च) विपद् प्रभावित क्षेत्रमा आवश्यकता अनुसार यातायात तथा मानिसको आवत जावतमा नियन्त्रण गर्ने,
(छ) विपद्का कारण सिर्जित फोहोर तथा अन्य अनावश्यक वस्तु हटाउने वा हटाउन लगाउने,
(ज) विपद्को समयमा मृत्यु भएका मानिसको शव तथा जनावरको व्यवस्थापन गर्ने, गराउने,
(झ) आपत्कालीन अवस्थामा विपद् प्रभावित व्यक्तिहरुको लागि आश्रय गृहको व्यवस्था गर्ने,
(ञ) विपद्को समयमा तत्काल परिचालन हुन सक्ने गरी सुरक्षा निकायलाई दुरुस्त राख्न लगाउने,
(ट) विपद् प्रभावित क्षेत्रमा खानेपानी, खाद्यान्न, लत्ताकपडा तथा औषधि उपचार जस्ता अत्यावश्यक वस्तुको प्रबन्ध गर्ने,
(ठ) विपद् प्रभावित क्षेत्रमा तत्काल आवश्यक पर्ने अस्थायी भौतिक संरचनाहरूको निर्माण गर्न लगाउने,
(ड) विपद्को अवस्थामा स्थानीयस्तरमा उपलब्ध सरकारी, गैरसरकारी एवं निजी यातायातका साधन, यन्त्र, सरसामान, खाद्य सामान आदि कानून बमोजिम नियन्त्रणमा लिई प्रयोग गर्ने वा गर्न लगाउने,
(ढ) विपद्को जोखिममा रहेका वा विपद् प्रभावित क्षेत्रमा रहेका असुरक्षित भवनहरू भत्काउन लगाउने,
(ण) असुरक्षित भवन तथा स्थानमा रहेका विपद् प्रभावित व्यक्तिहरूलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने,
(त) विपद् प्रभावित क्षेत्रमा स्वयंसेवक, विशेषज्ञ तथा परामर्शदातालाई परिचालन गर्ने र सोको सुपरिवेक्षण गर्ने,
(थ) राष्ट्रिय वा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरूबाट गरिने उद्धार तथा राहत एवं सहयोग आदि क्रियाकलापको समन्वय गर्ने,
(द) विपद्को समयमा खोज, उद्धार तथा राहत र पुनर्लाभ सम्बन्धी कार्यको लागि स्थानीय तह लगायत सम्बन्धित निकायहरुसँग समन्वय गर्ने,
(ध) विपद् पश्चात आउन सक्ने सहायक प्रकोपहरुको न्यूनीकरणका लागि आवश्यक कार्यहरू गर्ने,
(न) विपद् प्रभावित क्षेत्रमा सङ्कटग्रस्त क्षेत्र घोषणा गर्नु पर्ने अवस्था रहेमा नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गर्ने,
(प) विपद् सम्बन्धी सूचना प्रवाह गर्ने,
(फ) उद्धार तथा राहत कार्यक्रमको प्रगति विवरण प्राधिकरणमा पठाउने,
(ब) विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा तोकिए बमोजिमका अन्य काम गर्ने, गराउने ।

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको सचिवालय, बैठक सम्बन्धी कार्यविधि र अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ।

५.२ स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति :

प्रत्येक स्थानीय तहले गाउँपालिकाको अध्यक्ष वा नगरपालिकाको प्रमुखको अध्यक्षतामा बढीमा पन्ध्र जना सदस्य रहेको स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गर्नु पर्नेछ ।

स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :–

(क) परिषद्बाट स्वीकृत राष्ट्रिय नीति तथा योजना एवम् कार्यकारी समिति र प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समितिबाट स्वीकृत एकीकृत तथा क्षेत्रगत नीति योजना र कार्यक्रम अनुरुप हुने गरी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वियन गर्ने,

(ख) स्थानीय तहलाई विपद् व्यवस्थापनका लागि बजेट विनियोजन गर्न लगाउने,

(ग) सरकारी, निजी एवम् गैरसरकारी संस्था, स्थानीय स्वयंसेवक, सामाजिक परिचालक लगायत सम्बन्धित सबै पक्षको समन्वय र संलग्नतामा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने, गराउने,

(घ) स्थानीय तहका पदाधिकारी, कर्मचारी, स्वयंसेवक, सामाजिक परिचालक तथा समुदायलाई विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा प्रशिक्षण दिने व्यवस्था मिलाउने,

(ङ) भौतिक संरचना निर्माण गर्दा भवनसंहिता लगायत अन्य स्वीकृत निर्देशिका वा मापदण्डको पालना गराउने,

(च) स्थानीय समुदायलाई विपद्प्रति जागरुक बनाउन, विपद्सँग सम्बन्धित योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न तथा विपद्को घटना हुनासाथ प्रतिकार्यका लागि परिचालित हुन वडा वा समुदायस्तरमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य समिति गठन गर्ने,

(छ) विपद् प्रतिकार्यका लागि आपत्कालीन नमूना अभ्यास गर्ने, गराउने,

(ज) विपद् प्रभावित क्षेत्रमा उद्धार तथा राहतको व्यवस्था गर्ने,

(झ) विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा सार्वजनिक संस्था तथा व्यावसायिक प्रतिष्ठानले यस ऐन बमोजिम कार्य गरे नगरेको अनुगमन गर्ने,

(ञ) स्थानीय तहमा विपद् व्यवस्थापन सूचना प्रणाली तथा पूर्वचेतावनी प्रणालीको विकास र सञ्चालन गर्ने, गराउने,

(ट) स्थानीय स्तरमा आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको स्थापना र सञ्चालन गर्ने,

(ठ) विपद्मा परी हराएका, बिग्रेका वा नष्ट भएका कागजातको यकिन तथ्याङ्क अद्यावधिक गरी राख्न लगाउने,

(ड) विपद्बाट प्रभावित घरपरिवारको पहिचान, स्तर निर्धारण तथा परिचयपत्र वितरण गर्ने, गराउने,

(ढ) विपद्को समयमा प्रयोग गर्न सकिने गरी वारुणयन्त्र लगायतका अन्य उपकरणहरू तयारी हालतमा राख्न लगाउने,

(ण) कार्यकारी समिति, प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको निर्णय अनुसार विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य कार्य गर्ने, गराउने,

(त) विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा तोकिए बमोजिमका अन्य कार्य गर्ने, गराउने ।

स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको सचिवालय, बैठक सम्बन्धी कार्यविधि र अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ।

५.३ जिल्ला प्रशासन कार्यालय

- विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा प्रमुख जिल्ला अधिकारीको कमाण्डमा प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल, राष्ट्रिय अनुसन्धान तथा आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रका पदधिकारी रहने गरी जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रमा विपद् अवधिभरका लागि विपद् प्रतिकार्य कमान्ड पोष्ट स्थापना गरिएको छ।
- विपद्लाई थप व्यवस्थित र सहज सूचना प्राप्तिका लागि जिल्लामा ;हायक प्रम'ख जिल्ला अधिकारीको संयोजकत्वमा १० सदस्यीय जिल्ला विपद् सहायता कक्ष रहने व्यवस्था गरिएको छ।
- जिल्लाको विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गर्ने ।
- कम्तीमा घछ जना उद्वारकर्मी परिचालन गर्न आवश्यक पर्ने खोज तथा उद्वार सामग्री सहित तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- आपत्कालीन आश्रयस्थल, खाद्यान्न, पोषण, लैंगिक संवेदनशीलता जस्ता विषयहरु समेतको ख्याल गरी पूर्वतयारीका कार्यहरू सम्पन्न गर्ने ।
- आवश्यकता अनुसार पर्याप्त मात्रामा खोज, उद्धार तथा राहत सामग्रीहरूको व्यवस्थाप् गरी मौज्दात राखे।
- राहत मापदण्डले तोकेको न्यूनतम रकम जिल्ला विपद् व्यवस्थापन कोषमा प्रवन्ध गर्ने
- सबै विषयगत क्षेत्रका नेतृत्व र सहनेतृत्व (Cluster Lead & Co–Lead) गर्ने निकायहरूलाई तयारी अवस्थामा राखे, राख्न लगाउने ।
- विपद्को घटना घटेको स्थलमा आवश्यकता अनुसार हेल्प डेस्क स्थापना गर्ने ।
- महिला बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रलयसंग समन्वय गरी जिल्ला तहमा ओ
- विपन्न र संकटासन्न समूदायको आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्ने गरी संयन्त्र स्थापन गर्ने।
- प्रमुख जिल्ला अधिकारी तथा सुरक्षा निकायका प्रमुखहरु भारतका सीमावर्ती क्षेत्रका जिल्ला मजिष्ट्रेट लगायत सम्बद्ध पक्षहरु बीच बैठक गरीनाला तथा ड्रेनेजहरु सफा गरी पानीको प्राकृतिक बहावलाई कायम गराउने ।
- विपद्को घटना हुने वित्तिकै खोज तथा उद्धारका लागि उद्धारकर्मी परिचालन गर्ने तत्कालै प्रभावितहरूलाई राहत उपलब्ध गराउने प्रवन्ध मिलाउने।.
- विपद्को समयमा बजारमा हुने कृत्रिम अभाव, कालाबजारी तथा आपराधिक गतिविधिलाई नियन्त्रण गर्ने ।
- विपद्को प्रभावसँग सम्बन्धित तथ्याङ्क संकलन तथा एकिन गर्ने कार्यलाई महत्वका साथ ध्यानमा राखी उक्त तथ्याङ्कमा हरसम्भव शुद्धता ल्याउने।
- जिल्ला आपतूकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रहरूलाई जनशक्ति र स्रोतसाधन सहित चौविसै घण्टा सञ्चालनमा ल्याउने ।
- सीमावर्ती क्षेत्रमा हुने विपद्का घटनाहरुको समाधानका लागि भारतीय समकक्षीकसँग समन्वय गर्ने, समस्या समाधान गर्ने र मन्त्रालयलाई नियमित जानकारी गराउने ।
- थप समस्या समाधानका उपायहरुका बारेमा माथिल्लो निकायमा समन्वय गर्ने ।

- दैनिक उपभोग्य वस्तु तथा सेवाको सहज आपुर्ति हुने गरीआम उपभोक्ताले उचित मुल्यमा गुणस्तरिय वस्तु तथा सेवाको उपभोग गर्न पाउने ब्यावस्था मिलाउने।
- विपद् जोखिम व्यवस्थापन ऐन, २०७४ पहिले संलेषण गरेको व्यवस्था वमोजिम गठित जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको सामान्य कार्य
- विपद् जोखिम व्यवस्थापन र उद्धारको कार्यमा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरुसंग समन्वय गर्ने वा समन्वय गर्न लगाउने ।
- जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गरी प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति, गृह मन्त्रालय मार्फत कार्यकारी समितिमा पेश गर्ने ।
- स्थानीय तहहरुमा रहेका स्थानीय विपद व्यस्थापन समितिबाट संचालित राहत तथा उद्धारको कार्यको अनुगमन गर्ने र संचालित कार्यमा आवश्यक सहयोग गर्ने ।
- समय-समयमा विपद् राहत उद्धार कार्यमा भैरहेको प्रगतिको बारेमा क्षेत्रीय तथा केन्द्रीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई जानकारी दिने ।
- संघीय कार्यकारी समिति, गृह मन्त्रालय तथा प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समितिबाट प्राप्त निर्देशनका आधारमा कार्य संचालन गर्ने ।
- वाह्य सहयोगका लागि सरकारी र गैरसरकारी निकायका वीच समन्वय वैठकको आयोजना गर्ने ।
- वाह्य सहयोगका लागि सरकारी निकाय, राष्ट्रसंघीय निकाय, राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था, Action Aid/DLSA, रेडक्रस अभियानका सदस्य लगायतका निकायहरुकावीच प्रतिकार्यको समीक्षा गर्न वैठक संचालन गर्ने ।
- क्षतिको २४ घन्टा भित्र IRA मोवाइल एप्लीकेशन मार्फत विवरण सङ्कलन गर्ने ।
- बहु विषयगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा, आवश्यकता अनुसार थप लेखा जोखा गर्ने निर्णय गर्ने र संङ्कलित तथ्याङ्क विश्लेषण र सम्प्रेषण गर्ने ।
- विपद्को समयमा प्रयोग हुने बस्तुको मूल्यमा हुनसक्ने अस्वभाविक मूल्यवृद्धिलाई रोक्न बजार अनुगमन तिब्र बनाउने ।

५.४ जिल्ला समन्वय समिति

- समन्वयात्मक कार्यमा सहयोग गर्ने ।
- आवास तथा पुनःस्थापनामा कार्य गर्ने ।
- स्रोत -आर्थिक, भौतिक, मानविय श्रोत) परिचालन तथा समन्वय गर्ने ।
- क्षमता विकासमा आवश्यक समन्वय तथा सहजीकरण गर्ने ।
- व्यवस्थापन कार्यलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन अनुगमन गर्ने ।

५.५ स्थानीय तहको जिम्मेवारी

- आपनो पालिकाको मनसुन पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गर्ने। स्थानीय समुदायलाई विपद्धति जागरूक बनाउन, विपद्सँग सम्बन्धित योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न तथा विपद्को घटना हुनासाथ प्रतिकार्यका लागि परिचालित हुन वडा वा समुदायस्तरमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य समिति गठन गर्ने र समितिको क्रियाशीलताका लागि जिम्मेवारी बाँडफाँड र नियमित बैठक बस्ने व्यवस्था गर्ने ।
- विपद्लाई थप व्यवस्थित र सहज सूचना प्राप्तिका लागि स्थानीय तहमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको संयोजकत्वमा स्थानीय विपद् सहायता कक्ष रहने व्यवस्था गरिएको छ ।
- मनसुन विपद् प्रतिकार्यको निमित्त जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति र आवश्यकता अनुसार राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणसँग समन्वय गर्ने ।
- स्थानीय तहमा मनसुन विपद्को दौरान आवश्यक पर्ने खोज तथा उद्धार र राहत सामग्रीहरूको व्यवस्थापन गर्ने ।
- ढुंगा, गिटी, बालुवा थुप्रिएर जोखिममा रहेका भौतिक संरचना (पुल, पुलेसा, सडक) हरुको सुरक्षाका लागि तत्काल थुप्रिएका सामग्रीहरु नियमानुसार हटाउने व्यवस्था गर्ने ।
- स्थानीय तहमा मनसुन पूर्वसूचना प्रणालीको विकास गर्ने।
- विपद्को घटना घटेको स्थलमा आवश्यकता अनुसार हेल्प डेस्क स्थापना गर्ने ।
- स्थानीय तहमा अति विपन्न र संकटासन्न समुदायको आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्ने गरी संयन्त्र स्थापना गर्ने।
- मनसुनजन्य विपद्को दौरान असरदार प्रतिकार्यको लागि पालिका अन्तर्गत रहेका साधन स्रोत परिचालन गर्ने ।
- आवश्यकता अनुसार मनसुन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यको निमित्त पालिकामा रहेका सरकारी गैर सरकारी निजी तथा मानवीय क्षेत्रमा कार्य गर्ने संघ, संस्था र स्थानीय समुदायसँग सहकार्य र समन्वय गर्ने ।
- मनसुनजन्य जोखिमका सम्बन्धमा स्थानीय समुदायमा जनचेतना अभिवृद्धि कार्यकम सचालन गर्ने।
- विपद्का कारण विस्थापितका लागि तुरुन्त साधान्न, सरसफाइ र अस्थायी आवास तथा औषधोपचारको व्यवस्था मिलाउने।
- विपद्मा परी हराएका, बिग्रेका वा नष्ट भएका कागजातहरूको एकिन तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।
- स्थानीय तहका प्रत्येक वडाहरूमा नेपाल सरकार गृह मन्त्रालयद्वारा निर्दिष्ट गरिएको विपद् प्रतिकार्यका न्यूनतम खोज तथा उद्धारका सामग्रीको आवश्यक सेट तयार गरी उपलब्धताको सुनिधितता गर्ने ।
- दैनिक उपभोग्य वस्तु तथा सेवाको सहज आपुर्ति हुने गरीआम उपभोक्ताले उचित मुल्यमा गुणस्तरिय वस्तु तथा सेवाको उपभोग गर्न पाउने ब्यावस्था मिलाउने।

- विपद् जोखिम व्यवस्थापन र उद्धारको कार्यमा सुरक्षा निकाय, वडा विपद् व्यवस्थापन समिति, सामुदायिक विपद् जोखिम व्यवस्थापन समितिसंग समन्वय गरी सोही अनुसार परिचालन गर्ने ।
- जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समितिमा विपद् लेखाजोखाको प्रतिवेद पेश गर्ने ।
- स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना अनुसारका विषयगत क्षेत्र र सहयोगी निकायहरु समन्वय गरी तत्काल उद्धार तथा राहत कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- जिल्ला आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र र प्रदेशस्तरीय आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्रमा विपद्का घटना र सोको प्रभाव बारे जानकारी गराउने ।
- विपद् लेखाजोखा मार्गदर्शनले तोकेको ढाँचामा फारम छपाई तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- लेखाजोखाका लागि आवश्यक जनशक्ति तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- तत्काल प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा गर्न लगाउने ।
- मनसुनको समयमा हुन सक्ने सम्भावित जोखिमलाइ मध्यनजर गर्दै आवश्यकता अनुरुप तयारी अवस्थामा रहने ।
- मनसुनजन्य विपदको जोखीममा भएका गाउपालिका/नगरपालिकाहरुलाइ मनसुन अगावै यस सम्बन्धि पुर्बतयारि तथा जोखिम नयुनिकरणको सम्बन्धमा अपनाउन सकिने उपायहरुका सम्बन्धमा स्थानिय समुदायमा जनचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।
- विपद जोखिम न्युनिकरण,पुर्बतयारी तथा प्रतिकार्यको सन्दर्भमा स्थानिय समुदायमा क्रियाशिल विकास साझेदार संघ संस्था,गैर सरकारी संघ संस्थाहरुलाइ तयारी अवस्थामा रहन तथा सम्बन्धित स्थानिय तहसंग सहकार्यमा आवश्यक क्रियाकलाप अगाडि बढाउन पत्राचार गर्ने ।
- स्थानिय समुदायमा मानवीय सहायताको क्षेत्रमा क्रियाशिल संघसंस्थाहरुलाई तयारी अवस्थामा रहनको लागि cbdrm platform मार्फत अनुरोध गर्ने ।
- सम्भावित विपद् बाट हुन सक्ने विस्तापितहरुलाई पुग्ने सात दिन सम्माको सरसफाई अस्थायी आबास तथा औषधी उपचारको प्रबन्ध मिलाउने ।
- विपद्को कारणबाट रोजगारी गुमाएका नागरिकका लागी नगद खाध्य कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- गर्मियामसँगै सर्पदंशका घटनाहरू बढ्ने भएकोले सचेतना कार्यक्रम प्रचार/प्रशार र सतर्कताका कार्यहरु संचालन गर्ने ।
- स्वास्थ तथा जनसंख्या मन्त्रालयको स्वीकृत मापदण्ड बमोजिम किटजन्य रोगको रोकथामका उपायहरु अबलम्बन गर्ने ।
- स्थानिय स्तरमा सम्भाबित विपद्को अन्य घटनाहरुको पुर्वानुमान गरी आवश्यकता अनुसार रोकथाम पुर्वतयारी प्रतिकार्य गर्ने साथै सो संग सम्बन्धीत सचेतनाको कार्यक्रम प्रचार/प्रशार र सतर्कता कार्यहरु संचालन गर्ने
- विपद्को समयमा प्रयोग हुने बस्तुको मूल्यमा हुनसक्ने अस्वभाविक मूल्यवृद्धिलाई रोक्न बजार अनुगमन तिब्र बनाउने ।
- कर्कतपाता त्रिपाल, डोरी लगायत विपदमा आवश्यक पर्ने सामग्रीहरुको प्रयाप्त मौज्दात कायम गर्ने।
- विपन्न र संकटासन्न समूदायको आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्ने गरी संयन्त्र स्थापना गर्ने।
- महिला मैत्री स्थल, महिला तथा बालबालिकाका लागि सुरक्षित स्थल र बालमैत्री स्थलहरूको स्थापना गरी सञ्चालन गर्ने।
- विपद्को समयमा विशेष आवश्यकता रहने डिग्नीटी किट, किशोरी (Adolescent) किट लगायतका जीवन बचाउने राहत सामग्रीहरूको पूर्व निर्धारण र भण्डारण गर्ने । साथै उक्त सामग्रीहरूको भण्डारणको व्यवस्था मिलाउने ।

५.६ सुरक्षा निकाय (नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल, नेपाल प्रहरी र नगर प्रहरी)

- प्रमुख जिल्ला अधिकारीको मातहतमा रही खोज तथा उद्धार कार्यको नेतृत्व तथा उद्धार कार्य गर्ने .
- बिशेष सुरक्षा व्यवस्था मिलाउने ।
- विषयगत समितिमा रही सहयोग गर्ने ।
- जोखिमयुक्त स्थानहरुको नक्सांकन गरी स्रोतसाधन तयारी अवस्थामा राखे ।
- स्थानीय रेडियो तथा एफ.एम. हरुबाट जनचेतनामूलक सामाग्रीहरु प्रसारण गर्ने ।
- विपद्सँग सम्बन्धित स्रोतसाधनहरुको व्यवस्थापन गर्ने ।
- प्रकोपजन्य घटनाहरुको सूचना संकलन तथा उद्धार प्रतिकार्यलाई छिटो छरितो बनाउनका लागि जिल्ला भित्र रहेका स्थानीय तहमा वडा स्तरसम्म निर्वाचित जनप्रतिनिधि लगायत सम्बन्धित व्यक्तिहरुको नाम, सम्पर्क नम्बर संकलन तथा अद्यावधिक गर्ने ।
- विपद्को समयमा विस्थापितहरुलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्न सकिने स्थानहरुको पहिचान गरी त्यस्ता स्थानहरुको अभिलेख र स्थानको क्षमता अद्यावधिक गर्ने ।
- विभिन्न सुरक्षा निकाय तथा संघ संस्थासँग Joint Exercise लगायतका अभ्यास गर्ने ।
- सरोकारवाला निकायहरुसँगको समन्वयमा पूर्वसूचना प्रणालीलाई प्रभावकारी वनाउन जिल्ला र स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिसँग निरन्तर समन्वय गर्ने ।
- सम्भावित विपद्को सम्बन्धमा पूर्वचेतावनी दिने तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि समुदायलाई सजग बनाउने,
- कुनै पनि स्थानमा विपद्का घटनाहरू भएको जानकारी प्राप्त हुनासाथ तत्काल परिचालित हुने र सोको जानकारी सम्बन्धित अधिकारी वा निकायलाई गराउने,
- आपत्कालीन खोज, उद्धार तथा राहत वितरण गर्ने कार्य प्रभावकारी रूपमा सम्पन्न गर्ने,
- विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी विषयमा खोज तथा उद्धार सम्बन्धी तालिम एवम् जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- विपद् प्रतिकार्यका लागि प्रमुख जिल्ला अधिकारीको आदेश बमोजिम कुनै पनि स्थानमा प्रवेश गर्ने तथा उपलब्ध जुनसुकै व्यक्ति वा

संस्थाको साधन र स्रोत उपयोग गर्ने अधिकार सुरक्षा निकायलाई हुनेछ।
- सुरक्षा निकायले विपद्को समयमा खोज तथा उद्धार कार्यका लागि प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिसँग आवश्यक सामग्री माग गर्न सक्नेछ।

५.७ राजनीतिक दल
- समन्वय तथा स्रोत संकलनमा सहयोग।
- जनपरिचालन गर्ने।
- विपद् व्यवस्थापनमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सहयोग तथा सहजीकरण गर्ने।

५.८ निजी क्षेत्रको जिम्मेवारी
- विपद् प्रतिकार्यको दौरान खाद्य तथा गैह खाद्य राहत व्यवस्थापनमा सहजीकरण गर्ने।
- विपद् प्रतिकार्यको दौरान राहत दुवानिमा सहजीकरण गर्ने।
- विपद्बाट प्रभावित क्षेत्रहरूमा बजार व्यवस्थापन गरी दैनिक उपभोग्य वस्तु तथा सामाग्रीहरुको आपूर्ति भएको सुनिस्चितता गर्ने।
- विपद्को दौरान बजारमा हुन सक्ने कृतिम अभाव, कालो बजारी लगायतका अवान्चित गतिविधिलाई नियन्त्रण गर्न बजारको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण गर्ने।
- दैनिक उपभोग्यबस्तु तथा सेवाको सहज आपूर्ति हुनेगरी आम उपभोक्ताले उचित मूल्यमा गुणस्तरीय बस्तु तथा सेवाको उपभोग गर्न पाउने व्यवस्था मिलाउने।
- खाद्य बस्तुहरुको नियमित आपूर्तिको व्यवस्था मिलाउने।
- विपद्को समयमा प्रयोग हुने बस्तुको मूल्यमा हुनसक्ने अस्वभाविक मूल्यवृद्धिलाई रोक्न बजार अनुगमन तिब्र बनाउने।
- कर्कतपाता त्रिपाल, डोरी लगायत विपदमा आवश्यक पर्ने सामग्रीहरुको प्रयाप्त मौज्दात कायम गर्ने।
- दैनिक ज्यालादारीबाट जिविको पार्जन गर्ने विपन्न तथा रोजगारी गुमाएका श्रमिकको लागि अत्यावश्यक बस्तु उपलब्ध गराउन सहजीकरण गर्ने।
- नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार तथा स्थानीय तहको विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी योजनाको अधीनमा रही विपद् व्यवस्थापन योजनाको तर्जुमा गरी अनिवार्य रूपमा लागू गर्ने।

५.९ स्वास्थ्य कार्यालय/जिल्ला अस्पताल/आयूर्वेद केन्द्र
- विपद्का बेलामा स्वास्थ्य क्षेत्रको समन्वयका लागि क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रमहरु गर्ने।
- स्वास्थ्य कलस्टर साझेदार संस्थाहरुको म्यापिङ्गको अद्यावधिक गर्ने।
- रोग संक्रमण निगरानी तथा महामारी प्रकोप फैलन सक्ने क्षेत्रको पहिचान गर्ने र जोखिमको आधारमा प्राथमिकिकरण गर्ने।
- एम्बुलेन्स चालक, आकस्मिक चिकित्सकीय प्राविधिक, द्रुत प्रतिकार्य टोलीको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने।
- रणनीतिक स्थानहरुमा आकस्मिक औषधी तथा औषधीजन्य सामग्रीहरुको भण्डारण गर्ने।
- विपद्का बेलामा हुनसक्ने स्वास्थ्य जोखिम कम गर्न सूचना, शिक्षा तथा संचार सामग्री तयारी अवस्थामा राख्ने।
- आपतकलिन अवस्थामा जरुरी पर्ने आवश्यक आर्थिक श्रोत र साधनको व्यवस्थापन गर्ने।
- स्वास्थ्य सेवाका लागि न्युनतम प्रारम्भिक सेवा (minimum initial service Package–MISP) सम्बन्धि क्षमता अभिवृद्दि गरी रोस्टर अद्यावधिक राख्ने आवश्यक किट तथा सामाग्री तयारि अवस्थामा राख्ने।
- प्रजनन स्वास्थ्य विषयगत क्षेत्र मार्फत यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य सेवाका लागि न्यूनतम प्रारम्भिक सेवा सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि गरी अद्यावधिक राख्ने।
- विपद् प्रभावितहरुमा हुनसक्ने मनोसामाजिक समस्याको पहिचान तथा निराकरणको लागि समयमा समुदायमा आधारित मनोसामाजिक परामर्सदाता मार्फत परिचालन गर्ने।
- कुपोषण व्यवस्थापन सम्बन्धी सामग्री समयमा खरिद गरी रणनीतिक स्थानहरुमा मौज्दात राख्ने।
- आपतकालिन अवस्थामा सरोकारवाला निकायसँग समन्वय गरी पोषण सामग्रीहरुको समयमा नै ढुवानी तथा पोषण क्षेत्रको सूचना प्रणाली अद्यावधिक गर्ने।
- विपद्को जोखिममा रहेका जोखिमयुक्त स्थानीय तहहरुमा पोषण सर्भेक्षण गर्ने।
- यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य, मानसिक स्वास्थ्य र प्रभावित क्षेत्रहरुमा नसर्ने र सरुवा रोगहरुको हेरचाहको निरन्तरता लगायतका अत्यावश्यक एवम् नियमित स्वास्थ्य सेवाहरुको सुनिस्चितता गर्ने।

५.१० खानेपानी तथा सरसफाई कार्यालय
- खानेपानी तथा सरसफाईका क्षेत्रमा पुगेको क्षति र आवश्यकताको मापनको लागि कलस्टर सम्बन्धित विस्तृत मापनको पुनरावलोकन अध्ययनका लागि कार्य संचालन मापदण्ड निर्माण गरी कार्य गर्ने।
- खानेपानी तथा सरसफाई पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका सम्बन्धमा जोखिममा रहेका स्थानीय तहहरुमा अभिमुखिकरण कार्यक्रम संचालन गर्ने।
- खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी प्राविधिक कर्मचारीहरुको समुह बनाई त्यस्ता विपद् प्रभावित क्षेत्रको नियमित अनुगमन तथा सुधारका लागि आवश्यक कार्य गर्ने।
- विपद्बाट प्रभावित भई पुनर्स्थापना गरिएका स्थानहरुमा शुद्ध पिउने पानी तथा सरसफाईको आवश्यक व्यवस्था मिलाउने।

५.११ संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई र शहरी विकास तथा भवन कार्यालय

- स्थानीय तह, विपद्का क्षेत्रमा सहयोग गर्ने राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय संघ संस्थाहरुको सहयोग र समन्वयमा रही तपसिल बमोजिमको कार्य गर्ने ।
- विपद् जोखिमयुक्त बस्तिको पहिचान गरी अभिलेख तयार गर्ने ।
- जोखिमयुक्त बस्ती स्थानान्तरणका लागि सुरक्षित क्षेत्र एकिन गर्ने ।
- एकीकृत बस्ती निर्माण तथा विकास गर्ने ।
- आपतकालीन आवास डिजाइन सम्बन्धी जानकारीमूलक पर्चा प्रकाशन गर्ने ।
- आपतकालीन आवास प्रतिकार्य कोषको स्थापना गर्ने ।
- विपद् प्रभावित क्षेत्रहरुमा आवासको लागि गैरखाद्य राहत वितरण गर्ने ।
- आवास सहायताका लागि नगद वा भौचर हस्तान्तरण तथा वितरण गर्ने । आपतकालीन तथा संक्रमणकालीन आवास समाधानका लागि आवश्यक पहल गर्ने ।
- वर्षा ऋषि अगावै सामुदायिक आश्रय केन्द्रहरुको सुधार गर्ने ।
- खुल्ला ठाउँ सामुदायिक केन्द्रहरु र उपलब्ध आधारभूत सेवाहरुको नक्साङ्कन गर्ने ।
- स्वास्थ्य कार्यालयसँग समन्वय गरी सरसफाई तथा स्वच्छता, स्वास्थ्य, आश्रय र अन्य विषयगत क्षेत्रसँग नजिकबाट समन्वय गर्दै योजना बनाउने, भिडभाड हटाउने र महामारीको प्रकोप रोकथामका काम गर्ने ।
- शिविर जस्ता स्थानहरु र सामुदायिक केन्द्रहरुमा मानवीय मापदण्डहरु कायम गर्नका लागि पैरबी गर्ने ।
- विपन्न र संकटासन्न समूदायको आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्ने गरी संयन्त्र स्थापना गर्ने।

५.१२ एकीकृत कृषि तथा पशुपंक्षी विकास कार्यालय

- प्रभावित र खाद्य असुरक्षित क्षेत्रमा रहेका सबैभन्दा कमजोर र खाद्यान्न असुरक्षित परिवारहरुमा लक्षित मापदण्ड बमोजिमको कार्य गर्ने ।
- वस्तुगत खाद्यान्न सहायता प्रदान गर्दा स्थानीय बजारमा सहजै उपलब्ध हुने र सामान्यतया सबैले दैनिक उपभोग गर्ने खाद्य सामग्रीहरू समेट्ने । खाद्यान्न सहायता प्रदान गर्नुपरेमा २१०० Kcal/person/day बराबर रहेका तपसिल बमोजिमको खाद्य सामग्रीहरू समेटिने छः
- चामलः ४०० ग्राम/व्यक्ति/दिन
- दालः १२० ग्राम/व्यक्ति/दिन
- खानेतेलः ३४ मिलिलिटर/व्यक्ति/दिन
- नुनः ५ ग्राम/व्यक्ति/दिन
- बिपद् प्रतिकार्यलाई निम्न दुई चरणमा सम्पन्न गर्ने ।
- पहिलो चरण (पहिलो महिना)ः
- यदि विपद्पछि बजारहरू सञ्चालनमा रहेको भए १ महिनाका लागि लक्षित जनसंख्याको लागि सरकारले तोकेको विधिबाट सहायताका साथै पशु तथा माछा स्वास्थ्य उपचार तथा मृत पशुपन्छीको व्यवस्थापन गर्ने ।
- दोस्रो चरण (एक महिनापछि)ः
- खाद्य सुरक्षा, जीविकोपार्जन र कृषि पुनः प्राप्तिका लागि कामका लागि नगद गतिविधिहरू, बालीको मौसम अनुसार वाली वीउ वितरण (धान, तरकारी, मकै, आदि) र खाद्यान्न र बालीको सुरक्षित भण्डारणमा सहयोग, सिंचाई कुलो मर्मत, गोठ मर्मत आदिमा सहयोग साथै वीमा गरेका कृषकहरूलाई तत्काल दावि भुक्तानीमा सहजीकरण गर्ने ।

५.१३ शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई

- विपद्बाट उत्पन्न हुने महामारीबाट जोगाउन सरोकारवालासँगको सहकार्यमा विद्यालय, स्थानीय तह, विद्यार्थी र अभिभावकहरूलाई सार्वजनिक सेवा सम्बन्धी जानकारी (Public Service Announcement) जस्ता सन्देशहरू प्रवाह गरी सचेत तुल्याउने।
- विपद्-प्रेरित सरुवा रोग, विपद्को पूर्वतयारीबारे सचेत गराउने सामग्रीहरू सहित यौन शोषण र दुर्व्यवहार रोकथाम (PSEA) सन्देश जस्ता सचेतना जगाउने पूर्व तयारी सामग्रीहरू तयार पार्ने ।
- संघ, प्रदेश, जिल्ला र स्थानीय स्तरका शिक्षा विषयगत क्षेत्र (Education Cluster)
- का सदस्यहरूसँग प्रभावकारी समन्वय, जिम्मेवारी निर्धारण र बाँडफाँड गर्ने ।
- शिक्षा समूह सदस्यहरूले आपत्कालीन अवस्थामा शिक्षा (EIE) आपूर्तिहरूको न्यूनतम पूर्व स्थिति (Minimum prepositioning) कायम राखे/नराखेको सुनिश्चित गर्ने ।
- शिक्षा समूह सदस्यहरूले आपत्कालीन तयारी, प्रतिक्रिया र रिपोर्टिङवारे क्षमता विकास प्रशिक्षणहरू सञ्चालन गर्ने ।
- सुरक्षित ठाउँहरूको पहिचान र कृत्रिम घटना अभ्यास (Drill, Tabletop tyf Functional Exercise) सञ्चालन जस्ता तयारी र विद्यालय सुरक्षा गतिविधिहरूमा योगदान दिन स्थानीय स्तरमा सामुदायहरूको (वि.व्य.स.,अ.शि.सं. युवा क्लबहरू आदि) परिचालन गर्ने ।

५.१४ डिभिजन वन कार्यालय

- कटान, भु-क्षय नियन्त्रण, पहिरो रोकथाम, पानी मुहान संरक्षणका लागि बोटविरुवा रोप्ने तथा उत्दन गरी वितरण गर्ने कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्ने वा ल्याउने ।
- विपद् जोखिमबारे विभिन्न कार्यक्रम मार्फत भू तथा जलाधार संरक्षण सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- विपद्बाट प्रभावित परिवारहरुको लागि सहुलियत दरमा आवश्यक काठ दाउरा उपलब्ध गराउने ।

५.१५ बर्दिया जिल्ला कार्यक्षेत्र भएका आयोजनाहरु

- विपद्बाट हुने सडक अबरोधलाई तत्काल हटाई यातायात सुचारु गर्न Strategic Locations मा पर्याप्त इन्धन र चालकसहित डोजर, एस्काभेटर लगायतका हेभी इक्युपमेन्ट तयारी अवस्थामा राखे ।
- ढुंगा, गिटी, बालुवा थुप्रिएर जोखिममा रहेका भौतिक संरचना (पुल, पुलेसा, सडक) हरुको सुरक्षाका लागि तत्काल थुप्रिएका सामग्रीहरु हटाउने व्यवस्था स्थानीय तह र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिसँग समन्वय गरेर गर्ने ।
- सम्झौता भइ निर्माण कार्य सुरू गरिसकेका भौतिक निर्माणका पूर्वाधारहरूमा हुनसक्ने जोखिमको न्यूनीकरण गर्न विपद् अगावै अत्यावश्यक कार्यहरू सम्पन्न गर्ने ।
- विपद्बाट जोखिम हुन सक्ने स्थानहरूको पहिचान गरी प्राविधिक रूपमा प्राथमिकिकरण गर्ने र आपत्कालीन समस्या समाधानका लागि आवश्यक स्रोतहरू (निर्माण सामग्री, मानव संसाधन) को व्यवस्थापन सम्बन्धित कार्यालयबाट गर्ने ।
- विपद् व्यवस्थापन कार्यहरूको लागि आवश्यक निर्माण सामग्रीहरू खरिद तथा भण्डारण गर्ने ।
- आपत्कालीन अवस्थामा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति सित समन्वय गरी तत्काल परिचालन हुने ।
- जिल्लाको जुनसुकै स्थानमा सडक अवरुद्ध भएता पनि ३० मिनेटभित्र खुलाउने कार्य सुरु गर्ने गरी उपकरण तथा जनशक्ति तैनाथी अवस्थामा राखे ।

५.१६ टेलिकम

- विपद्को समयमा सञ्चार सम्पर्क विच्छेद भएमा यथाशीघ्र पुनः सञ्चालनको व्यवस्था गर्ने ।
- विपद्को कारण टेलिफोन टावरहरूमा क्षति पुगेमा संचार व्यवस्थाका लागि मोबाइल टावरको व्यवस्था गर्ने ।

५.१७ नेपाल विद्युत प्राधिकरण

- विपद्को दौरान विद्युतका पोलहरुमा क्षति पुगी, ढल्केर वा लच्केर तथा विद्युतका तारहरु चुडिएर वा अन्य कारणबाट क्षतिग्रस्त भइ विद्युत आपूर्ती अबरुद्ध भएमा तत्काल मर्मत गरी विद्युत सुचारु गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।
- उक्त कार्यको लागि अन्तर्गतका निकायहरूमा आवश्यक दक्ष प्राविधिक जनशक्ती तथा साधन स्रोत विपद् अवधि भर विभिन्न स्थानहरूमा तयारी अवस्थामा राखे ।

५.१८ संघसंस्थाको जिम्मेबारी

- नेपाल रेडक्रस सोसाइटीद्वारा गैह्र सरकारी क्षेत्र र निजी क्षेत्रका मानवीय सहायता क्षेत्रमा सबै तहमा रहेका विपद् व्यवस्थापन समितिहरूलाई आवश्यकता अनुसार सहयोग गर्ने ।
- विपद् प्रतिकार्य पूर्वतयारीका लागि नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका स्थानीय तहका सबै शाखाहरूलाई सचेत (अलर्ट) पत्र पठाँउने ।
- नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका जिल्ला शाखाहरूमा रहेका विषयगत दक्ष जनशक्तिहरूको विवरण अद्यावधिक गरी आवश्यकता अनुसार जिल्लाहरूमा घट्ने विपद्का घटनामा परिचालन गर्नसक्ने गरी तयारी अवस्थामा रहन सहजीकरण गर्ने ।
- नेपाल रेडक्रस सोसाइटीद्वारा द्रुत-विस्तृत (IRA/Detail Assessment) लेखाजोखा, लाभग्राही छनौट, प्रतिकार्य विश्लेषण र राहत व्यवस्थापन गर्ने ।
- नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, विभिन्न विकास साझेदार संस्थाहरुले जिल्लामा २००० का दरले आपत्कालीन आश्रयस्थलका रूपमा टेन्ट र गैर खाद्य सामाग्रीहरु तयारी अवस्थामा राखे ।
- नेपाल रेडक्रस सोसाइटीद्वारा उपलब्ध स्रोत साधन (आवास, खानेपानी सरसफाइ, गैरखाद्य, स्वास्थ्य, सामग्री) हरू गोदामघरमा पूर्वतयारी अवस्थामा भण्डारण गर्ने ।
- नेपाल रेडक्रस सोसाइटीद्वारा आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रहरूलाई मनसुन तथा महामारी पूर्वतयारी र प्रतिकार्यको समन्वयका लागि सञ्चालनमा ल्याउने ।
- स्रोत व्यवस्थापनमा सहजीकरणका लागि रेडकस अभियानका अंगहरू रेडक्रस महासंघ, रेडक्रसको अन्तर्राष्ट्रिय समिति र राष्ट्रिय सोसाइटीहरू) सँग समन्वय एवं अनुरोध गर्ने ।
- सोसाइटीका प्रदेश तथा जिल्ला शाखाहरूको अगुवाइमा स्थानीय सरकारी तथाँ सुरक्षा निकायहरूमा प्रभावकारी समन्वयका लागि केन्द्रबाट सहजीकरण गर्ने ।
- जल तथा मौसम विज्ञान विभाग तथा प्राधिकरणबाट प्राप्त सूचना, सन्देश तथा श्रव्यदृश्य सामग्रीहरू रेडक्रसका अंग तथा सञ्जालमा सम्प्रेषण गर्ने ।
- राष्ट्र आवास तथा बस्ती उत्थानशील समन्वय मञ्च (NHSRP) का सातैवता प्रादेशिक टोली प्राविधिक जनशक्तिद्वारा आवश्यकता अनुसार प्राविधिक समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापनमा सहजीकरण गर्ने ।

- आपत्कालीन केन्द्रहरूलाई पूर्वतयारीको निम्ति आवश्यक सूचना व्यवस्थापन सम्बन्धी सहयोग गर्ने।
- राष्ट्रिय आवास तथा वस्ती उत्थानशील समन्वय मञ्चद्वारा प्रादेशिक तहमा विभिन्न उपस्थित संघ संस्थाहरूको सहयोगमा प्रादेशिक मनसुन योजना बनाउन सहयोग. मर्ने । विपद् पश्चातको घटनाहरूको तथ्याङ्क संकलनमा प्राधिकरणसँग सहकार्य गर्ने र प्रादेशिक
- स्तर देखि केन्द्रीय स्तरसम्म जानकारी गराउने । राष्ट्रिय आवास तथा वस्ती उत्थानशील समन्वय मञ्चद्वारा विषेश मनसुन सम्वन्धी घटनाको SitRep प्रकाशित गर्न प्राधिकरणसँग सहकार्य गर्ने ।
- राष्ट्रिय आवास तथा वस्ती उत्थानशील समन्वय मञ्चद्वारा मनसुन पश्चातको ४५, ६० र १०० दिने मनसुन अवस्था प्रतिवेदन तयारीमा प्राधिकरणसँग सहकार्य गरी प्राधिकरणको वेवसाइट र फेसबुकमार्फत प्रकाशित गर्ने।
- नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार तथा स्थानीय तहको विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी योजनाको अधीनमा रही विपद् व्यवस्थापन योजनाको तर्जुमा गरी अनिवार्य रूपमा लागू गर्ने।

खण्ड छ
प्रतिवेदन तथा अभिलेखन

६.१ प्रतिवेदन तथा संचार

बर्दिया जिल्लामा बाढीले हरेक वर्ष प्रभावित गर्ने हुँदा सो सम्बन्धि विपद्‌बाट हुने क्षति न्यूनिकरणका लागि बाढी पूर्वसूचना प्रणालीको स्थापना भैसकेकाले त्यसको व्यवहारिक प्रयोग गरी वर्षाको समयमा माथिल्लो तटीय र तल्लो तटीय समुदाय वीच निरन्तर सम्पर्क कायम गर्ने साथै बाढी सम्बन्धी सूचना स्थानीय सञ्चार माध्यमबाट प्रसारण गर्ने व्यवस्था मिलाईएको छ। प्रतिकार्यका लागि गठित बिषयगत अगुवाहरुले विपद् सम्बन्धी प्रतिवेदन जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समिति र स्थानीय विपद् ब्यवस्थापन समितिलाई बुझाउनु पर्नेछ। यस्तो प्रतिवेदन विपद्को अवधिमा सकेसम्म दैनिक रुपमा तयार गर्नु पर्दछ। साथै विपद्को बारेमा स्थलगत अनुगमन टोलीले तयार गरेको प्रतिवेदन जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समिति तथा स्थानीय विपद् ब्यवस्थापन समितिको बैठकमा प्रस्तुत गर्नेछ। प्रतिवेदनको जानकारी सबै सरोकारवालाहरुलाई जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा स्थापित जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र (DEOC) बाट उपलब्ध गराईनेछ। आपत्कालिन समयमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको प्रत्यक्ष निर्देशनमा रहेर घटना विवरण तयार गर्ने र त्यसलाई स्थानीय, प्रादेशिक तथा केन्द्रीय तहमा प्रवाह गरिने छ।

६.२ संस्थागत व्यवस्थाः

विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा ब्यवस्थापन ऐन २०७४ को पहिलो संशोधन २०७५ र विपद् व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति, २०६६ को प्रावधान बमोजिम विपद् व्यवस्थापनका लागि जिल्ला र स्थानीय तह (गा.पा. तथा न.पा.) स्तरमा छुट्टाछुट्टै संस्थागत संरचना तयार भएको छ। प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मुल्याङ्कन प्रकृयालाई संस्थागत गरीने छ। यसको संयोजन जिल्लास्तरमा जिल्ला प्रशासन कार्यालय र गाँउपालिका तथा नगरपालिकाहरुमा जिल्ला समन्वय समितिको सहयोगमा सम्बन्धित वडा र स्थानीय विपद् तथा जलवायू उत्थानसील समितिले गर्ने छ।

६.३ अभिलेखिकरणः

जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समितिको तर्फबाट जिल्लास्तरमा विपद् प्रतिकार्यको अभिलेखिकरण जिल्ला आपत्कालिन कार्य सञ्चालन केन्द्रले गर्ने छ भने स्थानीयस्तरमा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरूले गर्नेछन्। जिल्ला वा स्थानीय दुवै तहमा सम्बन्धित सरोकारवालाहरूले सर्वेक्षण तथा अभिलेखिकरण कार्यलाई व्यवस्थित गर्न सहयोग गर्नेछन्।

खण्ड सात

अनुसूचीहरु

अनुसूची–१ जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीको सम्पर्क नं.

कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालय प्रमुखको पद	का.प्र.को सम्पर्क नं.
जिल्ला प्रशासन कार्यालय बर्दिया	श्री रुद्रादेवी शर्मा	प्र.जि.अ.	९८५८०३७७७७
जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय बर्दिया	श्री सुर्य बहादुर बिष्ट	प्रमुख	९८४१४८०५६८
गुलरिया नगरपालिका	श्री मुक्ति नाथ यादव	नगर प्रमुख	९८५८०२६२९५
मधुवन नगरपालिका	श्री तेज बहादुर भाट	नगर प्रमुख	९८५८०२११३५
राजापुर नगरपालिका	श्री दिपेश थारु	नगर प्रमुख	९८५८०२६२१०
ठाकुरबाबा नगरपालिका	श्री तिलक राम लम्साल	नगर प्रमुख	९८५८०२७३८०
बारबर्दिया नगरपालिका	श्री छबिलाल थारु	नगर प्रमुख	९८५८०८७८८०
बाँसगढी नगरपालिका	श्री खडक वहादुर् खड्का	नगर प्रमुख	९८५८०८१३११
बढैयाताल गाँउपालिका	श्री हिमालय त्रिपाठी	गा.पा. अध्यक्ष	९८५८०२४७०३
गेरुवा गाउँपालिका	श्री जमान सिं के.सी.	गा.पा. अध्यक्ष	९८५८०३८१११
जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया	श्री प्रविण धिताल	प्रहरी उपरीक्षक	९८५८०३५५५५
स.प्र.ब. नेपाल नं. ३१ गण हे. क्वा.बर्दिया	श्री चित्राङ्गत दाहाल	स.प्र.उ.	९८५१२७२११८
राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	श्री पवन जोशी	उप अनु. निर्देशक	९८५८०३८६६६
बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म	श्री सरोज अधिकारी	सेनानी	९८४१३२६९६३
बबई सिचाई आयोजना	श्री सुशील चन्द्र देवकोटा	आयोजना निर्देशक	९८५११७५७६०
कर्णाली नदि व्यवस्थापन आयोजना	श्री किसिम बहादुर चौधरी	आयोजना निर्देशक	९८५११३७७६०
बबई, भादा, औरही नदी व्यवस्थापन आयोजना	श्री शिवजी शाह	आयोजना प्रमुख	९८५८०३०५६६
जलश्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजन कार्यालय	श्री कृष्णबहादुर बि.क.	का.प्र.	९८५८०५५१७८
राजापुर सिंचाई व्यवस्थापन कार्यालय	श्री केशव कुमार दास	कार्यालय प्रमुख	९८५८०३१७३०
सडक पूर्वाधार विकास कार्यालय	श्री गोविन्द ब. महत्रा क्षेत्री	कार्यालय प्रमुख	९८४८०३०८८३
शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई	श्री विजय केशर खनाल	आयोजना प्रमुख	९८५८०२०२६४
सडक डिभिजन नेपालगंज	श्री निरज शाक्य	डि.प्र.	९८५८०६०६०८
हुलाकी राजमार्ग निर्देशनालय, योजना कार्यालय	इ. लिलाबहादुर भण्डारी	योजना प्रमुख	९८५८०४५५०४
शहरी विकास तथा भवन कार्यालय	श्री आश्रय शाह	का.प्र.	९८५८०३१०२७
बर्दिया अस्पताल गुलरिया	डा. सुभाष पाण्डेय	मेडिकल सुपरिडेण्ट	९८५८०३२१७७
स्वास्थ्य कार्यालय बर्दिया	श्री गोकर्ण गिरी	व.ज.स्वा.प्र.	९८५८०७००२७
बर्दिया आयूवेद स्वास्थ्य केन्द्र	डा.कलावती विश्वकर्मा	आयूवेद र्चर्कस्तक	९८५८०३२०२२
डिभिजन वन कार्यालय	श्री प्रबीण बिडारी	डि.वन.अ.	९८५८०२६६७७
शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	श्री सुर्य बहादुर खत्री	इकाई प्रमुख	९८५८०२०११३
खानेपानी तथा सरसफाई कार्यालय	श्री बसन्त कुमार दुलाल	कार्यालय प्रमुख	९८५७८२४३०४
नेपाल विद्युत प्राधिकरण	श्री नारायण अर्याल	वितरण केन्द्र प्रमुख	९८५८०३१२६६
नेपाली कांग्रेस	श्री अरुण प्रताप सिह राठौर	अध्यक्ष	९८५१०७४८१७
नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	श्री शालिकराम अधिकारी	अध्यक्ष	९८५८०२७१०६
नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओबादी केन्द्र)	श्री लक्ष्मी प्रसाद भट्टराई	प्रतिनिधि	९८५८०२५८९८,
नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी एकीकृत समाजबादी	श्री प्रेम पोखेल	अध्यक्ष	९८५८०३३४१५
राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी	श्री शान्ता बुढा क्षेत्री	संयोजक	९८४८०८७३७१

कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालय प्रमुखको पद	का.प्र.को सम्पर्क नं.
राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	श्री भिमबहादुर बोहरा	अध्यक्ष	९८४८०३५६०९,
जनता समाजबादी पार्टी नेपाल	श्री मोहनलाल चौधरी	अध्यक्ष	९८४८०२२९०६
लोकतान्त्रिक समाजबादी पार्टी नेपाल	श्री सुरेश सुक्ला	अध्यक्ष	९८४८०६६३२८
नागरिक उन्मुक्ति पार्टी	श्री सोमइ थारु	अध्यक्ष	९८६८१४१५६०
जनमत पार्टी	श्री राजेश कुमार यादव	अध्यक्ष	९८५८०६६८६३
राष्ट्रिय जनमोर्चा पार्टी	श्री नुमलाल रेग्मी	अध्यक्ष	९८६४९२०९३२
नेश्नलिष्ट पिपल्स पार्टी	श्री नरेन्द्र कर्ण	सभापती	९८६९९८५६६६
राप्रपा नेपाल	श्री रईस अहमद शेष	अध्यक्ष	९८४८०४३५४६,
नेपाल रेडक्रस सोसाइटी बर्दिया	श्री कृष्णप्रसाद गौतम	सभापति	९८५८०३२७४९
गै.स.स.महासंघ	श्री प्रिज्मा सिंह थारु	अध्यक्ष	९८५८०२१४५७
पत्रकार महासंघ	श्री यादव आचार्य	अध्यक्ष	९८४८०२७५५४
उद्योग बाणिज्य संघ	श्री देवेन्द्र पाण्डे	अध्यक्ष	९८५८०२३४५८
निर्माण व्यवसायी संघ	श्री हेमन्त प्रकाश गिरी	अध्यक्ष	९८४८०४६३७३
जिल्ला प्रशासन कार्यालय	श्री रोशनकुमार कठायत	स.प्र.जि.अ.	९८५८०२७२७१

अनुसूची–२ विषयगत क्षेत्रका कार्यालय/संस्थाहरुको विवरण
समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन

क्र.सं.	निकाय	प्रमुख	सम्पर्क नं.	विपद फोकल ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	रुद्रादेवि शर्मा	९८५८०३७७७७	विमल गुरुङ	९८५८०२५०९५
२	जि.स.स.को कार्यालय	कृष्ण थापा	९८५८०२२९२२	राम बहादुर थापा	९८४८०१३१७७
३	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म	सरोज अधिकारी	९८४१३२६९६३	सरोज अधिकारी	९८४१३२६९६३
४	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्रविण धिताल	९८५८०३५५५५	चक्र बहादुर देउवा	९८६५६०५२८२
५	सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल	चित्राङ्गत दाहाल	९८५१२७२११८	फपेन्द्र बहादुर के.सी.	९८४८००५३६०
६	राष्ट्रिय अनुसन्धान जि.का.	पवन जोशी	९८५८०३८६६६	पवन जोशी	९८५८०३८६६६
७	गुलरिया नगरपालिका	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२	मुकुन्द अर्याल	९८५८०२५६६०
८	बाँसगढी नगरपालिका	नोखिराम ओली	९८५८०७११११	खड्ग बहादुर वली	९८५८०७१११८
९	बारबर्दिया नगरपालिका	धर्मराज न्यौपाने	९८५८०६८३३५	कृष्णप्रसाद गौतम	९८४८०२०५३२
१०	मधुवन नगरपालिका	मान बहादुर गिरी	९८५८०७०१११	धर्म बहादुर डाँगी	९८५८०३६६२
११	ठाकुरबाबा नगरपालिका	नारायण प्रसाद ढकाल	९८५८०८१५११	रामेश्वर खनाल	९८५८०३३३१५
१२	राजापुर नगरपालिका	दशरथ बुढा	९८५८०६९१११	खुशीराम थारु	९८४८१७०५८१
१३	बढैयाताल गाउँपालकिा	अर्जुन सुवेदी	९८५८०२०४४३	विष्णु पौडेल	९८४८०२२०६०
१४	गेरुवा गाउँपालिका	नर बहादुर चन्द	९८५८०९०४४१	कृष्ण सोडारी	९८४३७७२७२२
१५	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९
१६	नेपाल टेलिकम	जितराज श्रेष्ठ	९८५८०२३६९९	धर्मदेव दनुवार	९८५८०२०१९१
१७	नेपाल पत्रकार महासंघ	यादव आचार्य	९८४८०२७५५४	भावुक योगी	९८५८०५०९६१
१९	प्राक्टिकल एक्सन नेपाल	चक्र बहादुर बम	९८५८४२५२८५	रमेश गौतम	९८५७८३५३११

खोज तथा उद्धार

क्र.सं.	निकाय	प्रमुख	सम्पर्क नं.	विपद् फोकल ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	रुद्रादेवि शर्मा	९८५८०३७७७७	विमल गुरुङ	९८५८०२५०९५
२	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्रविण धिताल	९८५८०३५५५५	चक्र बहादुर देउवा	९८६५६०५२८२
३	सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल	चित्राङ्गत दाहाल	९८५१२७२११८	फपेन्द्र बहादुर के.सी.	९८४८००५३६०
५	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म	सरोज अधिकारी	९८४१३२६९६३	सरोज अधिकारी	९८४१३२६९६३
६	राष्ट्रिय अनुसन्धान जि.का.	पवन जोशी	९८५८०३८६६६	पवन जोशी	९८५८०३८६६६
७	गुलरिया नगरपालिका	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२	मुकुन्द अर्याल	९८५८०२५६६०
८	बाँसगढी नगरपालिका	नोखिराम ओली	९८५८०७१११९	खड्ग बहादुर वली	९८५८०७१११८
९	बारबर्दिया नगरपालिका	धर्मराज न्यौपाने	९८५८०६८३३५	पुष्कर वि.क.	९८४८०२१४७२
१०	मधुवन नगरपालिका	मान बहादुर गिरी	९८५८०७०१११	धर्म बहादुर डाँगी	९८५८०३६६६२
११	ठाकुरबाबा नगरपालिका	नारायण प्रसाद ढकाल	९८५८०८१५११	हिरा सिं थारु	९८४१९६७२५६
१२	राजापुर नगरपालिका	दशरथ बुढा	९८५८०६९१११	खुशीराम थारु	९८४८१७०५८१
१३	बढैयाताल गाउँपालकिा	अर्जुन सुवेदी	९८५८०२०४४३	विष्णु पौडेल	९८४८०२२०६०
१४	गेरुवा गाउँपालिका	नर बहादुर चन्द	९८५८०९०४४१	कृष्ण सोडारी	९८४३७७२७२२
१५	डिभिजन वन कार्यालय	विजयराज सुवेदी	९८५८०२६६७७	द्रोण शर्मा	९८५८०२६६८४
१६	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज	असोक कुमार राम	९८६४७८२००१	आशिष न्यौपाने	९८६४७८२००२
१७	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९

गैरखाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन

क्र स	निकाय	प्रमुख	सम्पर्क नं.	विपद् फोकल ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	शहरी बिकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघिय आयोजना कार्यान्वयन ईकाई, नेपालगञ्ज	विजय केशर खनाल	९८५८०२०२६४	गोविन्द प्रसाद सुवेदी	९८५८०६०२६४
२	गुलरिया नगरपालिका	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२	महादेव शाह	९८५८०३१८२९
३	बाँसगढी नगरपालिका	नोखिराम ओली	९८५८०७१११९	शेर बहादुर के.सी.	९८५८०७१११५
४	बारबर्दिया नगरपालिका	धर्मराज न्यौपाने	९८५८०६८३३५	काशीराज गौतम	९८४८१८७५००
५	मधुवन नगरपालिका	मान बहादुर गिरी	९८५८०७०१११	एकराज वली	९८४९१४२१०४
६	ठाकुरबाबा नगरपालिका	नारायण प्रसाद ढकाल	९८५८०८१५११	अनन्तराज सुवेदी	९८४९९१७८९१
७	राजापुर नगरपालिका	दशरथ बुढा	९८५८०६९१११	खुशीराम थारु	९८४८१७०५८१
८	बढैयाताल गाउँपालकिा	अर्जुन सुवेदी	९८५८०२०४४३	रमेश डाँगी	९८५८०६३६००
९	गेरुवा गाउँपालिका	नर बहादुर चन्द	९८५८०९०४४१	रमेश भण्डारी	९८४९२१५२१४
१०	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्रविण धिताल	९८५८०३५५५५	चक्र बहादुर देउवा	९८६५६०५२८२
११	सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल	चित्राङ्गत दाहाल	९८५१२७२११८	फपेन्द्र बहादुर के.सी.	९८४८००५३६०
१२	डिभिजन वन कार्यालय	विजयराज सुवेदी	९८५८०२६६७७	दोण शर्मा	९८५८०२६६८४
१३	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी बर्दिया	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९
१४	सामुदायिक वन उपभोक्ता महासंघ	गोपाल चौधरी	९८६८९६०१६७	गोपाल चौधरी	९८६८९६०१६७
१५	गैसस माहासंघ	प्रिज्मासिह थारु	९८५८०२१४५७	प्रिज्मासिह थारु	९८५८०२१४५७
१६	प्लान नेपाल	मिना पराजुली	९८०२०२०४६९	अम्बिकाप्रसाद तिमिल्सेना	९८४८४२२१३९
१७	एक्सन एड नेपाल	सुनिता तिवारी	९८४६०६४६७७	सुनिता तिवारी	९८४६०६४६७७
१८	युनिसेफ	नरेश निडाल	९८४९६२८८७६	नरेश निडाल	९८४९६२८८७६

१९	राधाकृष्ण थारु जनसेवा केन्द्र	दिनेश प्र. श्रेष्ठ	९८४८०२६२४६	जीतराम चौधरी	९८४८०५६६७७
२०	कमैया महिला जागरण समाज	विरुणी थारु	९८६६८९८८९२	अनुपम न्यौपाने	९८५८०४१७७९
२१	उद्योग वाणीज्य संघ गुलरिया	देवेन्द्र पाण्डे	९८५८०२३४५८	इन्द्र कमार श्रेष्ठ	९८५८०२०१८४
२२	राजापुर उद्योग वाणिज्य संघ	केदार थापा	९८५८०४१८३७	केदार थापा	९८५८०४१८३७
२३	गेरुवा उद्योग वाणिज्य संघ	तेजराज बजगाई	९८४८२०००४६	तेजराज बजगाई	९८४८२०००४६
२४	मधुवन उद्योग वाणिज्य संघ	दुर्गा रिमाल	९८४८०८२५८२	दुर्गा रिमाल	९८४८०८२५८२
२५	ठाकुरबाबा उद्योग वाणिज्य संघ	गोविन्द प्रसाद आचार्य	९८५८०२८०७९	गोविन्द प्रसाद आचार्य	९८५८०२८०७९
२६	बारबर्दिया उद्योग वाणिज्य संघ	बलराम कडेल	९८५८०२१३५२	बलराम कडेल	९८५८०२१३५२
२७	बाँसगढी उद्योग वाणिज्य संघ	बद्री बराल	९८५८०२३७९३	बद्री बराल	९८५८०२३७९३
२८	बढैयाताल उद्योग वाणिज्य संघ	बालकृष्ण लामिछाने	९८५८०२४१०५	बालकृष्ण लामिछाने	९८५८०२४१०५
२९	निर्माण व्यवसायी संघ	हेमन्त प्रकाश गिरी	९८४८०४६३७३	हेमन्त प्रकाश गिरी	९८४८०४६३७३

खाद्य तथा गोदम व्यवस्थापन

क्र.स.	निकाय	प्रमुख	सम्पर्क नं.	विपद् फोकल ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	एकिकृत कृषि तथा पशुपंक्षी विकास कार्यालय	सागर ढकाल	९८५८०३५२०७	सन्तोष पाठक	९८४८०३५२०८
२	जि.स.स.को कार्यालय	कृष्ण थापा	९८५८०२२९२२	राम बहादुर थापा	९८४८०१३१७७
३	गुलरिया नगरपालिका	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२	महादेव शाह	९८५८०३१८२९
४	बाँसगढी नगरपालिका	नोखिराम ओली	९८५८०७११११	लाल बहादुर खड्का	९८४८०८०७४०
५	बारबर्दिया नगरपालिका	धर्मराज न्यौपाने	९८५८०६८३३५	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८४८०२०५३२
६	मधुवन नगरपालिका	मान बहादुर गिरी	९८५८०७०१११	एकराज वली	९८४९१४२१०४
७	ठाकुरबाबा नगरपालिका	नारायण प्रसाद ढकाल	९८५८०८१५११	चक्रपाणी आचार्य	९८४८०७४२४२
८	राजापुर नगरपालिका	दशरथ बुढा	९८५८०६९१११	खुशीराम थारु	९८४८१७०५८१
९	बढैयाताल गाउँपालकिा	अर्जुन सुवेदी	९८५८०२०४४३	दिपेन्द्र श्रीवास्तव	९८४९२७४०९२
१०	गेरुवा गाउँपालिका	नर बहादुर चन्द	९८५८०९०४४१	सुरज श्रेष्ठ	९८४८०५४६६५
११	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्रविण धिताल	९८५८०३५५५५	चक्र बहादुर देउवा	९८६५६०५२८२
१२	सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल	चित्राङ्गत दाहाल	९८५१२७२११८	फपेन्द्र बहादुर के.सी.	९८४८००५३६०
१३	नेपाल खाद्य संस्थान, राजापुर	अनिल कुमार श्रेष्ठ	९८४७९७९५३८	अनिल कुमार श्रेष्ठ	९८४७९७९५३८
१४	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९
१५	गैसस महासंघ	प्रिज्मासिह थारु	९८५८०२१४५७	प्रिज्मासिह थारु	९८५८०२१४५७
१६	विश्व खाद्य कार्यक्रम नेपाल	पदम शाही	९८४८०२९६४०	पन्नामान महर्जन	९८५१०३०३०८
१७	एक्सन एड नेपाल	सुनिता तिवारी	९८४६०६४६७७	सुनिता तिवारी	९८४६०६४६७७
१८	कमैया महिला जागरण समाज	विरुणी थारु	९८६६८९८८९२	अनुपम न्यौपाने	९८५८०४१७७९
१९	थारु महिला उत्थान केन्द्र	प्रिज्मासिह थारु	९८५८०२१४५७	प्रिज्मासिह थारु	९८५८०२१४५७
२०	प्राक्टिकल एक्सन नेपाल	रमेश गौतम	९८५७८३५३११	रमेश गौतम	९८५७८३५३११

खानेपानी तथा सरसफाई

क्र.स.	निकाय	प्रमुख	सम्पर्क नं.	विपद् फोकल ललालाब्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	खानेपानी तथा सरसफाई कार्यालय	बसन्त कुमार दुलाल	९८५७८२४३०४	मनराज पुन	९८६०३५७७०५
२	गुलरिया नगरपालिका	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२	अर्जुन लम्साल	९८५८०३०७०३
३	बाँसगढी नगरपालिका	नोखिराम ओली	९८५८०७११११	कुल बहादुर विष्ट	९८५८०२४८६०
४	बारबर्दिया नगरपालिका	धर्मराज न्यौपाने	९८५८०६८३३५	स्वस्तीका चौधरी	९८४८५६६०३०
५	मधुवन नगरपालिका	मान बहादुर गिरी	९८५८०७०१११	गिता घिमिरे	९८४४७५८८२२
६	ठाकुरबाबा नगरपालिका	नारायण प्रसाद ढकाल	९८५८०८१५११	रामेश्वर खनाल	९८५८०३३३१५
७	राजापुर नगरपालिका	दशरथ बुढा	९८५८०६९१११	खेमराम चौधरी	९८४८११३९२६
८	बढैयाताल गाउँपालकिा	अर्जुन सुवेदी	९८५८०२०४४३	माधव भट्टराई	९८१८७८१८७४
९	गेरुवा गाउँपालिका	नर बहादुर चन्द	९८५८०९०४४१	रमेश भण्डारी	९८४९२१५२१४
१०	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९
११	बेस बर्दिया	विष्णु थारु	९८५८०२२४०२	जगदिस चौधरी	९८४८५७८३१७
१२	जनजागरण महिला संघ	गोमा शर्मा	९८४८०२५७१३	साधना थापा	९८०२५३५९१६
१३	युनिसेफ	नरेश निडाल	९८४९६२८८७६	नरेश निडाल	९८४९६२८८७६
१४	प्लान नेपाल	मिना पराजुली	९८०२०२०४६९	अम्बिका प्रसाद तिमिल्सेना	९८४८४२२१३९
१५	कमैया महिला जागरण समाज नेपाल	विरुणी थारु	९८१२५०६१२८	रामलाल चौधरी	९८४८०७३२७३
१६	गेरुवा ग्रामिण जागरण समाज	कृष्णजँग शाह	९८५८०२१४२१	रामरुप कौशल	९८५८०२७९५४
१७	राधा कृष्ण थारु जनसेवा केन्द्र	दिनेश श्रेष्ठ	९८४८९०२६२४	जीतराम चौधरी	९८४८०५६६७७

संरक्षण

क्र.स.	निकाय	प्रमुख	सम्पर्क नं.	विपद् फोकल ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	रुद्रादेवि शर्मा	९८५८०३७७७७	विमल गुरुङ	९८५८०२५०९५
२	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्रविण धिताल	९८५८०३५५५५	चक्र बहादुर देउवा	९८६५६०५२८२
३	सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल	चित्राङ्गत दाहाल	९८५१२७२११८	फपेन्द्र बहादुर के.सी.	९८४८००५३६०
४	जि.स.स.को कार्यालय	कृष्ण थापा	९८५८०२२९२२	राम बहादुर थापा	९८४८०१३१७७
५	गुलरिया नगरपालिका	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२	शिला शाह	९८५८०८०७०७
६	बाँसगढी नगरपालिका	नोखिराम ओली	९८५८०७११११	यशोदा कुमारी थापा	९८४३७७२७०२
७	बारबर्दिया नगरपालिका	धर्मराज न्यौपाने	९८५८०६८३३५	काशीराज गौतम	९८४८१८७५००
८	मधुवन नगरपालिका	मान बहादुर गिरी	९८५८०७०१११	गणेश बहादुर बोहरा	९८६८२७२५०८
९	ठाकुरबाबा नगरपालिका	नारायण प्रसाद ढकाल	९८५८०८१५११	गोगनसरा आचार्य	९८४८०७०४४९
१०	राजापुर नगरपालिका	दशरथ बुढा	९८५८०६९१११	रिता कुमारी थारु	९८६८२६३२१४
११	बढैयाताल गाउँपालकिा	अर्जुन सुवेदी	९८५८०२०४४३	सुजिता चौधरी	९८४८२७००६४
१२	गेरुवा गाउँपालिका	नर बहादुर चन्द	९८५८०९०४४१	रमा पुन मगर	९८५८०८८८१८
१३	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९
१४	युनिसेफ	नरेश निडाल	९८४९६२८८७६	नरेश निडाल	९८४९६२८८७६
१५	प्लान नेपाल	मिना पराजुली	९८०२०२०४६९	अम्बिका तिमिल्सेना	९८४८४२२१३९
१६	राधाकृष्ण थारु जनसेवा केन्द्र	दिनेश श्रेष्ठ	९८४८०२६२४६	जीतराम चौधरी	९८४८०५६६७७
१७	कमैया महिला जागरण समाज	विरुणी थारु	९८६६८९८८९२	रमेश चौधरी	९८४८०८७०३२
१८	माईति नेपाल	केशव कोइराला	९८५८०२४२७१	गायत्री रिमाल	९८४८२४४४९१

१९	बाँके युनेस्को क्लब, बर्दिया	सपना शर्मा	९८४८०२२१५३	सपना शर्मा	९८४८०२२१५३
२०	भेरी वातावरणिय विशिष्टता समुह	डम्बर सुनार	९८५८०६७०१५	दिनेश चौधरी	९८४८०२२४९३
२१	स्याक नेपाल	शिवलाल पाण्डे	९८५८०२४८८५	शिवलाल पाण्डे	९८५८०२४८८५
२२	शान्ति पुनर्स्थापना गृह	सपना शर्मा	९८५८०३५९६०	सपना शर्मा	९८५८०३५९६०

स्वास्थ्य तथा पोषण

क्र.सं.	निकाय	प्रमुख	सम्पर्क नं.	फोकल ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	स्वास्थ्य कार्यालय	गोकर्ण गिरी	९८५८०७००२७	गोकर्ण गिरी	९८५८०७००२७
२	बर्दिया अस्पताल	डा.सुभाष पाण्डेय	९८५८०३२१७७	डा.सुभाष पाण्डेय	९८५८०३२१७७
३	जि.स.स.को कार्यालय	कृष्ण थापा	९८५८०२२९२२	राम बहादुर थापा	९८४८०१३१७७
४	आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र	डा.कलावती विश्वकर्मा	९८५८०३२०२२	लोकराज पाण्डे	९८५८०३२४२६
५	गुलरिया नगरपालिका	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२	शिवकुमार चौधरी	९८५८०७०५७०
६	बाँसगढी नगरपालिका	नोखिराम ओली	९८५८०७११११	महेश चौधरी	९८४८०२२६०४
७	बारबर्दिया नगरपालिका	धर्मराज न्यौपाने	९८५८०६८३३५	गोविन्द पौडेल	९८४८०३५९५२
८	मधुवन नगरपालिका	मान बहादुर गिरी	९८५८०७०१११	गिता घिमिरे	९८४४७५८८२२
९	ठाकुरबाबा नगरपालिका	नारायण प्रसाद ढकाल	९८५८०८१५११	विष्णुप्रसाद ज्ञवाली	९८५८०२६११९
१०	राजापुर नगरपालिका	दशरथ बुढा	९८५८०६९१११	गणेश अर्याल	९८४८०४४५०७
११	बढैयाताल गाउँपालकिा	अर्जुन सुवेदी	९८५८०२०४४३	विष्णु पौडेल	९८४८०२२०६०
१२	गेरुवा गाउँपालिका	नर बहादुर चन्द	९८५८०९०४४१	नारायण प्रसाद भण्डारी	९८४८४४९१३४
१३	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९
१४	युनिसेफ	नरेश निडाल	९८४९६२८८७६	नरेश निडाल	९८४९६२८८७६
१५	थारु महिला उत्थान केन्द्र	प्रिज्मा सिह थारु	९८५८०२१४५७	प्रिज्मा सिह थारु	९८५८०२१४५७
१६	गेरुवा ग्रामिण जागरण समाज	कृष्णजँग शाह	९८५८०२१४२१	रामरुप कौशल	९८५८०२७९५४
१७	कमैया महिला जागरण समाज	विरुणी थारु	९८६६८९८८९२	अनुपम न्यौपाने	९८५८०४१७७९

आपतकालिन शिक्षा

क्र.सं.	निकाय	प्रमुख	सम्पर्क नं.	फोकल ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	शिक्षा विकास समन्वय इकाई	सुर्य बहादुर खत्री	९८५८०२०११३	कल्पना शाही	९८६८०४४९११२
२	जि.स.स.को कार्यालय	कृष्ण थापा	९८५८०२२९२२	राम बहादुर थापा	९८४८०१३१७७
३	गुलरिया नगरपालिका	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२	सतिश यादव	९८४८१४३९५४
४	बाँसगढी नगरपालिका	नोखिराम ओली	९८५८०७११११	मनप्रसाद रेग्मी	९८५८०५४६६०
५	बारबर्दिया नगरपालिका	धर्मराज न्यौपाने	९८५८०६८३३५	टिकानाथ गोसाई	९८५८०८६४७०
६	मधुवन नगरपालिका	मान बहादुर गिरी	९८५८०७०१११	नारायण प्रसाद खनाल	९८४८०७२९१७
७	ठाकुरबाबा नगरपालिका	नारायण प्रसाद ढकाल	९८५८०८१५११	सिताकुमारी भण्डारी	९८४८१३२७४७
८	राजापुर नगरपालिका	दशरथ बुढा	९८५८०६९१११	दलबहादुर चौधरी	९८४४७०१२४२
९	बढैयाताल गाउँपालकिा	अर्जुन सुवेदी	९८५८०२०४४३	विष्णुप्रसाद ढकाल	९८५८०६३३३३
१०	गेरुवा गाउँपालिका	नर बहादुर चन्द	९८५८०९०४४१	नवराज अधिकारी	९८४६३६०२५३
११	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९
१२	गै.स.स.महाँसंघ	प्रिज्मासिह थारु	९८५८०२१४५७	प्रिज्मासिह थारु	९८५८०२१४५७
१३	युनिसेफ	नरेश निडाल	९८४९६२८८७६	नरेश निडाल	९८४९६२८८७६
१४	प्लान नेपाल	मिना पराजुली	९८०२०२०४६९	दुर्गाकुमारी क्षेत्री	९८४८०२९७००

१५	एक्सन एड नेपाल	सुनिता तिवारी	९८४६०६४६७७	सुनिता तिवारी	९८४६०६४६७७
१६	राधा कृष्ण थारु जनसेवा केन्द्र	दिनेश श्रेष्ठ	९८४८०२६२४६	जीतराम चौधरी	९८४८०५६६७७
१७	वेस बर्दिया	विष्णु थारु	९८५८०२२४०२	विष्णु थारु	९८५८०२२४०२
१८	कमैया महिला जागरण समाज	विरुणी थारु	९८६६८९८८९२	रामलाल चौधरी	९८४८०७३२७३

पुनःस्थापना तथा पुनःनिर्माण

क्र.सं.	निकाय	प्रमुख	सम्पर्क नं.	विपद् फोकल व्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	शहरी विकास तथा भवन निर्माण बिभाग, संघिय आयोजना कार्यान्वयन इकाई नेपालगँज	विजय केशर खनाल	९८५८०२०२६४	गोविन्द प्रसाद सुवेदी	९८५८०६०२६४
२	जि.स.स.को कार्यालय	कृष्ण थापा	९८५८०२२९२२	राम बहादुर थापा	९८४८०१३१७७
३	गुलरिया नगरपालिका	ओमकार शाह	९८५८०२२९२२	विशाल पौडेल	९८४३७०२८७६
४	बाँसगढी नगरपालिका	नोखिराम ओली	९८५८०७१११११	बलराम पौडेल	९८५११९५८९८
५	बारबर्दिया नगरपालिका	धर्मराज न्यौपाने	९८५८०६८३३५	प्रकाश शाही	९८५८०२७९५७
६	मधुवन नगरपालिका	मान बहादुर गिरी	९८५८०७०१११	धर्मराज डाँगी	९८५८०३६६६२
७	ठाकुरबाबा नगरपालिका	नारायण प्रसाद ढकाल	९८५८०८१५११	ज्ञानबहादुर थापा	९८४४८२२६८७
८	राजापुर नगरपालिका	दशरथ बुढा	९८५८०६९१११	खुशीराम थारु	९८४८१७०५८१
९	बढैयाताल गाउँपालकिा	अर्जुन सुवेदी	९८५८०२०४४३	विष्णु पौडेल	९८४८०२२०६०
१०	गेरुवा गाउँपालिका	नर बहादुर चन्द	९८५८०९०४४१	टंकर रोकाया	९८६८२५२४२४
११	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	प्रकाश शाह	९८५८०२१०९४	मनराज पुन	९८६०३५७७०५
१२	डिभिजन वन कार्यालय	विजयराज सुवेदी	९८५८०२६६७७	द्रोण शर्मा	९८५८०२६६८४
१३	नेपाल टेलिकम	जितराज श्रेष्ठ	९८५८०२३६९९	धर्मदेव दनुवार	९८५८०२०१९१
१४	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९
१५	थारु महिला उत्थान केन्द्र	प्रिज्मासिह थारु	९८५८०२१४५७	प्रिज्मासिह थारु	९८५८०२१४५७
१६	कमैया महिला जागरण समाज	विरुणी थारु	९८६६८९८८९२	रामलाल चौधरी	९८४८०७३२७३
१७	प्लान नेपाल	मिना पराजुली	९८०२०२०४६९	अम्बिका प्रसाद तिमिल्सेना	९८०१८०१२६८, ९८४८४२२१३९
१८	एक्सनएड नेपाल	सुनिता तिवारी	९८४६०६४६७७	सुनिता तिवारी	९८४६०६४६७७

अनुसूची-३ हेभी इक्यूपमेन्टको विवरण

क. स्थानीय तहमा रहेका :

क्र.स.	संस्थाको नाम	ठेगाना	साधन			
			टिप्पर	स्काभेटर	भ्याकु लोडर	रोलर
१	गुलरिया नगरपालिका	गुलरिया	२	१	०	१
२	बारबर्दिया नगरपालिका	बारबर्दिया	१	०	१	१
३	राजापुर नगरपालिका	राजापुर	१	१	१	२
४	ठाकुरबाबा नगरपालिका	ठाकुरबाबा	०	२	१	१
५	बाँसगढी नगरपालिका	बाँसगढी	१	१	१	१
६	मधुवन नगरपालिका	मधुवन	१	१	१	१
७	बढैयाताल गाउँपालिका	बढैयाताल	१	०	०	०
८	गेरुवा गाउँपालिका	गेरुवा	०	०	१	०

ख. निर्माण व्यवसायीसंग रहेका:

सि.नं.	स्थानीय तहको नाम	फर्मको नाम	उपकरण	संख्या	सम्पर्क व्यक्ति	फोन नं.
१	गुलरिया न.पा.	यादव कन्स्ट्रक्सन	टिप्पर	२	अशोक यादव	९८५८०२३३०९
			व्याकुलोडर	२		
			इस्काईभेटर	१		
२		जय धनन्जय निर्माण सेवा/श्याम ज्ञान एण्ड सन्स कन्स्ट्रक्सन प्रा.लि.	टिप्पर	२	भेषराज पौडेल/ सि.के.पौडेल	९८५८०२०३६ ९८४९०५९८८६
			व्याकुलोडर	२		
			इस्कभिटर	१		
३		पौडेल विल्डर्स	टिप्पर	२	हेमन्त पौडेल	९८५८०२७४८८
			व्याकुलोडर	१		
४		मार्क कन्स्ट्रक्सन	टिप्पर	२	रेशम गिरी	९८५८०२८२५८
			व्याकुलोडर	१		
५		जय वागेश्वरी निर्माण सेवा	टिप्पर	२	गोविन्द कंडेल	९८४८१४५५९१
			व्याकुलोडर	१		९८५१०९४८७६
१	मधुवन न.पा.	कुसुमा देवी निर्माण सेवा	इस्काईभेटर	१	मान बहादुर जुम्लीमगर	९८४८०४६८१७
			टिप्पर	२		
			व्याकुलोडर	१		
२		नमुना कन्स्ट्रक्सन	इस्काईभेटर	१	अमर भण्डारी	९८४८०४६६१२
			टिप्पर	४		
			व्याकुलोडर	२		
१	ठाकुरबाबा न.पा.	मेनका कन्स्ट्रक्सन	इस्काईभेटर	१	तिलक लम्साल	९८५८०२७३८०
			टिप्पर	४		
			व्याकुलोडर	२		
२		गौली निर्माण सेवा	व्याकुलोडर	१	रमेश गौली	९८५८०५४३०५
		अमर कन्स्ट्रक्सन	व्याकुलोडर	१	विकास के.सी.	९८६३०८५३३८
१	बारबर्दिया न.पा.	जे.ई.निर्माण सेवा	व्याकुलोडर	१	जनक विष्ट	९८५१०७७८७१
२		कन्काई कन्स्ट्रक्सन	व्याकुलोडर	१	निर्मल कुमार बुढाक्षेत्री	९८५८०२७७६१
३		श्री सदा शिव कन्स्ट्रक्सन	टिप्पर	१	दिपेन्द्र बस्नेत	९८५८०२५३९९
			व्याकुलोडर	१		
१	बाँसगढी नगरपालिका	भेटघाट निर्माण सेवा	टिप्पर	२	नर बहादुर वली	९८५८०२०११४
			इस्काईभेटर	१		
			व्याकुलोडर	२		
		सुर्खेती खड्का निर्माण सेवा	व्याकुलोडर	३	कुल बहादुर खड्का	९८४८०६६८९९
			टिप्पर	३		
		आर सि बिल्डर्स	टिप्पर	१	बिष्णु राना	९८५८०७३२७३
			व्याकुलोडर	१		

सि.नं.	स्थानीय तहको नाम	फर्मको नाम	उपकरण	संख्या	सम्पर्क व्यक्ति	फोन नं.
१	बढैयाताल गा.पा.	विजय कन्स्ट्रक्सन विना सप्लायर्स	टिप्पर	२	राजेन्द्र श्रेष्ठ	९८४८१११५५४
			व्याकुलोडर	१		
१	राजापुर	बीरेन्द्र अम्मर निर्माण सेवा	इस्काईभेटर	१	नारायण क्षेत्री	९८५८०२११०८
			टिप्पर	२		
			व्याकुलोडर	१		
२		तुलसी निर्माण सेवा	इस्काईभेटर	१	टिकाराम पौडेल	९८५८०२५१२९
			टिप्पर	२		
			व्याकुलोडर	१		
३		तिमिल्सेना विल्डर्स	ग्रेडर	१	सन्तोष तिमिल्सेना	९८५८०२५०८७
			टिप्पर	१		
			व्याकुलोडर	१		
४		चित्र कन्स्ट्रक्सन	टिप्पर	२	सन्त गिरी	९८५१२१७५२२
			व्याकुलोडर	१		
५		डि.वि. निर्माण सेवा	व्याकुलोडर	१	दिल बहादुर चौधरी	९८५८०३२४७५
१	गेरुवा	निरौला विल्डर्स	व्याकुलोडर	१	राज कुमार चौधरी	९८५८०२५२९०

अनुसूची-४ खोज तथा उद्धारमा प्रयोग हुने डुङ्गाको विवरण

क्र.सं.	डुंगाको विवरण			डुंगा रहेको स्थान	डुंगाको स्वामित्व रहेको निकाय	सहयोग
	रबरबोट	मोटरबोट	जम्मा			
१	२	०	२	जिल्ला प्रशासन कार्यालय DDMC	DDMC	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
२	१	०	१	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी मगरागाडी उपशाखा, बारबर्दिया वडा नं. ६	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी मगरागाडी उपशाखा	
३	१	०	१	वारवर्दिया नगरपालिकाको कार्यालय	वारवर्दिया नगरपालिका	
४	१	०	१	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, बर्दिया	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
५	१	०	१	बएँ द्यइए राजापुर नपा. ४	APF BOP, राजापुर	
६	१	०	१	गेरुवा गाउँपालिका	APF BOP, गेरुवा गापा	
७	१	०	१	मधुवन नगरपालिका वडा नं.१ पथ्थरवोम्फी	वडा विपद् व्यवस्थापन समिति वडा-१	CSDR
८	२	०	२	राजापुर नपा वडा नं. १० मभ्रुरा	वडा विपद् व्यवस्थापन समिति-१	NRCS/CSDR
९	२	०	२	राजापुर नपा वडा नं. १ प्रेमनगर	वडा विपद् व्यवस्थापन समिति-१	NRCS/CSDR
१०	१	०	१	राजापुर नपा वडा नं. ७ भिम्मापुर	वडा विपद् व्यवस्थापन समिति-७	NRCS/CSDR
११	१	०	१	राजापुर नपा वडा नं. ४ संघर्षनगर	वडा विपद् व्यवस्थापन समिति-४	NRCS
१२	०	१	१	सप्रब नेपाल ३१ नं गण हे.क्वा.	DDMC/DEOC	WFP सहयोग
१३	०	१	१	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म	DDMC/DEOC	WFP सहयोग
१४	०	१	१	जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया	DDMC/DEOC	NEOC

अनुसूची-५ जिल्ला प्रहरी कार्यालय र मातहतका सुरक्षा युनिटहरु

सि.नं.	प्रहरी ईकाईको नाम	दर्जा	नामथर	कार्यालयको ऋरग नं.
१	जि.प्र.का. बर्दिया	प्र.उ.	प्रविण धिताल	९८५८०३५५५५
२	जि.ट्रा.प्र.का. बर्दिया	प्र.नि.	सुधिर कुमार खड्का	९८५८०९०२२७
३	स.प्र.से.बर्दिया	प्र.ब.ना.नि.	राजन कुमार मल्ल	९८६९९६८६९९
४	का.सु.गार्ड बर्दिया	प्र.ब.ना.नि	नरसिंह खत्री	९८६९९६८८८९
५	प्रहरी चौकी महम्मदपुर बर्दिया	प्र.ब.ना.नि.	रमेश कुमार के.सी..	९८६९९६८६८८
६	प्रहरी चौकी खैरापुर "क" बर्दिया	प्र.स.नि.	लोकेन्द्र राज आर.सी.	९८६९९६८६९०
७	प्रहरी चौकी खैरापुर "ख" बर्दिया	प्र.ह.	बिजयभान यादव	९८६९९६८६९८
८	प्रहरी चौकी सुरजपुर बर्दिया	प्र.स.नि.	अम्मर बहादुर वली	९८६९९६८६८९
९	इ.प्र.का. मथुरा बर्दिया	प्र.ना.नि.	नर बहादुर बिष्ट	९८६९९६८६९७
१०	प्र.जि.अ.नि.गार्ड बर्दिया	प्र.ब.ह.	रन्जर भण्डारी	९८६९९६८६९३
११	जि.अ.स. तथा सु.प्र.ई. बर्दिया	प्र.स.नि.	लिल बहादुर राना	९८६९९६८६९४
१२	इ.प्र.का. राजापुर बर्दिया	प्र.ना.उ	सागर बोहरा	९८५८०२७३३३
१३	इ.प्र.का. गोडियाना बर्दिया	प्र.स.नि.	गणेशमान चौधरी	९८५८०९०५४१
१४	प्र.चौ.खैरिचन्दनपुर बर्दिया	प्र.स.नि.	धर्म बहादुर बुढाक्षेत्री	९८५८०९०५२०
१५	प्र.चौ.भिम्मापुर बर्दिया	प्र.स.नि.	प्रबिन खड्का	९८५८०९०५२१
१६	अ.प्र.पोष्ट बालाबजार नयाँगाउ बर्दिया	प्रा.प्र.स.नि	प्रेम बहादुर कुमाल	९८५८०८८५३०
१७	इ.प्र.का.मैनापोखर बर्दिया	प्र.नि.	लोकेन्द्र सिंह ठगुन्ना	९८५८०४२१००
१८	प्र.चौ.जमुनी बर्दिया	प्र.ना.नि.	ऋषिराज खड्का	
१९	प्र.चौ.कालिका बर्दिया	प्र.स.नि.	मोहन बिष्ट	९८५८०९०५१६
२०	प्र.चौ.शितलाबजार बर्दिया	प्र.स.नि.	कर्णनाथ योगी	९८५८०४३१००
२१	इ.प्र.का.बगनाह भुरिगाउ बर्दिया	प्र.नि.	नवराज बहादुर शाही	९८५८०९०५३५
२२	प्र.चौ.सुर्यपटुवा बर्दिया	प्र.स.नि.	धन बहादुर खड्का क्षेत्री	९८५८०९०५२३
२३	अ.प्र.पोष्ट ठाकुरद्वारा बर्दिया	प्र.स.नि.	राज कुमार सुनार	९८६९९६८६९५
२४	अ.प्र.पोष्ट बकुवा बर्दिया	प्र.स.नि.	डिल बहादुर वली	९८५८०३५१६६
२५	इ.प्र.का.बानियाभार बर्दिया	प्र.नि.	मनिष श्रेष्ठ	९८५८०८९१०५
२६	इ.प्र.का.जयनगर बर्दिया	प्र.ना.नि.	शशिराम वली	९८५८०९०५३४
२७	इ.प्र.का.मोतिपुर बर्दिया	प्र.नि.	रुपेश शाह	९८५८०९०५३७
२८	प्र.चौ.कतर्नियाघाट बर्दिया	प्रा.प्र.स.नि.	दिप राज रोकाय	९८५८०९१३३३
२९	प्र.चौ. लक्ष्मणा बर्दिया	प्रा.प्र.स.नि.	चित्र बहादुर बुढा क्षेत्री	९८६४२८३२६५
३०	प्र.चौ.चेपाङ् बर्दिया	प्र.स.नि.	माधव प्रसाद खतिवडा	९८६९५४७६७०
३१	अ.प्र.पोष्ट ककौरा बर्दिया	प्र.ब.ह.	धिरेन्द्र बहादुर अधिकारी	९८६९९६८६९६
३२	इ.प्र.का. ढोढरी बर्दिया	प्र.नि.	बिष्णु प्रसाद श्रेष्ठ	९८५८०९०५२९
३३	इ.प्र.का.सानोश्री बर्दिया	प्र.ना.नि.	बिष्णु बहादुर महतारा	९८५८०९०५३९
३४	प्र.चौ.ताराताल बर्दिया बर्दिया	प्र.स.नि.	खगेन्द्र कुमार खत्री	९८६९९६८६९१
३५	प्र.चौकी कोठियाघाट बर्दिया	प्र.स.नि.	मनिराम गुरुङ	९८५८०९०५२५
३६	प्र.चौकी धनौरा बर्दिया	प्र.स.नि.	दुर्गा बहादुर शाही	९८५१२८४२८८
३७	इ.प्र.का. पाताभार बर्दिया	प्र.नि.	राजेन्द्र बहादुर के.सी	९८५८०९०१११
३८	प्रहरी चौकी मनाउ बर्दिया	प्र.स.नि.	जन्मजय शाही	९८५८०९०५२२
३९	प्रहरी चौकी पशुपतिनगर बर्दिया	प्र.स.नि.	लोकमान ताम्राकार	९८५८०४७१००

अनुसूची–६ सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल र मातहतका सुरक्षा युनिटहरु

सि.नं.	स.प्र.बल. नेपाल युनिटको नाम	दर्जा	नामथर	सम्पर्क नम्बर
१	नं. ३१ गण हेडक्वाटर	सप्रउ	चित्राङ्गत दहाल	९८५१२६०६४०
२	सुरक्षा वेश मानखोला	सप्रनानि	जोख बहादुर के.सी.	९८७४७८७३९३
३	सुरक्षा वेश मानखोला	सप्रनानि	जोख बहादुर के.सी.	९८७४७८७३९३
४	द्यइए सानोडाँफे	सप्रनानि	अम्मर बहादुर थापा	९८४६०८०७३१
५	द्यइए जमुनी	सप्रनि	सुमन कुमार बि.क.	९८५१२५९५७२
६	द्यइए फुटाहा	सप्रनानि	सुर्य बहादुर वली	९८५१२५८१५५
७	प्रस्तावित सीमा सुरक्षा गुल्म कण्ठपुर	सप्रनाउ	दिपक कोइराला	९८५१०६८८६४
८	द्यइए कालाबन्जर	सप्रनानि	डिल बहादुर नेपाली	९८६८२१९५५४
९	द्यइए टेपरी	सप्रनानि	दिपक खनाल	९८४५२०९१७१
१०	द्यइए कट्टी	सप्रनि	कमल प्रसाद शर्मा	९८५८७८९१३०
११	द्यइए धर्मबस्ती	सप्रनानि	कालुराम नेपाली	९८४५१०१६७५
१२	फरवर्डवेश शुक्र वस्ती	सप्रनानि	भुपेन्द्र ब.खड्का	९८४१५२४७५४
१३	द्यइए शक्तिपुर	सप्रनानि	सुरेन्द्र मल्ल ठकुरी	९८४६०७३६५२
१४	द्यइए धनौरा	सप्रनि	जगन्नाथ जोसी	९८४८५१२८२१
१५	द्यइए भगरैया	सप्रनानि	धुर्व प्रसाद भुसाल	९८४७४८८३९०
१६	द्यइए झप्टी	सप्रनानि	गणेश बहादुर रोका मगर	९८४५०३५२७३
१७	द्यइए मानपुर टपरा	सप्रनि	केशव थापा	९८५१२५९१७२
१८	प्रस्तावित सीमा सुरक्षा गुल्म राजापुर	सप्रनाउ	अशोक विष्ट	९८५१२५८८६९
१९	द्यइए शंकरपुर	सप्रनानि	जित बहादुर थापा मगर	९८४४८०३८०४
२०	सुरक्षा वेश कतर्निया	सप्रनाउ	सिताराम पौडेल	९८५१२५८६६१

अनुसूची–७ स्वास्थ्य संस्थानहरुको विवरण

स्थानीय तह	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	स्वास्थ्य संस्था प्रमुखको नाम	पद	सम्पर्क नं.
गुलरिया नगरपालिका	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	शिव कुमार चौधरी	ज.स्वा.अ.	९८५८०७०५७०
	खैरापुर स्वा.चौ.	जनक नाथ योगी	ज.स्वा.नि.	९८४१०१९८३५
	आ.स्वा.के.पण्डीतपुर	आशा परियार	हे.अ.	९८४२६५५६५८
	आ.स्वा.के.कटी	रविन सुर्यवंशी	अ.हे.व.	९८४८१४५४२९
	आ.स्वा.के.तुलसीपुर	जित बहादुर श्रेष्ठ	हे.अ.	९८४८०३४२२८
	आ.स्वा.के.बालापुर	राज थारु	ज.स्वा.नि.	९८६८०४५२९७
	आ.स्वा.के.गुलरिया	दिलिप यादव	ज.स्वा.नि.	९८०२५४४८१६
	आ.स्वा.के.चौगुर्जी	प्रिया यादव	अ.हे.व.	९८६९९७५८५६
	आ.स्वा.के.आशापुर	ईच्छा यादव	अ.हे.व.	९८६६७६०६२०
	मथुराहरद्वार स्वा.चौ.	कमल भट्टराई	ज.स्वा.नि.	९८५८०४६३६५
	आ.स्वा.के.कालाबन्जर	कश्यप अधिकारी	हे.अ.	९८४५६१४६५९
	आ.स्वा.के.कटी लालपुर	रन्जन सुर्यवंशी	ज.स्वा.नि.	९८४८२१७३७७
	मोहम्मदपुर स्वा.चौ.	नारायण प्रसाद पोखरेल	ज.स्वा.नि.	९८४८०७९४८९

स्थानीय तह	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	स्वास्थ्य संस्था प्रमुखको नाम	पद	सम्पर्क नं.
बारबर्दिया नगरपालिका	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	गोविन्द पौडेल	ज.स्वा.नि.	९८४८०३५९५२
	आ.स्वा.के.पहाडीपुर	लाल बहादुर चौधरी	सि.अ.हे.व.	९८०४५४०९०३
	आ.स्वा.के.कुमरागाउँ	रामेश्वर थारु	सि.अ.हे.व.	९८०४५४५४५०
	बनियाभार स्वा.चौ.	मधु ज्ञवाली	ज.स्वा.नि.	९८४८०२३६५९
	पदनाहा स्वा.चौ.	रमेश पौडेल	सि.अ.हे.व.अ.	९८६४९६९७०६
	आ.स्वा.के.जवदहवा	कमल आचार्य	सि.अ.हे.व.अ.	९८४८१५४३६८
	बारबर्दिया नगर अस्पताल	डा. सन्जय सोन्कार	मे अ	९८४९६६६१६९
	आ.स्वा.के.सिउनिया	सुमित थारु	अ.हे.व.	९८४४८८९१६८
	आ.स्वा.के.थानफेना	अजय थारु	सि.अ.हे.व.	९८६६९७४९६७
	आ.स्वा.के.कतर्निया	राम कुमार पाण्डे	अ हे ब	९८६८९१५८००
	धधवार स्वा.चौ.	जंग बहादुर चौधरी	सि अ हे ब	९८४८०२७६८५
	आ.स्वा.के.लम्कीफाँटा	हरिश कुमार डि.सी.	ज स्वा नि	९८४८३७१७९७
राजापुर नगरपालिका	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	गणेश प्रसाद अर्याल	सि अ हे ब	९८४८०६५२९७
	दौलतपुर स्वास्थ्य चौकी	केशर बहादुर सिंह	सि अ हे ब	९८४८४४३३९६
	नयाँगाउ स्वास्थ्य चौकी	भुपेन्द्र चौधरी	ज स्वा नि	९८४८०७३१५१
	प्रयागपुर आ.स्वा.के.	ईन्द्रजित चौधरी	सि अ हे ब	९८४९५११५९१
	राजापुर प्रा.स्वा.के.	डा.कृष्ण खनाल	मे अ	९८६३८०८३९९
	बदालपुर स्वा.चौ.	तेज बहादुर थारु	सि अ हे ब	९८६८१११४१३
	न.स्वा.के.त्रिवेणीवजार	सरोज चौधरी	अ हे ब	९८४१८७९९२१
	मानपुर टपरा स्वा.चौ.	डिल्ली प्रसाद खनाल	सि अ हे ब	९८४४८२२४३२
	रामपुर आ.स्वा.के.	खिम बहादुर बुढा	सि अ हे ब	९७४७६०४५५५
	धोविनपुर आ.स्वा.के.	बिवेक अधिकारी	अ हे ब	९८४८२२१३७३
	भिम्मापुर स्वा.चौ.	राजेन्द्र शाह	ज स्वा नि	९८४८८९०१९८
	खैरी चन्दनपुर स्वा.चौ.	गंगाराम चौधरी	ज स्वा नि	९८४९६५१११५
बाँसगढी नगरपालाक	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	महेश थारु	ज स्वा नि	९८४८०२२६०४
	आ.स्वा.के.चेपाङ्ग	पुष्पा सिंह ठकुरी	अ हे ब	९८४२६७०४६८
	बेलवा स्वा.चौ.	बल बहादुर चौधरी	ज स्वा नि	९८५८०७२३०७
	न.स्वा.के.राँझा	विनिता भट्टराई	अ हे ब	९८६३३१७०१९
	आ.स्वा.के.पुष्पनगर	सागर थारु	सि अ हे ब	९८६६७१९०३१
	आ.स्वा.के.बठुवा	लालबीर सार्की	सि अ हे ब	९८४८३५९४०१
	आधारभुत अस्पताल बाँसगढी	डा. प्रेम वली	मे अ	९८४३६४९१५५
	आ.स्वा.के.दमौली	चेता शाह	अ हे ब	९८६६८४१२९०
	डेउढाकला स्वा.चौ.	हुमनाथ देवकोटा	सि अ हे ब	९८४८०७००२३
	आ.स्वा.के.ककौरा	सरोज पौडेल	ज स्वा नि	९८४८२२११२८
	आ.स्वा.के.माछागढ	राम कुमार थारु	ज स्वा नि	९८६६७१६२१४
	न.स्वा.के.थुमनी	यामुना कुमारी ओली	सि अ हे ब	९७६८२४६१५९

स्थानीय तह	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	स्वास्थ्य संस्था प्रमुखको नाम	पद	सम्पर्क नं.
मधुवन नगरपालिका	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	गिता घिमिरे	ज स्वा अ	९८४४७५८८२२
	सुर्यपटुवा स्वा.चौ.	पुर्ण बहादुर न्यौपाने	सि अ हे ब	९८५८०२६२६५
	आ.स्वा.के.फुलबारी	राम कुमार चौधरी	सि अ हे ब	९८४८०२१५२६
	आ.स्वा.के.बालकुमारी	अजय चौधरी	अ हे ब	९८६८३७२७४७
	ढोढरी स्वा.चौ.	टंक प्रसाद गडतौला	सि अ हे ब	९८५८०५९२६१
	आ.स्वा.के.शक्तिपुर	सिर्जना टमटा	अ हे ब	९८४९१४५९३४
	सानोश्री स्वा.चौ.	डा.कुलदिप यादव	मे अ	९७४५५४३१२४
	ताराताल स्वा.चौ.	केशव प्रसाद महतो	सि अ हे ब	९८४८०३४२९१
	आ.स्वा.के.दुर्गापुर	सिता पुरी	सि अ हे ब	९८४८८०६९७२
	आ.स्वा.के.धर्मवस्ती	ज्ञानेन्द्र पाण्डे	सि अ हे ब	९७४४२६१७३०
ठाकुरबाबा नगर पालिका	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	बिष्णु प्रसाद ज्ञवाली	सि अ हे ब	९८५८०२६१९९
	स्वा.चौ.नेउलापुर	पुर्ण प्रसाद जैसी	ज स्वा नि	९८६८१६२२७३
	आ.स्वा.के.रानीपुर	निर्मला खडका	अ हे ब	९८६८३८०१५३
	आ.स्वा.के.गोदाना	उद्धव राज शर्मा	सि अ हे ब	९८६७६९०४५६
	स्वा.चौ.बगनाहा	कृपाराम गडतौला	सि अ हे ब	९८६६८०१७५०
	आ.स्वा.के.बन्कट्टी	जानकी न्यौपाने	सि अ न मि	९८६६८४४४११
	स्वा.चौ.शिवपुर	राजेन्द्र प्रसाद सुवेदी	ज स्वा नि	९८६८००५२४७
	आ.स्वा.के.मोहनपुर	उषा कुमारी चौधरी	सि अ हे ब	९८४८०४१४११
	स्वा.चौ.ठाकुरद्वारा	ओम बहादुर चुनारा	सि अ हे ब	९८६८२२०३११
	आ.स्वा.के.ठाकुरद्वारा	लक्ष्मी वडुवाल	सि अ न मि	९८६४९०१८०८
बढैयाताल गाउँपालिका	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	विष्णु पौडेल	ज स्वा नि	९८५८०२००७९
	आ.स्वा.के.डाँफे	लेखपाल यादव	अ हे ब	९८४२३०८१९०
	स्वा.चौ.जमुनी	चेत नारायण काफ्ले	सि अ हे ब	९८५८०२४५९०
	प्रा.स्वा.के.सोरहवा	डा.सुवर्ण श्रेष्ठ	मे अ	९८४००५१२९१
	आ.स्वा.के.खैरेनी	पुष्प वली	अ हे ब	९८४८१२७०४४
	आ.स्वा.के.बढैया	किरण के.सी.	हे.अ.	९८४५९५३१०२
	स्वा.चौ.मैनापोखर	टोल प्रसाद लामिछाने	सि अ हे ब	९८५८०२५३७५
	आ.स्वा.के.तिल्काना	पशुपति ज्ञवली	सि अ हे ब	९८४१८८१५०६
	स्वा.चौ.कालिका	राजेन्द्र बहादुर थापा	सि अ हे ब	९८४८०२५०१७
	आ.स्वा.के.टेशनपुर	अनुप सिंह थारु	हे.अ.	९८००५६५३४८
गेरुवा गाउँपालिका	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	नारायण प्रसाद भण्डारी	ज स्वा नि	९८४८४४९१३४
	आ.स्वा.के.वगहीपुर	निरुता कुमारी रावत	अ न मि	ढडद्धडद्दठघण्द्ध
	आ.स्वा.के.पाताभार	अशोक वैद्य	अ हे ब	९८५८०५८९१०
	पाताभार स्वा.चौ.	भुपेन्द्र बहादुर शाही	सि अ हे ब अ	९८६६७५०१६५
	गोला स्वा.चौ.	बसन्ती कुमारी शाही	सि अ हे ब अ	९८६८५६४६२९
	पशुपतिनगर स्वा.चौ.	सोम प्रसाद चौधरी	ज स्वा नि	९८४८२९६६७७
	मनाउ स्वा.चौ.	नन्द राज शर्मा	ज स्वा नि	९८४८१७७७३२

अनुसूची–८ एम्बुलेन्सहरुको विवरण

Local Level	Ward	Organization Name	Ambulance Driver Details		GPS	वर्ग
			DriverName	Contact No		
Gulariya	5	Nepal Red Cross Society	Dayal Das Tharu	9868141412		ग
	6	Bardiya Hospital	Shyam Prasad Chaudhary	9848066312		ग
	6	Bardiya Hospital	Kiran Prasad Kurmi	9819515546		ग
	1	Khairapur HP	Khidulal Chaudhary	9848217391	GPS	ख
Madhuwan	1	Suryapatuwa HP	Ramphal Tharu	9864971480		ग
	3	Maya Sadan Clinic	Ramesh Tharu	9800510302		ग
	6	Nepal Red Cross Society	Basant Kumar Mahato	9848200722		ग
	6	Nepal Red Cross Society	Suman Tharu	9868050525		ग
	6	Bagalamukhi Cooperative	Phiruwa Tharu	9848083984		ग
	7	Taratal HP	Bel Bahadur Chhetri	9868960497		ग
Rajapur	2	Sahid Pratishthan Nayagaun	Chandra Bahadur Tharu	9814546409		ग
	4	Rajapur PHC	Chandrika Lohati	9868106980		ग
	4	Mansarobar Polyclinic	Sajjan Tharu Chaudhary	9868021072		ग
	5	Badalpur HP	Govind Kumar Tharu	9863575424		ख
	6	Yunic Nepal	Dipulal Tharu	9848067470		ग
	6	Manpur Tapara HP	Prabin Chaudhary	9866641307		ग
	10	Nepal Red Cross Society	Raj Kumar Chaudhary	9868141413		ग
Geruwa	3	Geruwa RM	Amar Rokaya	9840485304		ग
Thakurbaba	1	Neulapur HP	Bhiseram Tharu	9848145066		ग
		Redcross Bagnaha	Dipak Rana	9744391900		ग
	8	Thakurdwara HP	Kulram Tharu	9869519100		ग
Barbardiya	4	Padnaha HP	Balakram Tharu	9869968910		ग
	6	Nepal Red Cross Society	Ramsaran Tharu	9848254080	GPS	ख
	6	Nagar Hospital Barbardiya	Ram Bahadur Tharu	9766662801		ख
	8	Buddhabhumi Nepal	Ashok KC	9858025858		ग
	8	Buddhabhumi Nepal	Prakash Saru Magar	9848254080		ग
	10	Dhadhawar HP	Jangali Tharu	9869966801		ग
Bansgadhi	5	Nagar Hospital Bansgadhi	Gopal Jaisi	9812417073	GPS	ख
Badhaiyatal	3	Sorahawa PHC	Amir Hasan Ansari	9812597558		ग
		Badhaiyataal RM	Santaram Tharu	9848092575	GPS	ख

अनुसूची-९ राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संघसंस्थाहरु

क्र.स	कार्यालय/निकाय	प्रमुखको नाम	सम्पर्क नं.	फोकल व्यक्ति	सर्म्पक नम्वर
१	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९
२	गैसस महासंघ	प्रिज्मासिह थारु	९८५८०२१४५७	प्रिज्मासिह थारु	९८५८०२१४५७
३	नेपाल पत्रकार महासंघ	यादव आचार्य	९८४८०२७५५४	यादव आचार्य	९८४८०२७५५४
४	युनिसेफ	राजेश मगर	९८५११५९१३५	रुद्र खड्का	९८५५०५६२८६
५	विश्व खाद्य कार्यक्रम	पदम शाही	९८४८०२९६४०	पन्नमान महर्जन	९८५१०३०३०८
६	एक्सन एड् नेपाल	सुनिता तिवारी	९८४६०६४६७७	सुनिता तिवारी	९८४६०६४६७७
७	राधाकृष्ण थारु जनसेवा केन्द्र	दिनेश श्रेष्ठ	९८४८०२६२४६	जीतराम चौधरी	९८४८०५६६७७
८	थारु महिला उत्थान केन्द्र	प्रिज्मासिह थारु	९८५८०२१४५७	प्रिज्मासिह थारु	९८५८०२१४५७
९	प्लान नेपाल	मिना पराजुली	९८०२०२०४६९	दुर्गा कुमारी क्षेत्री	९८४८०२९७००
१०	कमैया महिला जागरण समाज	बिरुणी थारु	९८६६८९८८९२	रामलाल चौधरी	९८४८०७३२७३
११	जनजागरण महिला संघ	गोमा शर्मा	९८४८०२५७१३	साधना थापा	९८०२५३५९१६
१२	सामाजिक विकास तथा अनुसन्धान केन्द्र वाके	बि एल भारती	९८४८०२०१५४	सुरेन्द्र ठगुन्ना	९८६२४६४३९०
१३	कारीतास नेपाल	खम्वसिह वस्नेत	९८४८०२०७६७	ठेगराम चौधरी	९८४८२१९५७४
१४	वेस बर्दिया	हरिद्धार थारु	९८४८३७१२०२	जगदीश चौधरी	९८४८५७८३१७
१५	माईति नेपाल	केशव कोइराला	९८५८०२४२७१	गायत्री रिमाल	९८४८२४४४९१
१६	बाँके युनेस्को क्लब	सपना शर्मा	९८४८०२२१५३	सपना शर्मा	९८४८०२२१५३
१७	केएर नेपाल	केशव दत्त भट्ट	९८४८४२६५४५	मानबहादुर डाँगी	९८५९०२६६०६
१८	भेरी वातावरणिय विशिष्टता समुह-विग्रुप	डम्बर सुनार	९८५८०६७०१५	दिनेश चौधरी	९८४८०२२४९३
१९	असल छिमेकी नेपाल	तेज शर्मा	९८४९१२३४७८	तेज शर्मा	९८४९१२३४७८
२०	स्याक नेपाल	शिवलाल पाण्डे	९८५८०२४८८५	शेषकान्त शर्मा	९८५८०८३३७०
२१	आड्रा नेपाल	तर्क थापा	९८५१२१४४३४	तर्क थापा	९८५१२१४४३४
२२	लुथरन वर्ल्ड फेडेरेशन	गोपाल दाहाल	९८५१०१६५२७	मानध्वज खत्री	९८५८४२३०२५
२३	प्राक्टिकल एक्शन नेपाल	बिक्रम राना	९८५८०५०७८३	रमेश गौतम	९८५७८३५३११

अनुसूची-१० पत्रकार/संचारकर्मीको विवरण

क्र.सं	नाम	कार्यरत संचारमाध्यम	फोन नम्वर	ईमेल
१	यादव आचार्य	पत्रकार महासंघ (अध्यक्ष)/अन्नपुर्ण पोस्ट	९८४८०२७५५४	bardiyanews@gmail.com
२	कमल पन्थी	कान्तिपुर दैनिक	९८५८०२२२८१	kkpanthi@gmail.com
३	निर्मल घिमिरे	नागरीक दैनिक	९८४८०२३३५०	nirmal.ghimire@gmail.com
४	ज्योती पन्थी	न्युज २४ टेलिभिजन	९८५८०२४०१०	jyotibardiya@gmail.com
५	डिल प्रकास गौतम्	नेपाल टेलिभिजन	९८५८०२१११९६	gautam43dp@gmail.com
६	यज्ञ प्रसाद सापकोटा	नयाँ पत्रिका दैनिक	९८४८०९३०११	sapkotapy@gmail.com
७	यमनाथ घिमिरे	लुम्विनीपत्र (कोषाध्यक्ष लुम्विनी प्रदेस)	९८५८०२१८८८	yam.ghimire@gmail.com
८	भावुक योगी	उज्यालो अनलाईन, टाईगर एफ.एम.	९८४८०५०९६१	vabukbfmnews@gmail.com
९	दुर्गा आचार्य	एभी न्युज टेलिभिजन	९८५८०२७०५३	durgadrl@gmail.com
१०	दिपक शर्मा	हिमालय टाईम्स दैनिक	९८४८०७९७००	newsdeepak@yahoo.com
११	शितल थापा	रामज्ञानु एफएम	९८४८०९६१९१	thapasital41@yahoo.com
१२	दीपकलाल श्रेष्ठ	चुरेकुञ्ज डटकम	९८५८०७७७७५	ppdk.rs@gmail.com
१३	मेनका चौधरी	रासस	९८५८०२२०१३	menka.bardia@gmail.com

१४	विष्णु तिमिल्सेना	समाचार पत्र दैनिक	९७४८००४५५०	bishnutimilsina@gmail.com
१५	सुदीप अधिकारी	राजधानी दैनिक	९८४८०२२६०८	sudipbfm@gmail.com
१६	मेघराज सिग्देल	हाम्रो भावना दैनिक	९८५८०२२२५७	meghrajsigdel@gmail.com
१७	संजय आचार्य	रेडीयो नेपाल	९८४८०२२७४२	sanjayacharya730@gmail.com
१८	मुरली गोडीया	सगरमाथा टेलिभिजन/बबई एफएम	९८६८०८११६४	murlinirdosh123@gmail.com
१९	मुकुन्द सुवेदी	हिमालय टेलिभिजन	९८४८०३५३६२	mukunda39@gmail.com
२०	सन्तोष पौडेल	गेरुवा कर्णाली पोष्ट	९८५८०६५८१८	spbardiya@gmail.com
२१	पुष्पा चौधरी	गुर्वावा एफ.एम.	९८४८०२९७१८	puspagurbaba@gmail.com
२२	शिवा शर्मा	कृषि टेलिभिजन	९८६८९६००३३	siwasharma2076@gmail.com
२३	मिन अधिकारी	रेडीयो साथी एफएम	९८६४३५४००५	
२४	राकेश वश्याल	चुरेकुञ्ज साप्ताहिक	९८४८०२५२३७	kpbrakesh@gmail.com
२५	विष्णु अधिकारी	शोधपत्र राष्ट्रिय दैनिक	९८५८०३८३६९	bishnuabs@gmail.com
२६	केशव कोईराला	ईमेज टेलिभिजन/राजापुर एफएम	९८४८२२२२३५	koirala.news@gmail.com
२७	रामप्रसाद चौहान	फरक समाचार	९८६८६८२०९२	
२८	कृष्ण भण्डारी	बढैयाताल टुडे	९८४८०६७३८३	bhandarikrishan123@gmail.com
२९	शरम चौधरी	प्राईम टीभी	९८४८०९५९७७	
३०	टिकाराम चौधरी	बबईन्युज डटकम	९८५८०६०५१६	
३१	ऋषि वाग्ले	ग्यालेक्सी फोर के टीभी	९८४२३१७७३०	
३२	गान्दिप कायस्त	कोठियाघाट साप्ताहिक	९८६०२८०६४४	bikaramkayastha55@gmail.com
३३	मान वहादुर चौधरी	अख्वारी पाक्षिक	९७४८०१८५८८	maninsec@gmail.com
३४	प्रशान्त टण्डन	बर्दिया न्युज	९८५८०२०१००	ptandan2042@gmail.com
३५	होमेन्द्र थापा	बबई साप्ताहिक	९८४८१३२०४०	homendra2021@gmail.com
३६	हरि गुरुङ	प्राईम टेलिभिजन/चुरेकुञ्ज	९८६८९८४०४८	gurunghari421@gmail.com
३७	पुस्कर काफ्ले	टीभी टुडे/गेरुवा अपडेट	९८४८०७३४२९	
३८	प्रकाश पौडेल	कृष्णसार अनलाईन	९८४८०५५५०५	prakashpaudel492@gmail.com
३९	अफजल खान	जी नेपाल टीभी	९८५८०२४७८४	afzal44482@gmail.com

अनुसूची-११ हेलिप्याड र हेलिकप्टर बस्ने सक्ने स्थानहरुको विवरण

क) हेलीप्याड विवरण :

क्र.सं.	स्थानीय तहको नाम	वडा नं	टोल/बस्तीको नाम	अवस्थित (अक्षांश र देशान्तर)
१	ठाकुरबाबा नगरपालिका	९	ठाकुरद्वारा नेपाली सेनाको व्यारेक	28°27'18.05'N 81°14'33.54'E
२	गुलरिया नगरपालिका	४	नेपाली सेनाको क्याम्प	28⁰13'24.65 N 81⁰20'03.81 E
३	बारबर्दिया नगरपालिका	१	बानियाभार	28⁰21'21.04 N 81⁰20'24.12 E
४	राजापुर नगरपालिका	६	अ.स.द.च.मावि.को खुल्ला मैदान	28⁰25'44.06 N 81⁰05'39.89 E
५	बाँसगढी नगरपालिका	५	नेरामावि नजिकै खुल्ला चौर	28⁰14'23.23"N 81⁰31'10.94"E

ख) हेलिकप्टर बस्न सक्ने स्थानहरुको विवरण :

क्र.स.	स्थानीय तहहरु	वडा नं.	हेलिकप्टर वस्न सक्ने स्थान
१	गुलरिया नगरपालिका	२	कृष्णसार संरक्षण क्षेत्र
२		४	कवर्ड हल खेल मैदान
३		५	सिचाइ कार्यालयको मैदान
४		६	गुलरिया न.पा. खेल मैदान
५		१२	कुम्भर प्रा.वि.विक्री, नेरामावि भैसाहीको मैदान
६	बारबर्दिया नगरपालिका	३	वडा नं. ३ को कार्यालयको मैदान
७		४	पञ्जयन्य मा.वि. पदनाहा
८		६	अंशुवर्मा मा.वि. जयनगर, सदाशिव बहुमुखी क्यापस
९		९	वैदी खेल मैदान
१०	मधुवन नगरपालिका	१	सरस्वती प्रा.वि.पथरवोझी, त्रिभुवन मा.वि.सुर्यपटुवा
११		३	सामुदायिक भवन भगैयाको कम्पाउण्ड
१२		६	गुराँस मा.वि.को खुल्ला मैदान
१३		८	सुक्र मा.वि.को खुल्ला मैदान
१४		९	धर्म ज्योति मा.वि.को खुल्ला मैदान
१५	ठाकुरबावा नगरपालिका	१	त्रिभुवन मा.वि.भुरीगाउँ
१६		३	चुरे मा.वि.को खेल मैदान
१७		६	सारदा मा.वि.को खेल मैदान
१८		९	ठाकुरबाबा मन्दिर परिसर, शिव दल गणको खुल्ला मैदान
१९	राजापुर नगरपालिका	४	अ.स.द.च.मावि.को खुल्ला मैदान
२०		१०	जनचेतना मा.वि. मंगलपुर
२१	बासँगढी नगरपालिका	५	ने.रा.मा.वि. लक्ष्मणपुर
२२	गेरुवा गाउँपालिका	२	एकप्रयि उ.मा.वि.पाताभार
२३		३	कालिका प्रा.वि.पाताभार
२४		४	जनता मा.वि. गोला,ने.रा.मा.वि.गोला
२५		६	जनकल्यण प्रा.वि.मनाउ, नेरा गणेश प्रा.वि.मनाउ
२६		१	अमर ज्योति मा.वि.जमुनि, विरभद्र मा.वि.जमुनि
२७	बढैयाताल गाउँपालिका	५	खैरेनी फाटाँ सामुदायिवन को खेल मैदान
२८		६	सर्वेदय नि.मा.वि. खेल मैदान
२९		७	पशुपतिबजार खेल मैदान
३०		९	मुनाल वस्तीको खुल्ला मैदान

अनुसूची-१२ दमलको विवरण

निकाय	कार्यालयको फोन नं.	चालकको नाम	मोबाइल नं.	चालकको व्यक्तिगत नं.
गुलरिया नगरपालिका	०८४-४२०४४४	सरिफ अहमद जोलाह	९८१२४४४९३७	९८१२४४४९३७
मधुवन नगरपालिका	०८४-४४०१११	राम बहादुर चौधरी	९८४८२१९००२	९८१४५०७७४०
राजापुर नगरपालिका	०८४-४६०१११	इन्द्र बहादुर चौधरी	९८६८२३६८४४	९८१४५७१७०७
बाँसगढी नगरपालिका	०८४-४०००० २	रमेश चौधरी	९७४८७२९४४५	

अनुसूची-१३ खोज तथा उद्धारका सामग्रीको विवरण
जिल्ला प्रहरी कार्यालय एवम् मातहतमाः

सि.नं.	कार्यालयको नाम	जि.प्र.का.मा मात्र भएको	मातहत सहित जम्मा	माग गरिएको संङख्या :
१	Backpack Water Pump	१	१	०
२	स्वटर	४	४	०
३	रेकर	४	४	०
४	चरी बन्चरो	२	२	२०
५	लाईफ ज्याकेट	५५	२२३	५०
६	Fire Extingusiser	०	२	२०
७	लेदरग्लोव्स	२५	३७	१००
८	क्याराविन	१०	१२	०
९	सेफ्टी हेल्मेट	५५	११७	१००
१०	गम बुट	१०	४०	५०
११	हेड सर्च लाईट	०	३	५०
१२	रेस्क्यु हेम्बर	२	६	१०
१३	हसिया	१६	३१	५०
१४	बेल्चा	२७	८३	५०
१५	फरुवा	९	५८	५०
१६	बाल्टी	३०	६१	२५
१७	फोकस लाईट	४	१२	२०
१८	साधारं डवल आरा	३	८	५
१९	बन्चरो	३	१५	१५
२०	गल	३	२०	२०
२१	रेन्कोट	०	१५	८०
२२	स्टेचर	१०	१९	५०
२३	त्रिपाल	३५	४०	१००
२४	सिल्भर भऱ्यां	२	२	२०
२५	ईलोक्ट्रोनिक चेन आरा	२	२	५
२६	डोरी	५	२९	१०
२७	गैटी	३०	५३	२०
२८	मोटेरेवल रबर बोर्ड	१	०	०
२९	ट्युव	९	०	२०
३०	कोदालो	०	०	५०
३१	मेघापोन	३	०	१०
३२	Forment tent	०	०	१०
३३	First aid box	०	०	१५
३४	ब्याक वाटर पम्प	०	०	२५

सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल र मातहत यूनिटहरुमाः ६

सि.नं.	सामाग्रीहरुको नाम	संख्या	अवस्था		कै.
			साबुत	बेसाबुत	
१	रबर ट्यूब	१४	८	६	
२	गैटी	६	६		
३	फरुवा	१४	७	७	
४	क्रोवर	१	१		
५	बन्चरो	१२	१२		
६	साबेल	२८	२१	७	
७	बारुण बाल्टी	२	२		
८	ठुलो आरा	१	१		
९	घन	१०	१०		
१०	ईमेरजेन्सी लाईट	!		१	
११	हेड लाईट	१३		१३	
१२	स्ट्रेचर	१०	८	२	
१३	फस्ट एड बक्स	६	६		
१४	दैविक उद्‌बार पंजा	६०	५०	१०	
१५	लाईफ ज्याकेट	८४	८४		
१६	क्लाईमिङ्ग डोरी	७	७		
१७	पावर सर्च लाईट	३		३	
१८	पानी बुट	३४०	२८०	६०	
१९	बोल्ड कटर	१	१		
२०	थ्रो-व्याग	१०	१०		
२१	फुट पम्प	२	१	१	
२२	क्याराविना/फिगर ड क्याराविना	२३	२३		
२३	प्लाष्टिक डोरी	९	६	३	
२४	बाल्टिन	२२	१८	४	
२५	आल्मोनियम भऱ्याङ्ग	३	३		
२६	मोटर बोट (कम्प्लिट सेट)	१	१		
२७	Petrol chain Saw	२	२		
२८	Chain for chain saw 18Ú	६	६		
२९	Spark plug	५	५		
३०	Air filter	५	५		
३१	Piston	१	१		
३२	Four Stroke Power Cutter-Rotary rescue	२	२		
३३	Electric Chain saw	१	१		
३४	Chain for chain saw 16Ú	३	३		
३५	Rotary Hammer Drill	१	१		
३६	22x540 Drill bit	३	३		
३७	Bull point bit	३	३		
३८	Collapsible Ladder	१	१		
३९	Hydraulic Hand Operated Combination toll	१	१		
४०	Reciprocating saw	१	१		
४१	Reciprocating saw Blade (१२',९',६')	२०/३५/२०	२०/३५/२०		
४२	Concrete Blade	६	६		
४३	Iron cutting Blade	६	६		
४४	Wood Cutting Blade	४	४		

सि.नं.	सामाग्रीहरुको नाम	संख्या	अवस्था		कैं.
			साबुत	बेसाबुत	
४५	Diamond Cutting Blade	३	३		
४६	BackPack Water Pump	१	१		
४७	रेकर	$	$		
४८	स्वटर	$	$		
४९	छालाको पंजा	$	$		
५०	सेप्टि हेल्मेट	*#	*#		
५१	चरी बन्चरो	@	@		

स.प्र.बल नेपाल नं.३१ गण को आम्दानीमा भई बि.ओ.पि.राजापुर बर्दियामा रहेका विपद् उद्धारका सामानहरुको विवरणः–

सि.नं.	सामाग्रीहरुको नाम	संख्या	अवस्था		कैं.
			साबुत	बेसाबुत	
१	रबर ट्यूब	१०	४	^	
२	गैटी	३	३		
३	फरुवा	१	१		
४	क्रोवर	१	१		
५	साबेल	६	६		
६	घन	२	२		
७	स्ट्रेचर	६	५	१	
८	फस्ट एड बक्स	२	१	१	
९	दैविक उद्बार पंजा	५०	४०	१०	
१०	लाईफ ज्याकेट	६२	६२		
११	क्लाईमिङ्ग डोरी	२	१	१	
१२	पानी बुट	२०	२०		
१३	क्याराविना/फिगर ड क्याराविना	२	२		
१४	प्लाष्टिक डोरी	५	५		
१५	सेप्टि हेल्मेट	४ क्षद्द्ज	४ क्षद्द्ज		

स.प्र.बल नेपाल नं.३१ गण को आम्दानीमा भई बि.ओ.पि.भगरैया बर्दियामा रहेका विपद् उद्धारका सामानहरुको विवरणः–

सि.नं.	सामाग्रीहरुको नाम	संख्या	अवस्था		कैं.
			साबुत	बेसाबुत	
१	रबर ट्यूब	२	१	!	
२	गैटी	१	१		
३	फरुवा	१	१		
४	क्रोवर	१	१		
५	साबेल	५	५		
६	फस्ट एड बक्स	१	१		
७	लाईफ ज्याकेट	१०	१०		
८	पानी बुट	२०	१४	६	
९	बाल्टिन	१	१		
१०	गल	१	१		
११	सेप्टि हेल्मेट	१०	१०		

स.प्र.बल नेपाल नं.३१ गण को आम्दानीमा भई बि.ओ.पि. धनौरा बर्दियामा रहेका विपद् उद्धारका सामानहरुको विवरणः–

सि.नं.	सामाग्रीहरुको नाम	संख्या	अवस्था		कैं.
			साबुत	बेसाबुत	
१	गैटी	१			
२	फरुवा	१			
३	साबेल	२			

सि.नं.	सामाग्रीहरुको नाम	संख्या	अवस्था		कै.
			साबुत	बेसाबुत	
४	फस्ट एड बक्स	१	१		
५	पानी बुट	२०	२०		
६	बाल्टिन	१	१		
७	लाईफ ज्याकेट	१०	१०		

स.प्र.बल नेपाल नं.३१ गण को आम्दानीमा भई बि.ओ.पि.कट्टी बर्दियामा रहेका विपद् उद्धारका सामानहरुको विवरणः–

सि.नं.	सामाग्रीहरुको नाम	संख्या	अवस्था		कै.
			साबुत	बेसाबुत	
१	फरुवा	१	१		
२	साबेल	२	२		
३	फस्ट एड बक्स	१	१		
४	बाल्टिन	१	१		
५	लाईफ ज्याकेट	१०	१०		
६	पानी बुट	३०	२६	४	

स.प्र.बल नेपाल नं.३१ गण को आम्दानीमा भई बि.ओ.पि.कालाबन्जार बर्दियामा रहेका विपद् उद्धारका सामानहरुको विवरणः–

सि.नं.	सामाग्रीहरुको नाम	संख्या	अवस्था		कै.
			साबुत	बेसाबुत	
१	गैटी	२	२		
२	फरुवा	४	२	२	
३	साबेल	४	४		
४	फस्ट एड बक्स	१	१		
५	बाल्टिन	१	१		
६	बन्चरो	१	१		
७	लाईफ ज्याकेट	६	६		
८	पानी बुट	१६	१०	६	

स.प्र.बल नेपाल नं.३१ गण को आम्दानीमा भई बि.ओ.पि.फुटाहा बर्दियामा रहेका विपद् उद्धारका सामानहरुको विवरणः–

१	गैटी	१	१		
२	फरुवा	३	३		
३	साबेल	२	२		
४	फस्ट एड बक्स	१	१		
५	लाईफ ज्याकेट	१४	१४		
६	बाल्टिन	३	३		
७	पानी बुट	५०	५०		
८	क्लाईमिङ्ग डोरी	१	१		
९	कपडाको पंजा	२	२		
१०	छालाको पंजा	५	५		
११	स्ट्रेचर	१	१		
१२	गल	१	१		
१३	थ्रो-व्याग	१	१		
१४	सेप्टि हेल्मेट	४	४		

स.प्र.बल नेपाल नं. ३१ गण को आम्दानीमा भई सु–बेश कतर्निया बर्दियामा रहेका विपद् उद्धारका सामानहरुको विवरणः–

सि.नं.	सामाग्रीहरुको नाम	संख्या	अवस्था		कै.
			साबुत	बेसाबुत	
१	गैटी	५	५		
२	फरुवा	३	३		
३	साबेल	५	३	२	

सि.नं.	सामाग्रीहरुको नाम	संख्या	अवस्था		कै.
			साबुत	बेसाबुत	
४	हेड लाईट	२		२	
५	फस्ट एड बक्स	१	१		
६	लाईफ ज्याकेट	७	७		
७	लाईन डोरी	३	३		
८	ह्युमन ह्याङगर	५	५		
९	पानी बुट	१०	१०		
१०	क्याराविना	१०	१०		

बज्रदल गण

स.न.	विवरण	एकाई	मौज्दात संख्या	कै
१	हेलमेट	गोटा	१०	
२	फायर एक्सवटङ्ग गईसरु	गोटा	३	
३	लेदरको पञ्जा	जोर	३०	
४	क्याराविना	गोटा	१०	
५	माउण्टेन रोप	क्ाईल	२	
६	ररङ्ग रोप	गोटा	१	
७	टाट पोल	गोटा	१८	
८	फोल्लङ्गि स्रेचर	गोटा	९	
९	हेल्मेट	गोटा	२६	
१०	गम बटु	जोर	घद्द	
११	मेघा फोन	गोटा	१	
१२	ससल्भर ल्याीर	गोटा	२	
१३	र्हो लाईट सानो/ठुलो	गोटा	-	
१४	टच च लाईट	गोटा	१०	
१५	चाल्जङ्गच लाईट	गोटा	२	
१६	कालो सेतो टचच	गोटा	२	
१७	थ्रो ब्याग	गोटा	३	
१८	फायर सटु	जोर	५	
१९	फायर बटु	जोर	५	
२०	बल आरा	गोटा	१	
२१	मेसिकल फष्ट एि ब्याग	गोटा	१	
२२	साईरन	गोटा	१	
२३	हाते आरा	गोटा	२	
२४	हँससया	गोटा	७	
२५	फरुाी	गोटा	१०	
२६	साबेल	गोटा	१६	
२७	गल	गोटा	१०	
२८	वपक	गोटा	७	
२९	घन	गोटा	५	
३०	ल्स्टल बाल्ल्टन	गोटा	२६	
३१	दाँते हकु	गोटा	३	
३२	कवटङ्ग पलायर	गोटा	२	
३३	बन्चरो	गोटा	७	

ख) **DEOC, स्थानीय तह एवम् सरोकारवाला कार्यालयमा रहेका खोज तथा उद्धार सामग्रीहरुको विवरण:**

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	सामग्री रहेको निकाय	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
१	Almunium Ladder	Pc	DEOC	२	१
२	Calson Hand Pump 4"	Pc	DEOC	१	३
३	Carrabiner (With Lock)	Pc	DEOC	१०	४
४	Climbing Rope	Roll	DEOC	२	५
५	Crowbar 22mm	Pc	DEOC	१८	५
६	Dispensary Tents	Set	DEOC	२	१
७	Fire ball	Pc	DEOC	७	५
८	Fire Extinguisher (ABC)	Pc	DEOC	९	१०
९	First Aid Kit	Pc	DEOC	५	१०
१०	Foldable Table and Chair Set	Set	DEOC	०	२
११	Foot Pump	Pc	DEOC	१	२
१२	Gloves	Pair	DEOC	२४	२०
१३	Hand Held Search Light	Pc	DEOC	१८	१०
१४	Handing Cyron	Pc	DEOC	१५	१०
१५	Invertor with 2 battry	Pc	DEOC	१	१
१६	Life Buoy	Pc	DEOC	४	६
१७	Life Jackets	Pc	DEOC	४५	२०
१८	मण्डी	Pc	DEOC	अ ५०	१००
१९	टेण्ट	Pc	DEOC	१६	१५
२०	Magephone	Pc	DEOC	२२	१०
२१	Metal Bucket small&big	pc	DEOC	२०	१०
२२	Paddles	Pc	DEOC	३	१०
२३	Pick Axe	Pc	DEOC	१४	०
२४	Rescue Hammer घन	Pc	DEOC	२	५
२५	Rescue Vest	Pc	DEOC	१०	१०
२६	Rubber Boat	Pc	DEOC	१	१
२७	Rubber Gumboot	Pair	DEOC	९	२०
२८	Rubber Tube	pc	DEOC	२२	१०
२९	FULLharnes	pc	DEOC	४	५
३०	Shovel	Pc	DEOC	१४	१०
३१	Static Rope	Roll	DEOC	१	५
३२	Steel Container	Pc	DEOC	१	१
३३	Stell Box	Pc	DEOC	६	३
३४	Stretcher	Pc	DEOC	३	२०
३५	Tarpaulin (त्रिपाल)	pc	DEOC	२८ पोका	१०००
३६	Tourch Light	Pc	DEOC	०	१५
३७	Umbrella	Pc	DEOC	०	१०
३८	Fire flighting Cloth Set	Pc	DEOC	२	१०
३९	Diging Tools (Faruwa)	Pc	DEOC	३	२०
४०	Gal	Pc	DEOC	९	१०
४१	Head Light	Pc	DEOC	८	२०
४२	Electric chain airy	Pc	DEOC	०	५
४३	Through bag	Pc	DEOC	१३	१५
४४	Safety helmet	Pc	DEOC	४६	२०

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	सामग्री रहेको निकाय	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
४५	GPS	Pc	DEOC	१	५
४६	Mobile	Pc	DEOC	०	०
४७	Backboard Long	थान	DEOC	१	१
४८	Patrol Chain Saw	थान	DEOC	१	१
४९	Fire Blanket	थान	DEOC	१८	२
५०	Light Portable Pump	थान	DEOC	१	५
५१	Fire, Suitset(Helmet,Boot, Gloves, Jacket, Trouser, Glasses)	सेट	DEOC	२	८
५२	Fire Swatter	पिस	DEOC	१४	५
५३	Fire Rake	पिस	DEOC	६	५
५४	Fire Rake Hoe	पिस	DEOC	६	४
५५	Fire Axe Hoe	पिस	DEOC	२	०
५६	Jump Suit(Fire Fighting Protection cloth	पिस	DEOC	१२	१०
५७	Fire Boot	जोडि	DEOC	१०	२०
५८	Socks	जोडि	DEOC	०	२०
५९	Face Mask	पिस	DEOC	०	२०
६०	Water Bottle	पिस	DEOC	०	२०
६१	Back Pack Pump (20 Ltr)	पिस	DEOC	४	३
६२	Axe With Rubber Grips	पिस	DEOC	८	१०
६३	Protable Shovels Rounded or Spads	पिस	DEOC	१२	१०
६४	Desktop Computer (DELL)	Set	DEOC	१	१
६५	Printer DellB1165	Set	DEOC	०	०
६६	HP Base	Set	DEOC	१	०
६७	VHF Base	Set	DEOC	१	०
६८	Printer Canon 2900	Set	DEOC	०	१
६९	Printer Epshon	Set	DEOC	०	०
७०	Solar Inverter with battery	Set	DEOC	०	०
७१	Projector with Screen	Set	DEOC	१	०
७२	Smart TV	Set	DEOC	१	०
७३	Teliphone	Set	DEOC	१	०
७४	Solar Pannel	Pannel	DEOC	६	०
७५	Wireless Router	Set	DEOC	१	०
७६	Printer Canon 240	Set	DEOC	१	०
७७	Revolving Chair	Pc	DEOC	२	०
७८	Filing Steel Cabinet	Pc	DEOC	१	०
७९	Storing cabinet	Set	DEOC	०	०
८०	Office Table	Pcs	DEOC	३	०
८१	Doormat	Pcs	DEOC	१	०
८२	Wood File Rack	Pcs	DEOC	२	०
८३	Notice Board	Pcs	DEOC	१	०
८४	Dust Bin	Pcs	DEOC	२	०
८५	Visitor Chair	Pcs	DEOC	५	०
८६	Suggestion Box	Pcs	DEOC	१	०
८७	Table fan	pc	DEOC	२	०

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	सामग्री रहेको निकाय	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
८८	Stil File Rack	pc	DEOC	१	०
८९	Map Board	pc	DEOC	१	०
९०	ड्रोन क्यामरा	वटा	DEOC	१	०
९१	लाईफ ज्याकेट	पिस	गुलरिया नपा	१७	७
९२	हेल्मेट	पिस	गुलरिया नपा	१५	५
९३	ज्भबम तयगचअज	पिस	गुलरिया नपा	५	१०
९४	स्ट्रेचर	पिस	गुलरिया नपा	३	५
९५	गैंटी	पिस	गुलरिया नपा	१	-
९६	बेल्चा	पिस	गुलरिया नपा	१	-
९७	गल	पिस	गुलरिया नपा	१	-
९८	ह्याम्मर	पिस	गुलरिया नपा	१	-
९९	मेघाफोन	पिस	गुलरिया नपा	२	-
१००	सेफ्टी बुट	पिस	गुलरिया नपा	१	१५
१०१	वर्किङ ग्वोब्स	जोडा	गुलरिया नपा	७	१०
१०२	सेफ्टी ग्वोब्स	पिस	गुलरिया नपा	५	१०
१०३	कटन डोरी	पिस	गुलरिया नपा	१	५
१०४	प्लाष्टिक डोरी	पिस	गुलरिया नपा	१	५
१०५	सिन टेप	पिस	गुलरिया नपा	१	५
१०६	ँष्चकत बक्ष पष्त	पिस	गुलरिया नपा	१	५
१०७	स्टिल बाल्टी	पिस	गुलरिया नपा	४	६
१०८	प्लाष्टिब बाल्टी	पिस	गुलरिया नपा	७	५
१०९	टायर ट्यूब	पिस	गुलरिया नपा	१	-
११०	ह्याण्ड पम्म	पिस	गुलरिया नपा	१	-
१११	थ्रे एण्ड टो	पिस	गुलरिया नपा	१	५
११२	नि प्याड	पिस	गुलरिया नपा	१	५
११३	ँष्चभ भहतष्लनगष्कजभच	पिस	गुलरिया नपा	५	५
११४	व्याक बोर्ड	पिस	गुलरिया नपा	–	२
११५	क्रो बार	पिस	गुलरिया नपा	–	५
११६	ब्याक प्याक झोला	पिस	गुलरिया नपा	–	२
११७	सेफ्टी बेल्ट	पिस	गुलरिया नपा	–	१०
११८	बेल्चा	थान	मधुवन न.पा.	३	९
११९	सर्ट फायर सिलिण्डर	थान	मधुवन न.पा.	२	०
१२०	हेल्मेट	थान	मधुवन न.पा.	८	०
१२१	स्ट्रेचर	थान	मधुवन न.पा.	६	९
१२२	ट्युवबोट प्लाष्टिक	थान	मधुवन न.पा.	३	६
१२३	साईरन	थान	मधुवन न.पा.	५	०
१२४	डोरी	गुच्छा	मधुवन न.पा.	५	५
१२५	रेनकोट	थान	मधुवन न.पा.	२	२०
१२६	कम्मल	थान	मधुवन न.पा.	८	२००
१२७	लाईफ ज्याकेट	थान	मधुवन न.पा.	२३	०
१२८	त्रिपाल	थान	मधुवन न.पा.	०	२००
१२९	लाईफ भेष्ट	थान	मधुवन न.पा.	५	०
१३०	बुट	थान	मधुवन न.पा.	११	०
१३१	रबर ट्यूव	थान	मधुवन न.पा.	४	०
१३२	पञ्जा	जोर	मधुवन न.पा.	६	०

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	सामग्री रहेको निकाय	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
१३३	बन्चरो	थान	मधुवन न.पा.	०	१०
१३४	कोदालो	थान	मधुवन न.पा.	०	१०
१३५	आरा	थान	मधुवन न.पा.	०	१०
१३६	ट्यक्टर	गोटा	मधुवन न.पा.	१	०
१३७	टिप्पर	गोटा	मधुवन न.पा.	१	०
१३८	जे.सि.भी.	गोटा	मधुवन न.पा.	१	०
१३९	दमकल	गोटा	मधुवन न.पा.	१	०
१४०	रोलर	गोटा	मधुवन न.पा.	१	०
१४१	एम्बुलेन्स	गोटा	मधुवन न.पा.	२	०
१४२	क्याराविना	गोटा	बारबर्दिया नपा	०	२०
१४३	बेल्चा	गोटा	बारबर्दिया नपा	६	२०
१४४	घन	गोटा	बारबर्दिया नपा	५	२०
१४५	बन्चरो	गोटा	बारबर्दिया नपा	२	२०
१४६	घैटी	गोटा	बारबर्दिया नपा	२	२०
१४७	इनधन आरा	गोटा	बारबर्दिया नपा	३	३
१४८	हाते आरा	गोटा	बारबर्दिया नपा	५	२०
१४९	टर्च लाइट	गोटा	बारबर्दिया नपा	६	२०
१५०	रेनकोट	गोटा	बारबर्दिया नपा	३	२०
१५१	गमबुट	गोटा	बारबर्दिया नपा	४	५०
१५२	चस्मा -पानीमा लगाउने)	गोटा	बारबर्दिया नपा	५	१०
१५३	सोलार प्यान	गोटा	बारबर्दिया नपा	४	२०
१५४	रवर बोट	गोटा	बारबर्दिया नपा	३	३
१५५	लाइफ ज्याकेट	गोटा	बारबर्दिया नपा	५०	२००
१५६	हेल्मेट	गोटा	बारबर्दिया नपा	१५	५०
१५७	टेन्ट हाउस	गोटा	बारबर्दिया नपा	१ सेट	१०
१५८	डोरी	गोटा	बारबर्दिया नपा	४ रोल	५०
१५९	अपाङ्ग मैत्री चर्पी	गोटा	बारबर्दिया नपा	५	२०
१६०	गोदाम घर (कन्टेनर)	गोटा	बारबर्दिया नपा	१	ण
१६१	थ्रो व्याग	गोटा	बारबर्दिया नपा	५	४०
१६२	साइरन	गोटा	बारबर्दिया नपा	१०	२०
१६३	त्रिपाल	गोटा	बारबर्दिया नपा	२०० थान	३०० थान
१६४	रेस्क्यु टुउव	थान	राजापुर नपा	१०	१०
१६५	रेस्क्यु भेस्ट	थान	राजापुर नपा	६	५०
१६७	रेनकोट	थान	राजापुर नपा	५	५०
१६८	रबर बोट	थान	राजापुर नपा	१	१
१६९	स्टेचर	थान	राजापुर नपा	३१	१९
१७०	सब्बल	गोटा	राजापुर नपा	१७	३३
१७१	सानो हाटे आरी	थान	राजापुर नपा	१०	१०
१७२	साईनिङ्ग ज्याकेट	थान	राजापुर नपा	५	४५
१७३	सन ग्लास	गोटा	राजापुर नपा	२७	२३
१७४	सलाई रिन्च	सेट	राजापुर नपा	१	४
१७५	रुख काट्ने मेसिन	सेट	राजापुर नपा	२	३
१७७	घन	गोटा	राजापुर नपा	१०	१०
१७८	छाता	गोटा	राजापुर नपा	३	१७
१७९	ट्रो व्याग डोरी	थान	राजापुर नपा	६	१४

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	सामग्री रहेको निकाय	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
१८०	टुल बक्स	सेट	राजापुर नपा	२	३
१८१	ड्रील मेसिन	सेट	राजापुर नपा	३	२
१८२	डाईरेक्सन टेप	रोल	राजापुर नपा	१	४
१८३	बेल्चा	गोटा	राजापुर नपा	१८	३०
१८४	बुट	जोडा	राजापुर नपा	५८	०
१८५	बन्चरो	थान	राजापुर नपा	१०	१०
१८६	मेजरि टेप	थान	राजापुर नपा	४	६
१८७	माक्स राम्रोमा	थान	राजापुर नपा	६	१४
१८८	नाईलन डोरी	रोल	राजापुर नपा	२	१८
१८९	पन्जा	जोडा	राजापुर नपा	५२	०
१९०	फस्ट एड	सेट	राजापुर नपा	२	१८
१९१	फलाम काट्ने आरी	गोटा	राजापुर नपा	१०	१०
१९२	पलास्टिक मझौला डोरी	रोल	राजापुर नपा	८	१२
१९३	पलास्टिक मोटो डोरी	रोल	राजापुर नपा	१	१९
१९४	पलास्टिक पाटलो डोरी	रोल	राजापुर नपा	२	१८
१९५	पिन्चर ताल्ने	सेट	राजापुर नपा	१	४
१९६	त्रिपाल	गोटा	राजापुर नपा	५०	२००
१९७	लाईफ व्वाय	गोटा	राजापुर नपा	२	८
१९८	लाइफ ज्याकेट	गोटा	राजापुर नपा	३०	२०
१९९	कम्बल	गोटा	राजापुर नपा	२०	२००
२००	काँटी निकाल्ने	गोटा	राजापुर नपा	५	५
२०१	गैटी	गोटा	राजापुर नपा	२५	२५
२०२	हेड टर्च	गोटा	राजापुर नपा	६	१४
२०३	हेल्मेट	गोटा	राजापुर नपा	५२	०
२०४	ह्यान्ड माईक	गोटा	राजापुर नपा	६	४
२०५	पलाष्टिक बोरा	थान	राजापुर नपा	५०००	२००००
२०६	नाइलन जाली	थान	राजापुर नपा	५०	२००
२०७	लाईफ ज्याकेट	पिस	गेरुवा गापा	१००	२००
२०८	हेल्मेट	पिस	गेरुवा गापा	१०	५०
२०९	ज्भबम तयगचअज	पिस	गेरुवा गापा	१०	३०
२१०	स्ट्रेचर	पिस	गेरुवा गापा	१८	३५
२११	गैंटी	पिस	गेरुवा गापा	२५	६०
२१२	बेल्चा	पिस	गेरुवा गापा	१५	३०
२१३	गल	पिस	गेरुवा गापा	३७	८५
२१४	ह्याम्मर	पिस	गेरुवा गापा	३०	६०
२१५	मेघाफोन	पिस	गेरुवा गापा	४	२५
२१६	गम बुट	पिस	गेरुवा गापा	४५	६०
२१७	वर्किङ ग्वोब्स	जोडा	गेरुवा गापा	५३	८०
२१८	सेफ्टी हेल्मेट	पिस	गेरुवा गापा	२४	५०
२१९	डोरी	पिस	गेरुवा गापा	१३	५०
२२०	साईरन सानो ठुलो	पिस	गेरुवा गापा	५	२०
२२१	ईन्जीन बोट	पिस	गेरुवा गापा	-	२
२२२	First aid kit	पिस	गेरुवा गापा	५	२०
२२३	Rescue & rope bag	पिस	गेरुवा गापा	१०	५०

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	सामग्री रहेको निकाय	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
२२४	Rubber boat & necassary materails	पिस	गेरुवा गापा	१	६
२२५	टायर ट्युब	पिस	गेरुवा गापा	१०	५०
२२६	ह्विल चियर	पिस	गेरुवा गापा	२०	५०
२२७	ध्जष्कतभि	पिस	गेरुवा गापा	४५	७५
२२८	टेन्ट त्रिपाल	पिस	गेरुवा गापा	१२	४५
२२९	Fire extinguisher	पिस	गेरुवा गापा	८	१०
२३०	पलाष्टिक स्ट्रेचर	पिस	गेरुवा गापा	२५	४०
२३१	क्रो बार	पिस	गेरुवा गापा	२३	७५
२३२	Foot /head lamp	पिस	गेरुवा गापा	२०	५०
२३३	रेनकोट	पिस	गेरुवा गापा	२३	४०
२३४	हँसिया	पिस	गेरुवा गापा	१०	३५
२३५	जर्कीन	पिस	गेरुवा गापा	३५	७०
२३६	Toilet chair	पिस	गेरुवा गापा	२२	४५
२३७	Auxiliary crutches	पिस	गेरुवा गापा	२३	५०
२३८	Elbow crutches	पिस	गेरुवा गापा	१७	५०
२३९	Hot water bag	पिस	गेरुवा गापा	५	३०
२४०	Due mattress	पिस	गेरुवा गापा	४५	१०००
२४१	स्टिल थर्मस	पिस	गेरुवा गापा	१२	३०
२४२	Emergency kit with rope	पिस	गेरुवा गापा	१५	५०
२४३	स्लिपिङ म्याट्रेस कम्मल	पिस	गेरुवा गापा	३४	७०
२४४	Portables chairs	पिस	गेरुवा गापा	३४	७८
२४५	Walker	पिस	गेरुवा गापा	१२	४५
२४६	Potables cribs	पिस	गेरुवा गापा	३४	७०
२४७	झुल	पिस	गेरुवा गापा	१२	५०
२४८	थर्मल गन	पिस	गेरुवा गापा	५	३०
२४९	वाटर फिल्टर	पिस	गेरुवा गापा	६	२०
२५०	वाटर ड्रम	पिस	गेरुवा गापा	५	३०
२५१	छाता	पिस	गेरुवा गापा	४	३०
२५२	Iron cutter	पिस	गेरुवा गापा	५	४०
२५३	जग	पिस	गेरुवा गापा	१५	५०
२५४	रबर बुट	जोडा	ठाकुरबाबा नपा	२९	४५
२५५	त्रिपाल	पिस	ठाकुरबाबा नपा	५३	२००
२५६	डोरी	रोल	ठाकुरबाबा नपा	११	२५
२५७	रबर बुट	गोटा	ठाकुरबाबा नपा	२८	२०
२५८	पम्प फुट वाला	गोटा	ठाकुरबाबा नपा	३	१०
२५९	पंजा	जोडा	ठाकुरबाबा नपा	८	२००
२६०	first aid kit	गोटा	ठाकुरबाबा नपा	१	२५
२६१	थ्रो ब्याग	गोटा	ठाकुरबाबा नपा	१९	२०
२६२	Bag and mask	गोटा	ठाकुरबाबा नपा	१	१५
२६३	Menyet work danger	रोल	ठाकुरबाबा नपा	१	१५
२६४	Led head tourch	गोटा	ठाकुरबाबा नपा	३	२०
२६५	clUg lgoGqs	गोटा	ठाकुरबाबा नपा	५	२५
२६६	Megha phone	गोटा	ठाकुरबाबा नपा	२	१०
२६७	Led ultra super tourch	गोटा	ठाकुरबाबा नपा	३	१०

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	सामग्री रहेको निकाय	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
२६८	कम्बल	पिस	ठाकुरबाबा नपा	८६	१००
२६९	लाईफ ज्याकेट	पिस	ठाकुरबाबा नपा	५०	३०
२७०	हाते पम्प	गोटा	ठाकुरबाबा नपा	१	१०
२७१	प्लाष्टिक बोरा	पिस	ठाकुरबाबा नपा	१५०	२५००
२७२	जाली डोरी	पोका	ठाकुरबाबा नपा	१५	२५
२७३	Life boay	थान	ठाकुरबाबा नपा	६	२०
२७४	टिनको बाकस	थान	ठाकुरबाबा नपा	३	५
२७५	सब्बल	थान	ठाकुरबाबा नपा	४	२०
२७६	गैटी	थान	ठाकुरबाबा नपा	१५	२०
२७७	गैटी	थान	ठाकुरबाबा नपा	१५	२०
२७८	खाली सिमेन्ट बोरा	थान	जल श्रोत तथा सिचाइ डिभिजन कार्यालय	२६६२	२००००
२७९	नाइनल डोरी	केजी	जल श्रोत तथा सिचाइ डिभिजन कार्यालय	२६.६५	२००
२८०	नाइनल जाली	थान	बबई भादा औरही नदी व्यवस्थापन योजना	१३३५	०
२८१	खाली बोरा	थान	बबई भादा औरही नदी व्यवस्थापन योजना	९३७९७	०
२८२	त्रिपाल	गोटा	बाँसगढी नपा	४०	०
२८३	स्ट्रेचर	गोटा	बाँसगढी नपा	११	०
२८४	हेण्ड मायक	गोटा	बाँसगढी नपा	३	०
२८५	टुमलेट	गोटा	बाँसगढी नपा	८	०
२८६	सट फायर	गोटा	बाँसगढी नपा	४	०
२८७	साइरन	गोटा	बाँसगढी नपा	२	०
२८८	टर्च लाइट	गोटा	बाँसगढी नपा	४	०
२८९	हेल्मेट	गोटा	बाँसगढी नपा	१७	०
२९०	बुट	गोटा	बाँसगढी नपा	१४	०
२९१	पन्जा प्लाष्टिक	गोटा	बाँसगढी नपा	१७	०
२९२	पन्जा कपडा	गोटा	बाँसगढी नपा	११	०
२९३	बेल्चा	गोटा	बाँसगढी नपा	८	०
२९४	गैती	गोटा	बाँसगढी नपा	९	०
२९५	गल	गोटा	बाँसगढी नपा	५	०
२९६	बाल्टि १० लि	गोटा	बाँसगढी नपा	१०	०
२९७	रबर मेट्रेस	गोटा	बाँसगढी नपा	४५	०
२९८	झुल	गोटा	बाँसगढी नपा	१८	०
२९९	क्लाइम्बिङ्क रोप	गोटा	बाँसगढी नपा	१९५	०
३००	ब्लान्केट	गोटा	बाँसगढी नपा	४०	०
३०१	बारुण यन्त्र	गोटा	बाँसगढी नपा	१	०
३०२	हेड लाइट	गोटा	बाँसगढी नपा	६	०
३०३	नाइलन डोरी	रोल	बाँसगढी नपा	२	०
३०४	लाइफबाइ रिङ	गोटा	बाँसगढी नपा	३	०
३०५	जमसुट	थान	डिभिजन वन कार्यालय	२६	
३०६	हेल्मेट	थान	डिभिजन वन कार्यालय	२६	
३०७	ग्लोभ्स	थान	डिभिजन वन कार्यालय	२६	
३०८	फायर स्वाटर	थान	डिभिजन वन कार्यालय	२६	
३०९	फायर रेक हु	थान	डिभिजन वन कार्यालय	२६	
३१०	व्याक प्याक पानी पम्प	थान	डिभिजन वन कार्यालय	२६	

श्री बज्रदल गण अन्तरगत स.गुल्म तुलापुरमा भएका विपद् व्यस्थापनको सामाग्रीहरुको विवरण

सि.नं.	विवरण	एकाई	मौज्दात संख्या	कै
१	हेलमेट	गोटा	१०	
२	फायर एक्सवटङ्ग गईसरु	गोटा	३	
३	लेदरको पञ्जा	जोर	३०	
४	क्याराविना	गोटा	१०	
५	माउण्टेन रोप	क्ाईल	२	
६	ररङ्ग रोप	गोटा	१	
७	टाट पोल	गोटा	१८	
८	फोल्लङ्गि स्रेचर	गोटा	९	
९	हेल्मेट	गोटा	२६	
१०	गम बटु	जोर	३२	
११	मेघा फोन	गोटा	१	
१२	ससल्भर ल्यीर	गोटा	२	
१३	र्हो लाईट सानो/ठुलो	गोटा	-	
१४	टच च लाईट	गोटा	१०	
१५	चाल्जङ्गच लाईट	गोटा	२	
१६	कालो सेतो टचच	गोटा	२	
१७	थ्रो ब्याग	गोटा	३	
१८	फायर सटु	जोर	५	
१९	फायर बटु	जोर	५	
२०	बल आरा	गोटा	१	
२१	मेसिकल फष्ट एि ब्याग	गोटा	१	
२२	साईरन	गोटा	१	
२३	हाते आरा	गोटा	२	
२४	हँससया	गोटा	७	
२५	फरुाी	गोटा	१०	
२६	साबेल	गोटा	१६	
२७	गल	गोटा	१०	
२८	वपक	गोटा	७	
२९	घन	गोटा	५	
३०	ल्स्टल बाल्ल्टन	गोटा	२६	
३१	दाँते हकु	गोटा	३	
३२	कवटङ्ग पलायर	गोटा	२	
३३	बन्चरो	गोटा	७	

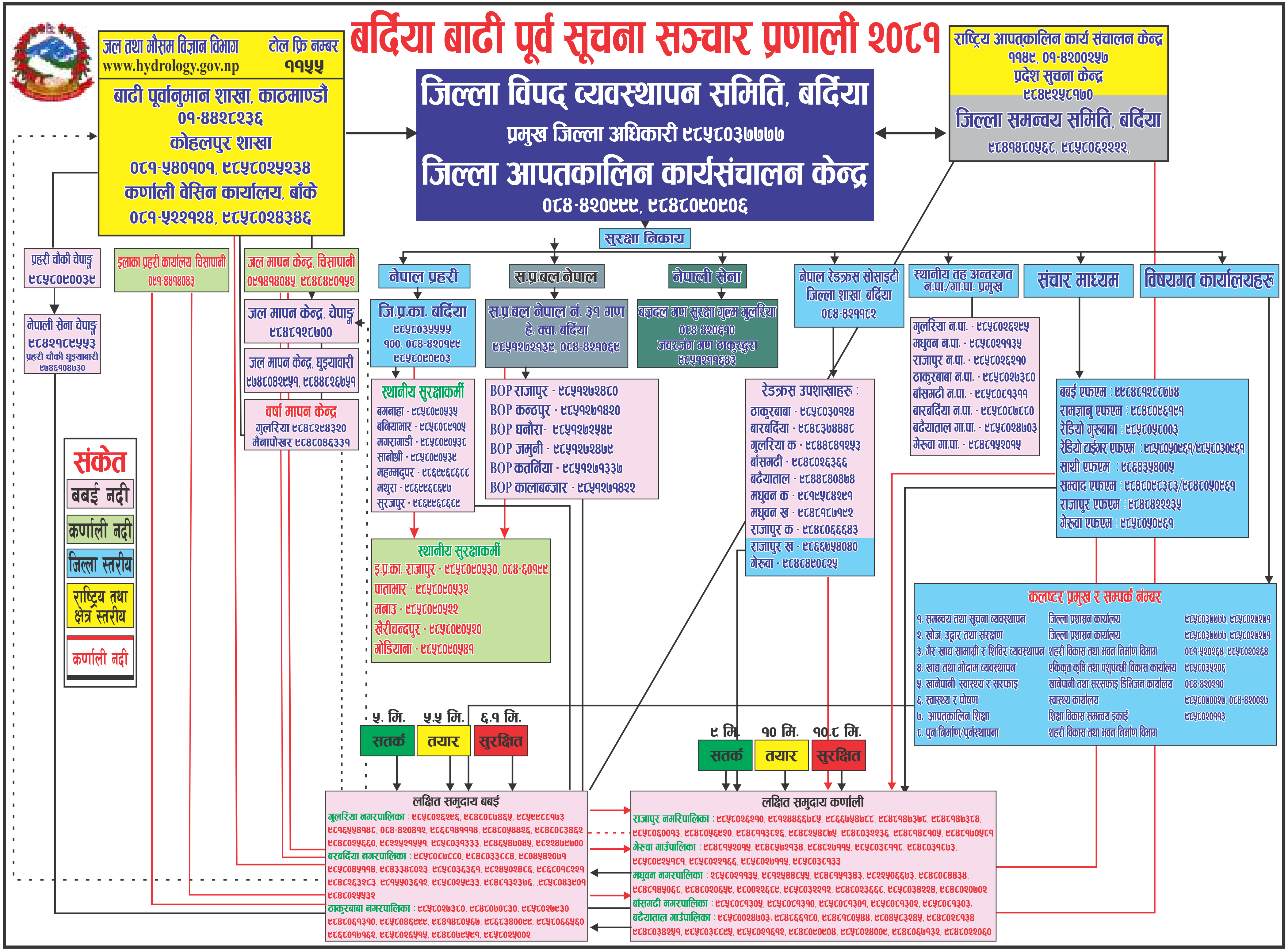
बर्दिया बाढी पूर्व सूचना सञ्चार प्रणाली २०८१
जल तथा मौसम विज्ञान विभाग
www.hydrology.gov.np
टोल फ्रि नम्बर
११५५
बाढी पूर्वानुमान शाखा, काठमाण्डौ
०१-४४२८२३६
कोहलपुर शाखा
०८१-५४०१०१, ९८५८०२५२३४
कर्णाली बेसिन कार्यालय, बाँके
०८१-५२२१२४, ९८५८०२४३४६
जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, बर्दिया
प्रमुख जिल्ला अधिकारी ९८५८०३७७७७
जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र
०८४-४२०९९९, ९८४८०९०९०६
राष्ट्रिय आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र
११४९, ०१-४२००२५७
प्रदेश सुचना केन्द्र
९८४९२५८१७०
जिल्ला समन्वय समिति, बर्दिया
९८४१४८०५६८, ९८५८०६२२२२,
सुरक्षा निकाय
प्रहरी चौकी चेपाङ्ग
९८५८०९००३९
नेपाली सेना चेपाङ्ग
९८४२१८९५५३
प्रहरी चौकी घुड्याबारी
९७४६१०४७३०
इलाका प्रहरी कार्यालय, चिसापानी
०९१-४४१४०४३
जल मापन केन्द्र, चिसापानी
०९१४१४०४५, ९८४८४९०१५२
जल मापन केन्द्र, चेपाङ्ग
९८४८१२८७००
जल मापन केन्द्र, घुड्यावारी
९७४८०४२९५१, ९८४४८२६७५१
वर्षा मापन केन्द्र
गुलरिया ९८४८२९४३२०
मैनापोखर ९८४८०४६३३१
नेपाल प्रहरी
जि.प्र.का. बर्दिया
९८५८०३५५५५
१००, ०८४-४२०१९९
९८५८०९०९०३
स्थानीय सुरक्षाकर्मी
बगनाहा - ९८५८०९०५३५
बनियाभार - ९८५८०८९१०५
मगरागाडी - ९८५८०९०५३८
सानोश्री - ९८५८०९०५३९
महम्मदुपर - ९८६९९६८६८८
मथुरा - ९८६९९६८६९७
सुरजपुर - ९८६९९६८६८९
स.प्र.बल.नेपाल
स.प्र.बल नेपाल नं. ३१ गण
हे. क्वा. बर्दिया
९८५१२७२१३९, ०८४-४२१०६९
BOP राजापुर - ९८५१२७२४८०
BOP कन्ठपुर - ९८५१२७१४२०
BOP घनौरा- ९८५१२७२५४९
BOP जमुनी - ९८५१२७२४७९
BOP कतर्निया - ९८५१२७१३३७
BOP कालाबन्जार - ९८५१२७१४२२
स्थानीय सुरक्षाकर्मी
इ.प्र.का. राजापुर - ९८५८०९०५३०, ०८४-६०१९९
पाताभार - ९८५८०९०५३२
मनाउ - ९८५८०९०५२२
खैरीचन्दपुर - ९८५८०९०५२०
गोडियाना - ९८५८०९०५४१
नेपाली सेना
बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म गुलरिया
०८४-४२०६१०
जवरजंग गण ठाकुरद्वारा
९८५१२११६४३
नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
जिल्ला शाखा, बर्दिया
०८४-४२११८२
रेडक्रस उपशाखाहरु :
ठाकुरबाबा - ९८५८०३०१२४
बारबर्दिया - ९८४८३७४४४८
गुलरिया क - ९८४४८४१२५३
बाँसगढी - ९८४८०२६३६६
बढैयाताल - ९८४४८४०४७४
मधुवन क - ९८१९५८४२९१
मधुवन ख - ९८४८१८७१९२
राजापुर क - ९८४८०६६६४३
राजापुर ख - ९८६६७५४०४०
गेरूवा - ९८४८४९०८२५
स्थानीय तह अन्तरगत
न.पा./गा.पा. प्रमुख
गुलरिया न.पा. - ९८५८०२६२९५
मधुवन न.पा. - ९८५८०२११३५
राजापुर न.पा. - ९८५८०२६२१०
ठाकुरबाबा न.पा. - ९८५८०२७३८०
बाँसगढी न.पा. - ९८५८०८१३११
बारबर्दिया न.पा. - ९८५८०८७८८०
बढैयाताल गा.पा. - ९८५८०२४७०३
गेरूवा गा.पा. - ९८४८१५२०१५
संचार माध्यम
बबई एफएम : ९९८४८१२८८७७४
रामज्ञानु एफएम : ९८४८०९६१९१
रेडियो गुरूबाबा : ९८५८०५८००३
रेडियो टाईगर एफएम : ९८५८०५०९६१/९८५८०३०९६१
साथी एफएम : ९८६४३५४००५
सम्वाद एफएम : ९८४८०९८३८३/९८४८०५०९६१
राजापुर एफएम : ९८४८४२२२३५
गेरूवा एफएम : ९८५८०५०९६१
विषयगत कार्यालयहरु
कलष्टर प्रमुख र सम्पर्क नंम्बर
१. समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन | जिल्ला प्रशासन कार्यालय | ९८५८०३७७७७, ९८५८०२७२७१
२. खोज, उद्धार तथा संरक्षण | जिल्ला प्रशासन कार्यालय | ९८५८०३७७७७, ९८५८०२७२७१
३. गैर खाद्य सामाग्री र शिविर व्यवस्थापन | शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग | ०८१-५२०२६४, ९८५८०२०२६४
४. खाद्य तथा गोदाम व्यवस्थापन | एकिकृत कृषि तथा पशुपंन्छी विकास कार्यालय | ९८५८०३५२०६
५. खानेपानी, स्वास्थ्य र सरफाइ | खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय | ०८४-४२०२१०
६. स्वास्थ्य र पोषण | स्वास्थ्य कार्यालय | ९८५८०७००२७, ०८४-४२००२७
७. आपत्कालिन शिक्षा | शिक्षा विकास समन्वय इकाई | ९८५८०२०११३
८. पुन:निर्माण/पुर्नस्थापना | शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग
संकेत
बबई नदी
कर्णाली नदी
जिल्ला स्तरीय
राष्ट्रिय तथा क्षेत्र स्तरीय
कर्णाली नदी
५. मि.
५.५ मि.
६.१ मि.
सतर्क
तयार
सुरक्षित
९ मि.
१० मि.
१०.८ मि.
सतर्क
तयार
सुरक्षित
लक्षित समुदाय बबई
गुलरिया नगरपालिका : ९८५८०२६२९६, ९८४८०८७४६५, ९८५९९८८१७३
९८१६५५४१४८, ०८४-४२०४१२, ९८६८१४१११४, ९८४८०५४४२६, ९८४८०८३४६२
९८४८०२५६६०, ९८२२५२१५५१, ९८५८०३१३३३, ९८४६५४७०४५, ९८२२४७९७००
बरबर्दिया नगरपालिका : ९८५८०८७८८०, ९८४८०३३८८४, ९८०४५४२०७१
९८५८०४५११४, ९८४३३४८०२३, ९८५८०३६३६१, ९८२४५०२४८६, ९८६८०१८२२१
९८४८२६३२८३, ९८१५५०३६१२, ९८५८०२५९३३, ९८४८१३२३७६, ,९८५८०४३९०१
९८४८०२५५३२
ठाकुरबाबा नगरपालिका : ९८५८०२७३८०, ९८४८०७०८३०, ९८५८०२७९३०
९८४८०६१३१०, ९८५८०४६९९९, ९८४१४८०५६७, ९८६८३४००९९, ९८५८०६६५६०
९८६८०१७१६२, ९८५८०२६५१५, ९८४८०७९५९१, ९८५८०२५००२
लक्षित समुदाय कर्णाली
राजापुर नगरिपालिका : ९८५८०२६२१०, ९८१२४४६६७८५, ९८६६७५४७८८, ९८४८१४७३७८, ९८४८१४७३८४,
९८५८०६००१३, ९८४८०५६९२०, ९८४८११३८२६, ९८४८२५४८७५, ९८४८०३२२३६, ९८४८१४८१०५, ९८४८१७०५८१
गेरूवा गाउँपालिका : ९८४८१५२०१५, ९८४८५७२१३४, ९८४८२७११५, ९८५८०३८११८, ९८४८०३१८७३,
९८५८०९२५१८१, ९८५८०२२१६६, ९८५८०२७११५, ९८५८०३८१३३
मधुवन नगरपालिका : २८५८०२११३५, ९८१२५४४८५५, ९८४८१५१३४३, ९८२२५०६६७३, ९८४८०८४४३४,
९८४८१४५०६८, ९८४८०२०६५९, ९८००२२६८९, ९८५८०३२२१२, ९८४८०२३६६८, ९८५८०३४२२४, ९८४८०२०७०२
बाँसगढी नगरपालिका : ९८५८०८१३०५, ९८५८०८१३१०, ९८५८०८१३०१, ९८५८०८१३०२, ९८५८०८१३०३.
बढैयाताल गाउँपालिका : ९८५८००२४७०३. ९८४८६६१८०, ९८४८१८०५४४, ९८०४५८३२४५, ९८४८०२८१३४
९८४८०३४२५१, ९८५८०३८८९५, ९८५८०२१६१२, ९८४८०९०९०४, ९८५८०२४००९, ९८४८०६७१३२, ९८४८०२२०६०

BE READY!
Emergency Preparedness Checklist
BE PREPARED FOR 2 WEEKS!
MEDICATION
Medication and medical supplies. Ask your provider about an emergency supply.
WATER
At least 1 gallon a day per person. Consider water treatment supplies for long outages.
SANITATION
2-buckets: 1 for urine, 1 for feces. Sawdust, coffee grounds, or shredded paper to cover feces. Hand sanitizer, wet wipes, or extra water for washing.
FOOD
Non-perishable (canned, dehydrated, dried) that doesn't need much prep. Replace every 6 to 12 months. Include manual can opener.
CREATE AN EMERGENCY PLAN
HOW WILL YOU RECEIVE EMERGENCY NOTIFICATIONS?
WHAT IS YOUR SHELTER PLAN?
WHAT IS YOUR EVACUATION ROUTE?
HOW WILL YOU COMMUNICATE WITH YOUR HOUSEHOLD?

NATURAL DISASTERS
infographics
AVALANCHE
METEORITES
WIND
TSUNAMI
ERUPTION
CRACKED
MELTING
WILDFIRE
TOXINS
TORNADO
FLOOD

झाडापखाला, हैजा र डेँगीबाट बचौं
अविरल भइरहेको वर्षाले झाडापखला, हैजा र डेंगीको खतरा बढेको छ । तसर्थ, झाडापखला र हैजाबाट बच्न:
• सधैं पानी उमालेर वा क्लोरिन झोल प्रयोग गरेर मात्र पिऔं,
• व्यक्तिगत सरसफाई (विशेष गरी हातको सरसफाई) मा ध्यान दिऔं
• बासी सडेगलेका खानेकुरा नखाऔं,
• खानालाई छोपेर राखौं,
• काँचै खान मिल्ने फलफूल र तरकारीको सरसफाईलाई विशेष ध्यान पुर्याऔं
साथै खुल्ला रूपमा दिसापिसाब नगरौं, चर्पीको अनिवार्य प्रयोग गरौं र दिसापिसाब गरिसकेपछि साबुनपानीले मिचि मिचि हात धोऔं ।
साथै एडीस जातका लामखुट्टेको (कालो-सेतो छिर्केमिर्के देखिने) टोकाईबाट सर्ने डेंगी रोगबाट बच्न:
• आफ्नो घर वरपर तथा कार्यस्थलमा सफा पानी जमेको ठाउँमा लामखुट्टेले फूल पार्ने भएको हुँदा पानी जम्न नदिऔं
• घरको झ्याल ढोकामा लामखुट्टे नछिर्ने जाली हालौं,
• जुनसुकै बेला सुत्दा झुलको प्रयोग गरौं,
• पुरै शरिर ढाक्ने लुगा लगाऔं र सचेत रहौं।
साथै खाद्यान्न तथा खानेपानी वितरक सम्पुर्ण सरोकारवाला निकाय तथा व्यवसायीहरुलाई सचेत रहन अनुरोध गर्दछौं ।
नेपाल सरकार
स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय

Audio Emergency Warning and Notification System for Multi-Hazard Early Warning System

शीतलहर
ज्वरो
पखाला
श्वास-प्रश्वासमा समस्या
प्रभाव
बच्ने उपाय
शीतलहरको बेला घरबाहिर हिँडडुल नगर्ने
न्यानो लुगा लगाउने
तातो पानी तथा झोलिलो खाना खाने

यो ठूलो झोलामा के राखिएको छ, सानुमाया?
यसमा विपद्को समयको लागि जरुरी सामानहरु राखिएको छ।
झटपट झोला
रेडियो र मोबाइल
कपडा
तुरुन्तै नबिग्रिने खानेकुरा
औषधीहरू
पिउने पानीको बोतल
टर्च लाईट
लाइटर
ब्याट्री
सिटी
घरको चाबीहरू
जरुरी कागजात
आकस्मिक सम्पर्क नम्बरहरू